Vegas.book Page i Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Osobno računalo

Tipovi 2193, 2194 i 6345

Vodič za korisnike

Vegas.book Page ii Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Napomena: Prije korištenja ovih informacija i proizvoda koje iste podržavaju, pročitajte općenite informacije u Dodatku D, "Jamstvo" na stranici D-1.

Prvo izdanje (ožujak 2000)

Ovaj članak se ne odnosi ni na jednu zemlju ili državu u kojoj su ovakve odredbe u neskladu s lokalnim zakonom: INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION OMOGUĆUJE OVU PUBLIKACIJU "KAKO JE" BEZ JAMSTVA BILO KOJE VRSTE, IZRIJEKOM ILI POSREDNO, UKLJUČUJUĆI, ALI SE NE OGRANIČAVAJUĆI NA, POSREDNA JAMSTVA PRODA VANOSTI ILI PRIKLADNOSTI ZA POJEDINU NAMJENU. Upućivanja na IBM proizvode, programe ili usluge ne znače da IBM namjerava iste učiniti dostupnim izvan SAD.

Ova publikacija može sadržavati tehničke netočnosti ili tipografske pogreške. Promjene u ovim informacijama se rade periodički; te promjene će biti uključene u kasnija izdanja. IBM može napraviti poboljšanja i/ili promjene u proizvodu (ima) i/ili programu (ima) u bilo koje doba.

Zahtjev za nabavku kopija ove publikacije i stručnih informacija o IBM proizvodima treba uputiti ovlaštenom IBM prodavaču, IBM prodajnom predstavniku ili IBM maloprodaji. Primjedbe vezane uz ovu publikaciju naslovite na IBM HelpCenter.

© Copyright International Business Machines Corporation 2000. Sva prava pridržana. Napomena za korisnike u US vladi – Dokumentaciju koja se odnosi na ograničena prava – Upotreba, umnažanje ili objavljivanje podliježe ograničenjima i zabranama utvrđenim u GSA ADP redovnom ugovoru sa IBM Corp. Vegas.book Page iii Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Sadržaj

Napomene	ix
Konvencije korištene u ovoj knjizi	X
Informacije o sigurnosti	x ii
Instalacija Sigurnost i zaštita u radu s hardverom Napomena uz litijsku bateriju	xii xiii xv
Propis o zastiti kod CD-ROM DVD-ROM pogona Izjava o laserskoj sukladnosti Consignes de sécurité Consignes de sécurité lors de la manipulation du matériel	xv xvi xvii xvii
Obavijesti o propisima	xx ii
Izjava američke savezne komisije za komunikacije (FCC) Izjava o sukladnosti prema direktivi Europske Unije Zaštitni znakovi	xxv xxvi xxvi
Informacije vezane uz obavijest za godinu 2000.	xxvii
Ergonomija	xxx

Dio 1. Saznajte ponešto o ovoj knjizi

Poglavlje 1. Korištenje ove knjige1	•1
Kako je knjiga uređena1-	·1
Gdje pronaći više informacija1-	5

Dio 2. Informacije o podršci

Poglavlje 2. HelpWare podrška i servisi	2-1
Što da najprije napravim?	2-1
Što je IBM HelpWare?	2-1
Trebate brzu pomoć	2-1
Što mogu učiniti sam(a)?	2-2
Kako dobivam pomoć elektronskim putem?	2-4
Elektronska podrška	2-4
Kako i kada se trebam obratiti na IBM PC HelpCenter?	2-5
Kakvu pomoć mogu dobiti preko telefona?	2-5
Prije nego nazovete	2-7

Vegas.book Page iv Friday, May 12, 2000 3:03 PM

iv IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page v Friday, May 12, 2000 3:03 PM

(

Kad je računalo isključeno	6-4
Rad s izbornicima Postava	6-5
Izbornik Pomoćnog programa za konfiguraciju/postavljanje	6-5
Pregledavanje informacija o sistemu i podaci o proizvodu	6-6
Promjena postavki parametara	6-7
Punjenje default postavki	6-7
Poništavanje promjena	6-8
Napuštanje Postava	6-8
Parametri Postava	6-9
Uređaji i U/I portovi	6-9
Početne opcije	6-12
Stani kod	6-15
Datum i vrijeme	6-15
Napredni Postav	6-16
Postav upravljanja napajanjem	6-16
Konfiguracija generatora takta	6-20
Postavljanje lozinke	6-20
Upotreba drugih pomoćnih programa za konfiguraciju	6-21

۲

v

Dio 4. Nadograđivanje i zamjena hardvera

Poglavlje 7. Priprema za nadogradnju7-1
Procjena novog hardvera7-2
Za konflikte sa sistemskim resursima koje koriste prilagodne kartice7-2 Za konflikte s drugim sistemskim resursima
Planiranje hardverskih promjena7-3
Zapisivanje promjena7-3
Rješavanje konflikata u resursima7-4
Upotreba Postava7-4 Upotreba Windows 98 Device Manager programa
Otvaranje sistemske jedinice
Poduzimanje mjera predostrožnosti7-5 Skidanje gornjeg poklopca7-5
Pogled u unutrašnjost sistemske jedinice
Poglavlje 8. Dodavanje i uklanjanje prilagodnih kartica i pogona8-1
Rješavanje konflikata kod instaliranih prilagodnih kartica8-2
Podešavanje konfiguracija modemske kartice

Vegas.book Page vi Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Rad sa hardverom u sistemskoj jedinici	8-4
Dodavanje i odstranjivanje prilagodnih kartica	8-5
Instaliranje prilagodnih kartica Uklanjanje prilagodnih kartica	8-5 8-6
Uklanjanje i dodavanje pogona	8-7
Prepoznavanje konektora signalnih kablova Uklanjanje disketnog pogona Uklanjanje CD-ROM pogona Skidanje pogona tvrdog diska Instaliranje pogona u Ležište 2	8-7 8-10 8-11 8-12 8-13
Ažuriranje postavki CMOS-a u Postavu	8-15
Za prilagodne kartice Za pogone	8-15 8-15
Poglavlje 9. Dodavanje i zamjena komponenti sistemske ploče	9-1
Identificiranje dijelova sistemske ploče (tip stroja 2193)	9-2
Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči	
Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tip stroja 2193)	9-4
Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tip stroja 2193) Identificiranje dijelova sistemske ploče (tipovi stroja 2194 i 6345)	9-4 9-5
Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tip stroja 2193) Identificiranje dijelova sistemske ploče (tipovi stroja 2194 i 6345) Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči	9-4 9-5
Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tip stroja 2193) Identificiranje dijelova sistemske ploče (tipovi stroja 2194 i 6345) Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tipovi stroja 2194 ili 6345)	9-4 9-5 9-7
Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tip stroja 2193) Identificiranje dijelova sistemske ploče (tipovi stroja 2194 i 6345) Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tipovi stroja 2194 ili 6345) Informacije o konektoru i kratkospojniku kartice	9-4 9-5 9-7 9-8
Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tip stroja 2193) Identificiranje dijelova sistemske ploče (tipovi stroja 2194 i 6345) Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tipovi stroja 2194 ili 6345) Informacije o konektoru i kratkospojniku kartice Prepoznavanje konektora prilagodne kartice Podešavanje kratkospojnika	9-4 9-5 9-7 9-8 9-8 9-8
Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tip stroja 2193) Identificiranje dijelova sistemske ploče (tipovi stroja 2194 i 6345) Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tipovi stroja 2194 ili 6345) Informacije o konektoru i kratkospojniku kartice Prepoznavanje konektora prilagodne kartice Podešavanje kratkospojnika Nadogradnja sistemske memorije	9-4 9-5 9-7 9-8 9-8 9-8 9-10
Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tip stroja 2193) Identificiranje dijelova sistemske ploče (tipovi stroja 2194 i 6345) Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tipovi stroja 2194 ili 6345) Informacije o konektoru i kratkospojniku kartice Prepoznavanje konektora prilagodne kartice Podešavanje kratkospojnika Nadogradnja sistemske memorije Instaliranje memorijskih modula Vađenje memorijskih modula	9-4 9-5 9-7 9-8 9-8 9-10 9-11 9-11
Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tip stroja 2193) Identificiranje dijelova sistemske ploče (tipovi stroja 2194 i 6345) Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tipovi stroja 2194 ili 6345) Informacije o konektoru i kratkospojniku kartice Prepoznavanje konektora prilagodne kartice Podešavanje kratkospojnika Nadogradnja sistemske memorije Instaliranje memorijskih modula Vađenje memorijskih modula Provjera sistemske baterije	9-4 9-5 9-7 9-8 9-8 9-10 9-10 9-11 9-12
Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tip stroja 2193) Identificiranje dijelova sistemske ploče (tipovi stroja 2194 i 6345) Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tipovi stroja 2194 ili 6345) Informacije o konektoru i kratkospojniku kartice Prepoznavanje konektora prilagodne kartice Podešavanje kratkospojnika Nadogradnja sistemske memorije Instaliranje memorijskih modula Vađenje memorijskih modula Provjera sistemske memorije Zamjena sistemske baterije Ažuriranja postavki CMOS-a u Postavu	9-4 9-5 9-7 9-8 9-8 9-10 9-11 9-11 9-12 9-14

Dio 5. Otkrivanje i rješavanje problema

Poglavlje 10. Dijagnosticiranje i oporavak od problema	10-1
Prije nego vas uhvati panika: neki jednostavni popravci	. 10-2
Brzo rješavanje problema	. 10-6
Rješavanje hardverskih i softverskih problema	10-7

vi IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page vii Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Rješavanje hardverskih problema	
Rješavanje softverskih problema	
Rješavanje problema s modemom	
Šifre grešaka i poruke	
IBM dijagnostički programi	
Obnavljanje tvornički instaliranih programa i datoteka	

Dio 6. Tehnički priručnik

Dodatak A. Tablice specifikacijaA.	-1
Smještanje memorijskog modulaA-	-1
Mapa memorijeA-	-3
Sistemske ulazno/izlazne adreseA-	-4
Sistemski prekidiA-	-6
Dodjeljivanje DMA kanalaA-	-7
Adrese serijskog portaA-	-8
Funkcije konektoraA-	.9
Dodatak B. Podaci o modemuB.	-1
Svojstva modema	-1
Rad s modemom	-3
Upotreba Svojstvo Automatskog odzivaB- Deaktiviranje poziva na čekanju naB-	-3 -4
Modemske naredbeB-	-6
Izvođenje naredbi	-6 -7 -10 -11
Modemske odzivne šifreB-	-13
S registriB-	14
Dodatak C. Monitorska terminologijaC·	-1
Dodatak D. JamstvoD.	-1
Jamstvene izjaveD	-1

IBM Izjava o ograničenom jamstvu za SAD, Portoriko i Kanadu

Vegas.book Page viii Friday, May 12, 2000 3:03 PM

(Dio 1 - Opći uvjeti)	D-2
IBM Izjava o jamstvu u svijetu osim Kanade, Portorika, Turske, SAD	
(Dio 1 - Opći uvjeti)	D-6
Dio 2 - Posebni uvjeti za pojedine zemlje	D-10
Popis	I-1

viii IBM Vodič za korisnike osobnih računala

_____ ___∳ | ◯

 $igodoldsymbol{\Theta}$

Vegas.book Page ix Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Napomene

Pozivanje u publikaciji na IBM proizvode, programe ili usluge ne znači da IBM namjerava iste učiniti dostupnim u svim zemljama u kojima IBM djeluje. Nijedno upućivanje ili pozivanje na neki IBM proizvod, program ili uslugu ne znači da se mogu koristiti samo IBM proizvodi, programi ili usluge. Ako time nisu dirnuta prava intelektualnog vlasništva ili druga zakonom zaštićena prava IBM-a, umjesto IBM proizvoda, programa ili usluge mogu se koristiti svi drugi funkcionalno odgovarajući proizvodi, programi ili usluge. Procjena i provjera rada u spoju s drugim proizvodima, osim onih koje izrijekom odredi IBM, odgovornost su samog korisnika.

IBM može imati patente i aplikacije koje čekaju patentiranje, a koje pokrivaju građu u ovom dokumentu. Pribavljanje ovih dokumenata vam ne daje pravo na ove patente. Upite u vezi s licencom možete poslati u pisanom obliku na IBM Director of Licensing, IBM Corporation, North Castle Drive, Armonk, NY 10504-1785, U.S.A.

IBM nije predstavnik nijedne ne-IBM Web lokacije. Kad pristupate ne-IBM Web lokaciji imajte na umu da je to neovisno od IBM-a i da IBM nema nadzor nad sadržajem na toj Web lokaciji. Dodatno, upućivanje na ne-IBM Web lokaciju ne znači da IBM preuzima ili prihvaća odgovornost za sadržaj ili korištenje takve Web lokacije. Na vama je da poduzmete mjere predostrožnosti i budete sigurni da sve što izaberete za upotrebu bude bez virusa, crva, trojanskih konja i drugih stvari destruktivne naravi. IBM NI U KOM SLUČAJU NIJE NIKOMU ODGOVORAN ZA BILO KAKVU IZRAVNU, NEIZRAVNU, POSEBNU ILI POSLJEDIČNU ŠTETU OD DRUGIH WEB LOKACIJA, UKLJUČUJUĆI, BEZ OGRANIČENJA, GUBITAK DOBITI, PREKID U RADU, GUBITAK PROGRAMA ILI DRUGIH PODATAKA NA VAŠIM SISTEMIMA ZA OBRADU PODATAKA ILI DRUGAČIJE, ČAK I KAD SMO IZRIJEKOM OBAVIJEŠTENI O TAKVIM ŠTETAMA.

ix

Vegas.book Page x Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Konvencije korištene u ovoj knjizi

Simboli

Slijedeća lista sadrži objašnjenje simbola korištenih u ovom dokumentu.

Naglašavanje

х

Tekst se u ovoj knjizi naglašava na nekoliko načina. Svaki način naglašavanja ima određenu svrhu.

Naglašavanje	Svrha
Podebljano	Podebljana slova se koriste radi raspoznavanja stavaka na ekranu na koje prema uputi trebate kliknuti ili dva puta kliknuti. Podebljani otisak se koristi i za zaglavlja, naslove tablica i numerirane liste.
Primjer	Font za primjere se koristi da pokaže tekst koji trebate utipkati s tipkovnice.
Kurziv	Kurziv se koristi za prikaz pravih imena programa ili knjiga. Kosa slova se također koriste u napomenama na dnu i sa strane u tablicama.
"Navodnici"	Navodnici se koriste za raspoznavanje prozora, ekrana i imena u naslovu.

IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page xi Friday, May 12, 2000 3:03 PM

•

Vegas.book Page xii Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Informacije o sigurnosti

Instalacija

Izrada IBM osobnog računala pruža dodatnu zaštitu od opasnosti od strujnog udara. IBM računalo ima strujni kabel s tronožnim utikačem koji je potreban za uzemljenje metalnih dijelova. Odgovornost je osobe koja instalira računalo da ga propisno spoji na propisno uzemljenu električnu utičnicu. Prije upotrebe prilagodnika ili produžnog kabla potražite stručnu pomoć; ovi uređaji mogu prekinuti krug uzemljenja.

Ako je računalo spojeno na električni izvod koji je neispravno spojen na strujnu instalaciju zgrade, može doći do ozbiljnog strujnog udara.

STALNA ZAŠTITA OD OPASNOSTI OD STRUJNOG UDARA:

Ako želite postići stalnu zaštitu od opasnosti od strujnog udara, slijedite ove korake:

- Računalo spajajte samo na utičnicu s pravilnim naponom. Ako niste sigurni u napon u utičnici koju koristite, obratite se mjesnom elektrodistributeru.
- Ako vaše računalo ima i druge kablove osim onih za napajanje, morate ih spojiti prije uključivanja kablova za napajanje u struju. Prije skidanja ovih kablova morate najprije izvući kablove iz strujnih utičnica.
- Ako računalo ima i telefonsku vezu, ne dirajte telefonske žice kad grmi i sijeva.
- Ne stavljajte i ne skladištite računalo na mjestu gdje je izloženo vlazi.
- Pazite da zamjenski dijelovi imaju karakteristike istovjetne ili odgovarajuće originalnim dijelovima. Dijelovi drugih proizvođača ne moraju imati ista zaštitna svojstva.
- Ako poduzimate radnje koje nisu navedene i opisane u ovoj knjizi možete izazvati tjelesne ozljede i strujni udar. Ovo je naročito moguće ako pokušate servisirati ili popravljati kutiju za napajanje, monitor ili ugrađeni modem. Servisiranje i popravke uvijek prepustite ovlaštenom i kvalificiranom osoblju.

xii IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page xiii Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Sigurnost i zaštita u radu s hardverom

Svaki puta kad otvarate sistemsku jedinicu, morate slijediti posebni sigurnosni postupak kojim osiguravate da se računalo ne ošteti. Radi vaše zaštite i zaštite opreme, slijedite korake za "Odspajanje računala" na stranica xiv, prije nego što skinete poklopac sistemske jedinice (ako je u sklopu kupljenog modela).

Spajanje računala

Kad spajate računalo:

- 1. Isključite računalo i sve vanjske uređaje (kao što su monitor ili pisač) koji imaju vlastite prekidače napajanja.
- 2. Na svaki vanjski uređaj (kao što su monitor ili pisač) priključite signalni kabel i zatim drugi kraj signalnog kabla spojite na računalo.
- 3. Priključite komunikacijske kablove (kao što su modemski ili mrežni kabel) na računalo. Zatim priključite drugi kraj kablova na propisno ožičeni strujni izvod.
- 4. Kabel za napajanje priključite na računalo i sve vanjske uređaje (kao što su monitor i pisač), a zatim drugi kraj kabla spojite na propisno uzemljenu strujnu utičnicu.
- 5. Uključite računalo i sve priključene uređaje koji imaju vlastite strujne prekidače.

Da izbjegnete opasnost od strujnog udara:

- · Nemojte spajati ili odspajati kablove ili izvoditi instalaciju, održavanje ili prekonfiguriranje proizvoda za vrijeme grmljavinske oluje.
- · Naponska žica mora biti spojena na pravilno ožičenu i uzemljenu kutiju. Svaka oprema na koju će se ovaj proizvod

izbjegavanja opasnosti od strujnog udara, koristite se postupkom spajanja i odspajanja kablova opisanim u ovom odjeljku, kad instalirate, pomičete ili otvarate poklopac

Nikad ne instalirajte telefonske žice za

vrijeme grmljavinske oluje

proizvoda.

- priključivati mora isto tako biti spojena s Opasnost! pravilno ožičenim električnim izvodima. Električna struja u kablovima za napajanje, telefon i komunikacije je opasna. Radi

xiii

Vegas.book Page xiv Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Odspajanje računala

Kad odspajate računalo:

- 1. Isključite računalo i sve priključene uređaje koji imaju vlastite prekidače napajanja.
- 2. Iskopčajte kablove za napajanje iz utičnica.
- 3. Odspojite sve komunikacijske kablove (kao što je modemski ili mrežni kabel) iz komunikacijskih utičnica.
- Odspojite sve kablove i žice iz računala; to obuhvaća kablove za napajanje, signalne kablove iz vanjskih uređaja, komunikacijske kablove i sve druge kablove priključene na računalo.

Ne odvajajte nosač naponske kutije s kućišta napajanja i ne skidajte vijke s kutije za napajanje.

Oprez! Pazite da isključite prekidače za napajanje računala i monitora prije čišćenja.

Sigurnosne informacije za modem

Radi smanjenja opasnosti od strujnog udara ili ozljede ili požara pri upotrebi telefonske opreme, uvijek se pridržavajte osnovne predostrožnosti kao što je:

- Nikad ne instalirajte telefonske žice kad je nevrijeme i sijeva
- Telefonske priključke nikad ne instalirajte u vlažnom prostoru, osim ako je priključak posebno namijenjen za vlažne prostore.
- Nikad ne dodirujte neizolirane telefonske žice ili terminale ako telefonska linija nije odspojena s mrežnog sučelja.
- Kad instalirate ili preinačujete telefonsku liniju budite oprezni.
- Izbjegavajte upotrebu telefona (koji nije bežični) za vrijeme nevremena, grmljavine i sijevanja. Postoji opasnost od strujnog udara uslijed bljeska munje.
- Ne koristite se telefonom kad dojavljujete curenje plina, a vi ste u blizini.
- xiv IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page xv Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Napomena uz litijsku bateriju

Oprez!

Vaše računalo koristi litijske baterija. Kod nepravilnog rukovanja s baterijama postoji opasnost od požara, eksplozije ili opeklina.

Radi sigurnosti:

- Ne punite, ne rastavljajte, ne zagrijavajte i ne bacajte u vatru litijske baterije.
- Bateriju zamijenite istovjetnim ili odgovarajućim tipom litijske baterije.
- Bateriju ne bacajte i ne uranjajte u vodu.
- Odlažite i zbrinjavajte litijske baterije sukladno lokalnim propisima.

Propis o zaštiti kod CD-ROM i DVD-ROM pogona

Ova obavijest sadrži potrebne informacije o zaštiti kod CD-ROM i DVD-ROM pogona u računalu (ako je u sklopu modela koji ste kupili). CD-ROM/DVD-ROM pogon je laserski proizvod klase 1, a laserski proizvodi klase 1 se ne smatraju opasnim. Izvedba laserskog sustava i CD/ROM-DVD/ROM pogona pruža sigurnost u normalnom radu i ne postoji opasnost od izlaganja laserskoj radijaciji iznad razine za klasu 1.

Imajte na umu da CD-ROM/DVD-ROM pogon ne sadrži nikakve dijelove koje korisnik može podešavati ili servisirati. Servisiranje ovih uređaja treba izvoditi samo osposobljeni serviser.

xν

Vegas.book Page xvi Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Izjava o laserskoj sukladnosti

Neki modeli IBM osobnih računala su opremljeni u tvornici s CD-ROM ili DVD-ROM pogonom. CD-ROM/DVD-ROM pogoni se prodaju i zasebno kao opcije. CD-ROM/ DVD-ROM pogon je laserski proizvod. CD-ROM/DVD-ROM je potvrđen u SAD i odgovara zahtjevima saveznih propisa Code 21 Ministrstva zdravlja (DHHS 21 CFR) poglavlje J za klasu 1 laserskih proizvoda. Drugdje, proizvod je potvrđen kao sukladan zahtjevima Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC) 825 i CENELEC EN 60 825 za laserske proizvode klase 1.

Kad je CD-ROM/DVD-ROM pogon instaliran, obratite pozornost na slijedeće:

Reguliranje, podešavanje ili postupanje drugačije od ovdje navedenog može dovesti do opasnog izlaganja zračenju.

Skidanje poklopca CD-ROM/DVD-ROM pogona može dovesti do izlaganja opasnom laserskom zračenju. Ispod zatvarača CD-ROM/DVD-ROM pogona nema dijelova koji se mogu servisirati **Nemojte skidati poklopce CD-ROM/DVD-ROM pogona.**

Neki CD-ROM/DVD-ROM pogoni sadrže ugrađenu lasersku diodu klase 3A ili klase 3B. Obratite pozornost na slijedeće:

Opasnost od laserskog zračenja kod otvaranja. Ne gledajte u zraku, ne promatrajte izravno s optičkim instrumentom i izbjegavajte izravno izlaganje zrakama.

xvi IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page xvii Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Consignes de sécurité

Installation

La conception de fabrication de l'ordinateur personnel IBM assure une protection accrue contre les risques d'électrocution. Le PC IBM possède un cordon d'alimentation équipé d'une fiche à trois broches qui permet une mise à la terre des principaux éléments métalliques de la machine. Il incombe au responsable de l'installation de vérifier le branchement. Si vous devez installer un adaptateur ou une rallonge, faites appel à un professionnel pour ne pas risquer de créer une rupture dans le circuit de mise à la terre. Un socle de prise de courant incorrectement relié à l'alimentation électrique du bâtiment peut être à l'origine d'une électrocution.

Pour éviter tout risque de choc électrique:

Ne manipulez aucun cordon et n'effectuez aucune opération d'installation, de maintenance ou reconfiguration de ce produit au cours d'un orage.

Les cordon d'alimentation du présent produit et de tous les appareils qui lui sont connectés doivent être branchés sur des socles de prise de courant correctement câblés et mis à la terre.

Le courant électrique circulant dans les câblés de communication et les cordons téléphoniques et d'alimentation est dangereux. pour éviter tout risque de choc électrique, respectez les consignes de la présente section pour connecter et déconnecter des câblés lors de l'installation, du retrait ou de l'ouverture du panneu de ce produit.

Protection contre les risques d'électrocution. Pour vous prémunir contre les risques d'électrocution, respectez les consignes ci-après:

- Ne branchez l'ordinateur que sur un socle de prise de courant présentant la tension adéquate.
- Ne branchez le cordon d'alimentation sur le socle de prise de courant qu'après avoir connecté tout autre cordon à la machine. Inversement, débranchez le cordon d'alimentation du socle de la prise de courant avant de déconnecter tout autre cordon.

Vegas.book Page xviii Friday, May 12, 2000 3:03 PM

- Si votre ordinateur est doté d'un cordon téléphonique, ne manipulez jamais ce cordon pendant un orage.
- Évitez d'utiliser et de placer votre ordinateur dans un endroit humide.
- Ne remplacez un élément que par un élément identique ou possédant des caractéristiques équivalentes et équipé des mêmes dispositifs de sécurité.
- Le non-respect de ces consignes peut être à l'origine de blessures ou d'une électrocution, en particulier si vous intervenez sur le bloc d'alimentation, l'écran ou le modem intégré. Confiez la maintenance et la réparation de l'ordinateur à une personne qualifiée.

Consignes de sécurité lors de la manipulation du matériel

Lorsque vous ouvrez l'unité centrale, il convient de suivre un certain nombre de consignes de sécurité afin de ne pas endommager l'ordinateur. Pour votre sécurité et celle de votre matériel, suivez les instructions de la section "Disconnecting your computer" on stranica xiv, avant d'ouvrir l'unité centrale (le cas échéant).

Branchement de l'ordinateur. Pour brancher l'ordinateur, procédez comme suit:

- 1. Mettez l'ordinateur hors tension ainsi que tout périphérique (écran ou imprimante) que vous allez connecter, qui dispose d'un interrupteur d'alimentation.
- 2. Connectez tous les câbles (de l'écran, par exemple) à l'ordinateur.
- 3. Branchez tous les câbles d'interface (par exemple, un câble téléphonique) sur des socles de prise de courant correctement mis à la terre.
- 4. Branchez les cordons d'alimentation sur des socles de prise de courant correctement mis à la terre.
- 5. Mettez l'ordinateur sous tension ainsi que tout périphérique connecté disposant d'un interrupteur d'alimentation.

Débranchement de l'ordinateur. Pour débrancher l'ordinateur, procédez comme suit:

1. Mettez l'ordinateur hors tension ainsi que tout périphérique connecté disposant d'un interrupteur d'alimentation.

xviii IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page xix Friday, May 12, 2000 3:03 PM

- 2. Débranchez tous les cordons d'alimentation des prises de courant.
- 3. Débranchez tous les câbles (câble de téléphone, par exemple) de leurs prises.
- Débranchez tous câbles de l'ordinateur (les cordons d'alimentation, les câbles d'entrée-sortie et tous les autres câbles qui pourraient y être connectés).

Votre ordinateur est équipé de piles au lithium. Prenez garde aux risques d'incendie, d'explosion ou de brûlures liés à une mauvaise utilisation des piles. Respectez les consignes de sécurité suivantesy:

Ne rechargez pas la pile, ne la démontez pas, ne l'exposez pas à la chaleur et ne la faites pas brûler.

Ne la remplacez que par une pile identique ou de type équivalent.

Ne la jetez pas à l'eau.

Pour le recyclage ou la mise au rebut des piles au lithium, reportez-vous à la réglementation en vigueur.

Pozor!

Pozor

No détachez pas le bloc d'alimentation de son support et ne retirez aucune vis du bloc d'alimentation.

Veillez à mettre l'ordinateur et l'écran hors tension avant de procéder à leur nettoyage.

Consignes de sécurité relatives au modem

Lors de l'utilisation de votre matériel téléphonique, il est important de respecter les consignes ci-après afin de réduire les risques d'incendie, d'électrocution et d'autres blessures:

- N'intallez jamais de cordons téléphoniques durant un orage.
- Les prises téléphoniques ne doivent pas être installées dan des endroits

Vegas.book Page xx Friday, May 12, 2000 3:03 PM

humides, excepté si le modéle a été conçu à cet effet.

- Ne touchez jamais un cordon téléphonique ou un terminal non isolé avant que la ligne ait été déconnectée du réseau téléphonique.
- Soyez toujours prudent lorsque vous procédez à l'intallation ou à la modification de lignes téléphoniques.
- Si vous devez téléphoner pendant un orage, pour éviter tout risque de choc électrique, utilisez toujours un téléphone sans fil.
- En cas de fulte de gaz, n'utilisez jamais un téléphone situé à proximité de la fuite.

Consignes relatives à la pile au lithium

Votre ordinateur est équipé de piles au lithium. Prenez garde aux risques d'incenjdie, d'explosion ou de brûlures llés à une mauvaise utilisation des piles. Respectez les consignes de sécurité suivantesy:

- Ne rechargez pas la pile, ne la démontez pas, ne l'exposez pas à la chaleur et ne la faite pas brûler.
- Ne la remplacez que par une pille identique ou de type équivalent.
- Ne la jetez pas à l'eau.
- Pour le recyclage ou la mise au rebut des piles au lithium, reportez-vous à la réglementation en vigueur.

Consignes de sécurité pour l'unité de CD-ROM et de DVD-ROM

La présente consigne contient les informations de sécurité relatives à l'unité de CD-ROM de votre ordinateur (le cas échéant). L'unité de CD-ROM est un produit à laser de classe 1. Les produits de classe 1 ne sont pas considérés comme dangereux. Le système à laser et l'unité de CD-ROM ont été conçus de façon telle qu'il n'existe aucun risque d'exposition à un rayonnement laser de niveau supérieur à la classe 1 dans des conditions normales d'utilisation.

Veuillez noter qu'aucune pièce de l'unité de CD-ROM n'est réglable ni réparable. Ne confiez la réparation de cette unité qu'à une personne qualifiée.

xx IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page xxi Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Conformité aux normes relatives aux appareils laser.

Certains modèles d'ordinateurs personnels sont équipés d'origine d'une unité de CD-ROM ou de DVD-ROM. Mais ces unités sont également vendues séparément en tant qu'options. L'unité de CD-ROM/DVD-ROM est un appareil à laser. Aux Etat-Unis, l'unité de CD-ROM/DVD-ROM est certifiée conforme aux normes indiquées dans le sous-chapitre J du DHHS 21 CFR relatif aux produits à laser de classe 1. Dans les autres pays, elle est certifiée être un produit à laser de classe 1 conforme aux normes CDI 825 et CENELEC EN 60 825.

Lorsqu'une unité de CD-ROM est installée, tenez compte des remarques suivantes:

Vegas.book Page xxii Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Obavijesti o propisima

Zahtjevi sjeverno-američkog FCC i telefonskih kompanija

Ako vaše IBM osobno računalo ima već instalirani modem, važe slijedeći zahtjevi savezne komisije za komunikacije (FCC) i telefonskih kompanija:

- Prilagodna kartica modema je smještena u stražnjem dijelu sistemske jedinice. Odgovara FCC pravilniku Dio 68. Na ugrađeni modem je prikvačena oznaka koja između ostalog sadrži FCC registracijski broj, USOC i REN broj za ovu opremu. Ako se od vas traže ovi brojevi, pogledajte stranica 7-5 "Otvaranje sistemske jedinice" da vidite kako otvoriti jedninicu i doći do FCC registracijskog broja na modemskoj kartici. Ove podatke dajte svojoj telefonskoj kompaniji (TK centru).
- 2. REN je koristan da se utvrdi količina uređaja koje možete spojiti na telefonsku liniju, a da ti svi uređaji zvone kad je broj pozvan. U većini, ali ne i u svim područjima zbroj REN brojeva svih uređaja ne bi trebao prelaziti pet (5.0). Radi potpune sigurnosti o broju uređaja koje možete spojiti na svoju liniju, kako određuje REN, trebali biste nazvati svoj TK centar i utvrditi maksimalni REN broj za vaše pozivno područje.
- 3. Ako ugrađeni modem uzrokuje smetnje telefonskoj mreži, telefonska kompanija može privremeno prestati pružati usluge. Ako je moguće, obavijestit će vas unaprijed; ako to nije praktično, bit ćete obaviješteni čim to bude moguće. Dobit ćete i uputu o pravnom lijeku i pravu na žalbu kod FCC.
- 4. TK centar može izvoditi promjene na objektima, opremi, poslovanju ili postupcima koji mogu utjecati na pravilan rad vaše opreme. Ako to učine, dobit ćete unaprijed obavijest, tako da možete održavati usluge bez prekidanja.
- 5. Ako imate problema s ugrađenim modemom, obratite se ovlaštenom prodavaču ili na IBM HelpCenter-PC, IBM Corporation, 3039 Cornwallis Rd., Bldg, 203, Research Triangle Park, NC 27709-2195 1-919-517-2800, u vezi informacija o popravku/jamstvu. TK centar može od vas zatražiti da odspojite ovu opremu s mreže dok se problem ne riješi ili dok ne budete sigurni da ta oprema nije neispravna.
- 6. Korisnik ne može na modemu raditi nikakve popravke.
- Modem se ne može koristiti na uslugama na kovanice koje pruža TK centar. Spoj na liniju stranke podliježe državnoj tarifi. Za informacije se obratite komunalnom povjerenstvu ili komisiji poduzeća.
- xxii IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page xxiii Friday, May 12, 2000 3:03 PM

8. Kad naručujete uslugu mrežnog sučelja (NI) od lokalne centrale, navedite dogovor o usluzi USOC RJ11C.

Oznaka s potvrdom kanadskog Ministarstva komunikacija

OBAVIJEST: Etiketa kanadskog Ministarstva komunikacija označava atestiranu opremu. Ova potvrda znači da oprema zadovoljava zahtjeve telekomunikacijske mreže u vezi zaštite, operativnosti i sigurnosti. Ministarstvo ne jamči da će oprema raditi na zadovoljstvo korisnika.

Prije instaliranja ove opreme korisnici trebaju biti sigurni da se ta oprema smije spojiti na objekte i usluge lokalnog TK centra. Isto tako, oprema mora biti instalirana pomoću prihvatljivog načina spajanja. U nekim slučajevima unutrašnje ožičenje u poduzeću vezano uz pojedinačnu liniju za uslugu pojedincu se može produžiti pomoću atestiranog konektora (produžnog telefonskog kabla). Korisnik mora biti svjestan da suglasnost s gornjim uvjetima ne mora spriječiti pogoršanje usluge u nekim situacijama.

Popravci na atestiranoj opremi su dopušteni samo ovlaštenom serviseru kojeg odredi dobavljač. Popravci ili promjene koje izvede korisnik na opremi ili nefunkcionalnost opreme mogu TK centru biti razlogom da od korisnika zatraže da odspoji tu opremu.

Radi svoje vlastite zaštite, korisnici bi trebali osigurati da uzemljenja struje, telefonskih linija i unutarnjih metalnih cjevovoda, ako postoje, budu spojena zajedno. Ova predostrožnost je od posebne važnosti u ruralnim područjima.

Oprez: Korisnici ne smiju sami izvoditi takve spojeve, nego se obratiti odgovarajućem inspekcijskom tijelu ili električaru.

OBAVIJEST: BROJ OPTEREĆENJA (LN) dodijeljen svakom terminalskom uređaju označava postotak ukupnog opterećenja koje se može spojiti na telefonsku petlju koju koristi uređaj, da se spriječi preopterećenje. Terminiranje u petlji se može sastojati od bilo koje kombinacije uređaja koji podliježu samo uvjetu da zbroj BROJA OPTEREĆENJA svih uređaja ne prelazi 100.

Étiquette d'homologation du ministère des Communications du Canada

Vegas.book Page xxiv Friday, May 12, 2000 3:03 PM

AVIS : L'étiquette du ministère des Communications du Canada identifie le matériel homologué. Cette étiquette certifie que le matériel est conforme à certaines normes de protection, d'exploitation et de sécurité des réseaux de télécommunications. Le ministère n'assure toutefois pas que le matériel fonctionnera à la satisfaction de l'utilisateur.

Avant d'installer ce matériel, l'utilisateur doit s'assurer qu'il est permis de le raccorder aux installations de l'entreprise locale de télécommunications. Le matériel doit également être installé en suivant une méthode acceptée de raccordement. L'abonné ne doit pas oublier qu'il est possible que la conformité aux conditions énoncées ci-dessus n'empêchent pas la dégradation du service dans certaines situations.

Les réparations de matériel homologué doivent être effectuées par un centre d'entretien canadien autorisé désigné par le fournisseur. La compagnie de télécommunications peut demander à l'utilisateur de débrancher un appareil à la suite de réparations ou de modifications effectuées par l'utilisateur ou à cause d'un mauvais fonctionnement.

Pour sa propre protection, l'utilisateur doit s'assurer que tous les fils de mise à la terre de la source d'énergie électrique, des lignes téléphoniques et des canalisations d'eau métalliques, s'il y en a, sont raccordés ensemble. Cette précaution est particulièrement importante dans les régions rurales.

Avertissement : l'utilisateur ne doit pas tenter de faire ces raccordements luimême, il doit avoir recours à un service d'inspection des installations électriques ou à un électricien, selon le cas.

AVIS : L'INDICE DE CHARGE (IC) assigné à chaque dispositif terminal indique, pour éviter toute surcharge, le pourcentage de la charge totale qui peut être raccordé à un circuit téléphonique bouclé utilisé par ce dispositif. L'extrémité du circuit bouclé peut consister en n'importe quelle combinaison de dispositifs pourvu que la somme des INDICES DE CHARGE de l'ensemble des dispositifs ne dépasse pas 100.

xxiv IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page xxv Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Izjava američke savezne komisije za komunikacije (FCC)

IBM osobno računalo tipovi mašina 2193, 2194 i 6345

Slijedeća izjava važi za ovaj IBM proizvod. Potvrda za druge IBM proizvode koji će se koristiti s ovim proizvodom će se naći u njima pripadajućim priručnicima.

Ova oprema je ispitana i odgovara ograničenjima za klasu B digitalnih uređaja, sukladno Dijelu 15 FCC pravilnika. Ova ograničenja su namijenjena za osiguranje razumne zaštite od štetnih smetnji u kućnim instalacijama. Ova oprema generira, koristi i zrači radio frekvencijsku energiju i ako nije instalirana u skladu s uputama, može izazvati štetne smetnje u radio komunikaciji. Međutim, nema jamstva da do smetnji ne može doći u nekim određenim instalacijama. Ako ova oprema uzrokuje štetne smetnje radio ili televizijskom prijemu, što se može utvrditi tako da se oprema isključi i ponovo uključi, korisnik može otkloniti smetnje tako što će poduzeti jednu ili više od navedenih mjera:

- Preusmjeriti ili premjestiti prijemnu antenu.
- Povećati razmak između opreme i prijemnika.
- Spojiti opremu na izvod u strujnom krugu na kojemu nije spojen prijemnik.
- Posavjetovati se s ovlaštenim prodavačem IBM-a ili predstavnikom IBM servisa oko pomoći.

Propisno zaštićeni i uzemljeni kablovi i konektori se moraju koristiti kako bi se udovoljilo FCC ograničenjima emisije. Pravi kablovi i konektori se mogu dobiti kod IBM ovlaštenog prodavača. IBM nije odgovoran za radio i televizijske smetnje uzrokovane drugim kablovima, osim preporučenim kablovima i konektorima, ili neovlaštenim promjenama i preinakama na opremi. Neovlaštene promjene ili preinake mogu biti povodom da korisnik izgubi ovlaštenje za rad s opremom.

Ovaj uređaj je u skladu s Dijelom 15 FCC pravilnika. Rad je podložan slijedećim uvjetima: (1) ovaj uređaj ne izaziva štetne smetnje i (2) ovaj uređaj mora prihvatiti sve smetnje koje primi, uključujući i smetnje koje mogu izazvati nepoželjni rad opreme.

xxv

Odgovorna strana:

International Business Machines Corporation

Vegas.book Page xxvi Friday, May 12, 2000 3:03 PM

New Orchard Road Armonk, NY 10504 Telefon: 1-919-543-2193

Ovaj digitalni uređaj klase B je u skladu s kanadskim ICES-003.

Cet appareil numérique de classe B est conforme la norme NMB-003 du Canada.

Izjava o sukladnosti prema direktivi Europske Unije

Ovaj proizvod je u skladu s odredbama o zaštiti iz direktive Vijeća EU broj 89/336/ EEC o usklađivanju zakona država članica u odnosu na elektromagnetsku kompatibilnost.

IBM ne može prihvatiti odgovornost za nezadovoljavanje propisa o zaštiti ako je to posljedica nepreporučenih preinaka, uključujući i ugradnju ne-IBM opcijskih kartica.

Zaštitni znakovi

Slijedeći pojmovi su zaštitni znakovi IBM corporation u SAD, ostalim zemljama ili oboje

- HelpCenter
- HelpWare
- IBM
- PS/2
- OS/2

Microsoft i Windows su trgovački ili zaštićeni registrirani znakovi u SAD, ostalim zemljama ili oboje.

Ostala imena tvrtki, proizvoda ili usluga su trgovački ili zaštićeni znaci ili oznake usluga drugih.

xxvi IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page xxvii Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Informacije vezane uz obavijest za godinu 2000.

14 siječanj 1999

Napomena: Spremnost za godinu 2000. određenog softvera koji može biti uključen u vaše IBM računalo.

IBM je u vaše IBM računalo uključio izabrane softverske proizvode koje isporučuju nezavisni prodavači i dobavljači softvera (poznati kao ISV). **S danom ove obavijesti neki prodavači softvera nisu stavili oznaku spremnosti za 2000-tu godinu za neke verzije svojih softverskih proizvoda.** To znači da (a) taj softver treba ažurirati da postane spreman za 2000-tu godinu, sukladan ili sukladan uz neka manja pitanja (kako to definira dobavljač) ili (b) dobavljač još nije obznanio status spremnosti ili sukladnosti za 2000-tu godinu.

Softverski proizvodi koje dobavljač softvera nije odredio kao spremne za 2000-tu godinu onako kako se distribuira, uključuju (ali se ne ograničavaju na) slijedeće softverske proizvode ili određene jezične verzije ili servisna izdanja takvih softverskih proizvoda:

Proizvod	Adresa Web stranice
AOL (America Online)	http://www.aol.com/info/year2000.html
CompuServe (CompuServe Interactive Services)	httq://www.compuserve.com/content/cs_y2kfaq.asp
Internet Explorer 3.x, 4.x (Microsoft)	http://www.microsoft.com/technet/topics/year2k/default.htm
Netscape Navigator 3.x 4.0x (Netscape)	http://www.netscape.com/products/year2000/index.htm
Office Small Business Edition (Microsoft)	http://www.microsoft.com/technet/topics/year2k/default.htm
Prodigy Internet (Prodigy Communications)	http://y2k.prodigy.net/
Windows 95 (Microsoft)	http://www.microsoft.com/technet/topics/year2k/default.htm
Windows 98 (Microsoft)	http://www.microsoft.com/technet/topics/year2k/default.htm
Windows NT Workstation 4.0 (Microsoft)	http://www.microsoft.com/technet/topics/year2k/default.htm

xxvii

Vegas.book Page xxviii Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Gore navedeni softverski proizvodi su primjenjivi na razne IBM računalske proizvode, ali ne moraju svi biti obuhvaćeni u paketu s vašim modelom IBM računala.

Obratite se izravno dobavljaču softvera u vezi s najsvježijim informacijama o statusu njihovih proizvoda za 2000-tu godinu. Web lokacije dobavljača i proizvođača softvera su često najbolji izvor tekućih informacija. Dobavljači softvera povremeno objavljuju na svojim Web stranicama nove informacije i popravke za softver kako se pojave i postanu dostupne. Moguće je da je dobavljač softvera već objavio takve dopune za ažuriranje prije nego što ste dobili ovu obavijest. Odgovornost za utvrđivanje primjenjivosti softverskih dopuna, pribavljanje istih od dobavljača i instaliranje je isključivo vaša.

IBM pruža ovu informaciju da vam pomogne u procjeni statusa za 2000-tu godinu u vašoj računalskoj okolini. Važno je da se pripremite i riješite sva pitanja koja bi mogla utjecati na spremnost vaše cjelokupne računalske okoline. Ako vaši računalski hardver, softver i podaci nisu svi spremni za 2000-tu godinu, računalni sistem ili softver bi mogli biti u nemogućnosti razlikovati 1900 i 2000 godinu, a to bi moglo dovesti do ozbiljnih grešaka u podacima i izračunima.

Dok procjenjujete spremnost za godinu 2000, provjerite i sav softver instaliran na sistemu, a ne samo onaj uključen u paketu s računalom. Isto tako, imajte na umu da neki alati namijenjeni za provjeru spremnosti za 2000-tu godinu nisu u stanju uočiti dopune i ažuriranja softvera napravljena nakon što je dobavljač prvotno distribuirao softver. Iako pomalo zbunjujuće, ovo osigurava konzervativan pristup. Ako je softver označen da ima manje sitnice koje nisu riješene, na vama je da procijenite kako ta pitanja mogu utjecati na upotrebu softvera. Korisne informacije o izazovu 2000-te godine i statusu spremnosti IBM PC računala dostupne su i na adresi www.ibm.com/pc/year2000. Povremeno provjeravajte nove i dopunjene informacije.

PODACI U OVOM DOKUMENTU ILI SRODNOJ KOMUNIKACIJI SE ISPORUČUJU ONAKO KAKO JESU, SAMO U INFORMATIVNE SVRHE. UZ TO, SVA JAMSTVA SE TIME ISKLJUČUJU, UKLJUČUJUUĆI I ONA O PROĐI I PRIKLADNOSTI ZA ODREĐENU SVRHU.

xxviii IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page xxix Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Ovi podaci i sve prijašnje i sadašnje informacije koje IBM pruža u vezi s godinom 2000 i proizvodima i uslugama koje nudi IBM, su "Obavijesti o spremnosti za 2000tu godinu" prema Aktu o objavljivanju informacija o 2000-toj godini i spremnosti za 2000-tu godinu iz 1988, statut SAD zakonski donešen 19.listopada 1998. IBM Internet Web stranice o 2000-toj godini su bile i ostaju glavna metoda za IBM u prenošenju informacija o IBM proizvodima i uslugama za 2000-tu godinu. Informacije koje se tiču ne-IBM proizvoda i usluga su "Pretisci" prema istom Aktu, zasnovani na informacijama dobivenim od drugih poduzeća o proizvodima i uslugama koje oni nude. IBM nije provjeravao sadržaj ovih reizdanja i ne snosi nikakvu odgovornost za njihovu točnost ili cjelovitost.

Upućivanja na proizvode nekih dobavljača softvera u ovoj obavijesti ne znače da su proizvodi drugih dobavljača softvera, predinstaliranog ili uključenog u paket s kupljenim IBM računalom, spremni za 2000-tu godinu. Obratite se svakom pojedinom dobavljaču i provjerite status njihovih proizvoda oko spremnosti za 2000tu godinu.

Vegas.book Page xxx Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Ergonomija

Uređivanje ugodnog i produktivnog radnog prostora

Napomena:

Računalo koje ste kupili može sadržavati i komponente koje se razlikuju od ovdje prikazanih.

Uređivanje radnog prostora

Kad razmjestite računalo i opremu, namjestite monitor i tipkovnicu direktno ispred sebe. Miša postavite blizu tipkovnice tako da ga možete upotrijebiti bez protezanja ili naginjanja na stranu.

Sistemska jedinica se obično drži na podu, ispod ili pokraj radnog stola. Svakako ju postavite na mjesto gdje neće zapriječiti prostor koji vam treba za pružanje nogu ispod radne površine.

Uredite radni stol tako da vam odgovara za način na koji koristite radne materijale i opremu. Stvari koje koristite redovito kao što su telefon ili miš stavite nadohvat ruke.

xxx IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page xxxi Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Izbor stolice

• Stolicu trebate podesiti tako da vam bedra budu u vodoravnom položaju i da vam podupire donji dio leđa. Stopala trebaju biti ravno na podu ili odmorniku kad sjedite i koristite tipkovnicu.

Namještanje monitora

- Smjestite monitor na udaljenost koja omogućuje ugodno gledanje. Ugodnu udaljenost za gledanje možete odrediti dužinom svoje ruke.
- Podesite monitor tako da je ekran u ili malo ispod visine očiju.
- Ekran održavajte čistim. Upute o čišćenju naći ćete u dokumentaciji isporučenoj uz monitor.
- Ako monitor postavite pokraj prozora, razmislite o zavjesama ili roletama koje će smanjiti blještavilo sunčeve svjetlosti. Također pazite da monitor bude gotovo okomito prema prozorima da se smanji blještavilo kad su zavjese ili rolete podignute. Nastojte ne postavljati monitor direktno ispred prozora.
- Koristite prigušeno sobno osvjetljenje. Ako trebate više svjetla u radu, namjestite svjetlo tako da svjetli na radnu površinu, ali ne i na površinu ekrana monitora.
- Regulatorima na monitoru podesite svjetlost i kontrast na ugodnu razinu. Ako se svjetlost u sobi mijenja, trebat ćete to raditi više puta dnevno. Upute za rad s regulatorima na monitoru možete nači u dokumentaciji koja je stigla s monitorom.
- Kad su oči usmjerene na određeni objekt kroz dulje vrijeme, one se umaraju. Ako provodite puno vremena gledajući u ekran, ne zaboravite često napraviti stanku. Povremeno podignite pogled i usmjerite ga na neki udaljeniji objekt. Time će mišići u očima imati prigodu da se malo opuste i odmore.

Smještanje tipkovnice

- Pobrinite se da visina tipkovnice bude ugodna za tipkanje.
- Kad tipkate, tipkovnica treba biti tako položena da vam ruke budu opuštene i u

Vegas.book Page xxxii Friday, May 12, 2000 3:03 PM

ugodnom položaju, a podlaktice skoro vodoravno. Ramena trebaju biti opuštena, a ne zgrbljena prema gore.

• Tipkajte laganim dodirom, tako da prsti i šake budu stalno opušteni. Zglobovi trebaju također biti ravni.

Smještanje miša

- Smjestite miša na istu površinu na kojoj je i tipkovnica tako da su u istoj ravnini. Ostavite dosta prostora tako da miša možete koristiti bez istezanja ili naginjanja.
- Kad upotrebljavate miš, držite ga lagano sa svim prstima i nježno pritišćite tipku. Miša pomičite cijelom rukom, a ne samo zglobom.

Podrobnije informacije i savjete o tome kako upotrebljavati računalo potražite u online pomoći na računalu ili posjetite Web lokaciju IBM Zdravo računalstvo na adresi

http://www.pc.ibm.com/ww/healthycomputing/

xxxii IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Dio 1. Saznajte ponešto o ovoj knjizi

Ovaj dio sadrži uvod u *Vodič za korisnike*. Pročitajte ovaj dio da naučite kako se koristiti ovom knjigom i kamo ići kad zatrebate dodatne informacije.

Ovaj dio sadrži slijedeće poglavlje:

• "Poglavlje 1. Korištenje ove knjige" na stranici 1-1

Ovo poglavlje objašnjava kako je knjiga uređena. Također vam ukazuje na dodatne izvore informacija koje nisu sadržane u ovoj knjizi.

Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Vodič za korisnike sadrži općenite informacije za sve korisnike IBM PC osobnog računala. Kad izvadite računalo iz kutije i spojite sve komponente, ovu knjigu možete koristiti kao vodič za računalni hardver i kao alat za rješavanje problema.

Teme u ovoj knjizi sežu od uvoda i predstavljanja važnih osobina hardvera do uputa za ponovno konfiguriranje ili nadogradnju računala. Uz to, ako imate problema s računalom, ova knjiga vas može dovesti do rješenja.

U knjizi mogu biti sadržane informacije za nekoliko modela. Ako model koji ste vi kupili nema neku od hardverskih komponenti spomenutih u ovoj knjizi, nećete moći koristiti softverske funkcije vezane uz taj hardver.

Kako je knjiga uređena

Knjiga sadrži slijedeće dijelove i poglavlja:

Dio 1: Saznajte nešto o knjizi

Ovaj dio sadrži informacije koje će vam pomoći da koristite *Vodič za korisnike*. Sadrži slijedeće poglavlje:

• "Poglavlje 1. Korištenje ove knjige" na stranici 1-1

Ovo poglavlje sadrži informacije o sadržaju knjige i načinu na koji je uređena. Također ukazuje i na drugu dokumentaciju ili online resurse s dodatnim informacijama.

Dio 2: Informacije o podrški

U ovom dijelu su sadržane općenite informacije koje trebate znati u slučaju da vam je potrebna pomoć.

• "Poglavlje 2. HelpWare podrška i servisi" na stranici 2-1

Ovo poglavlje opisuje što nudi HelpWare, kada možete koristiti tu ponudu i telefonske brojeve na kojima se može dobiti usluga ili servis.

Korištenje ove knjige 1-1

Vegas.book Page 2 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

• "Poglavlje 3. Express održavanje" na stranici 3-1

Ovo poglavlje sadrži informacije o Express servisu za održavanje koji vam stoji na raspolaganju u nekim zemljama.

Dio 3: Kontroliranje sistemskih postavki

U ovom dijelu se nalaze informacije koje će vam pomoći u konfiguriranju ili prekonfiguriranju hardvera i njegovih svojstava instaliranih tvornički u vaše računalo. Sadrži slijedeća poglavlja:

• "Poglavlje 4. Početak" na stranici 4-1

Ovo poglavlje sadrži upute za podešavanje monitora i postavki sistemskog zvučnika na računalu. Pruža vam i informacije o spajanju računala na pisač ili na Internet.

• "Poglavlje 5. Svojstva upravljanja napajanjem" na stranici 5-1

Ovo poglavlje opisuje zatvaranje softvera i svojstvo obustave rada na računalu radi djelotvornijeg upravljanja napajanjem i potrošnjom električne energije. Također vas upućuje i u svojstvo pripravnosti monitora za rad pod Windows 98.

• "Poglavlje 6. Konfiguracija BIOS Postava" na stranici 6-1

Ovo poglavlje pruža upute za upotrebu Pomoćnog programa za postav u kojemu možete pregledavati i mijenjati sistemsku konfiguraciju.

Dio 4: Nadogradnja i zamjena hardvera

Ovaj dio sadrži informacije koje će vam pomoći dodavati ili mijenjati hardver koji je tvornički instaliran u vaše računalo. Sadrži slijedeća poglavlja:

• "Poglavlje 7. Priprema za nadogradnju" na stranici 7-1

Ovo poglavlje sadrži informacije koje će vam pomoći u pripremi za dodavanje ili zamjenu prilagodnih kartica, pogona i komponenti sistemske ploče na sistemskoj jedinici.

 "Poglavlje 8. Dodavanje i uklanjanje prilagodnih kartica i pogona" na stranici 8-1

Ovo poglavlje sadrži upute za dodavanje ili odstranjivanje prilagodnih kartica i pogona.

1-2 IBM Vodič za korisnike osobnih računala
• "Poglavlje 9. Dodavanje i zamjena komponenti sistemske ploče" na stranici 9-1

Ovo poglavlje sadrži upute za dodavanje ili zamjenu hardverskih komponenti na sistemskoj ploči.

Dio 5: Otkrivanje i rješavanje problema

Ovaj dio sadrži informacije koje će vam pomoći da odgovorite na probleme s tvornički instaliranim hardverom, softverom i svojstvima na računalu. Sadrži slijedeće poglavlje:

• "Poglavlje 10. Dijagnosticiranje i oporavak od problema" na stranici 10-1

Ovo poglavlje vam daje informacije o otkrivanju i rješavanju problema, uključujući i šifre grešaka i tumačenja u vidu poruka. Također sadržava i informacije koje će vam pomoći obnoviti tvornički instalirane programe i datoteke.

Dio 6: Tehnički priručnik

Ovaj dio sadrži stručne informacije koje vam mogu zatrebati kad nadograđujete hardver na računalu ili koristite modem. Sadrži slijedeće dodatke:

• "Dodatak A. Tablice specifikacija" na stranici A-1

Ovaj dodatak sadrži tehničke i druge karakteristike i specifikacije vezane uz memoriju, adrese, prekide, kanale i portove. Obuhvaćene su i informacije o konektorima.

• "Dodatak B. Podaci o modemu" na stranici B-1

Ovaj dodatak sadrži informacije o modemima, uključujući i informacije o skupu AT naredbi koje možete upotrijebiti kad se odlučite modem koristiti preko DOS prozora pod Windows 98.

• "Dodatak C. Monitorska terminologija" na stranici C-1

Ovaj dodatak sadrži definicije nekih pojmova i izraza koji se općenito koriste u opisivanju karakteristika monitora.

• "Dodatak D. Jamstvo" na stranici D-1

Ovaj dodatak sadrži IBM jamstvo za hardverski proizvod za vaše računalo.

Korištenje ove knjige 1-3

Ova knjiga također ima i indeks.

Gdje pronaći više informacija

Slijedeća izdanja i online dokumentacija sadrže više informacija o vašem računalu:

Setup poster. Ovaj poster sadrži informacije koje će vam pomoći raspakirati, postaviti i početi koristiti računalo.

Online dokumentacija. Vaše računalo se isporučuje s raznim tipovima online dokumentacije. Softver koji je predinstaliran na računalu ponekad obuhvaća i online poduku i vježbe koje vam mogu pomoći da naučite kako se služiti računalom. Pomoć vam je osigurana i dok koristite softver. Kod većine softvera možete pritisnuti **F1** za pomoć.

Iz Windows 98 desktopa možete tražiti i specifičnu pomoć u vezi s računalom.

Da pokrenete Windows 98 sustav pomoći, slijedite ove korake:

- 1. Kliknite gumb Start na desktopu.
- 2. Pomaknite pokazivač miša na opciju Help i kliknite ju.

Korištenje ove knjige 1-5

Dio 2. Informacije o podršci

Ovaj dio sadrži informacije o raznim oblicima podrške i usluga koje pruža IBM HelpCenter.

Ovaj dio sadrži slijedeća poglavlja:

• "Poglavlje 2. HelpWare podrška i servisi" na stranici 2-1

Ovo poglavlje sadrži podatke o IBMHelpWare podršci i uslugama. Ono vam pokazuje što učiniti kad trebate pomoć u vezi s računalom ili neke informacije o računalu.

• "Poglavlje 3. Express održavanje" na stranici 3-1

Ovo poglavlje sadrži informacije o Express servisu za održavanje koji vam stoji na raspolaganju u nekim zemljama.

Poglavlje 2. HelpWare podrška i servisi

Slijedeće informacije o podršci i servisu se odnose samo na mašine tipa 2196 i 2197. Za ostale tipove strojeva, pogledajte informacije o podršci i servisu koje ste dobili uz računalo.

Što da najprije napravim?

Što je IBM HelpWare?

IBM HelpWare je sveobuhvatni skup opcija stručne podrške i servisa.

Od 30-dnevne podrške za podizanje i stavljanje u rad do pomoći kod popularnih softverskih proizvoda, IBM HelpWare ima za vas cijeli niz raznih usluga i rješenja. Ove opcije su dostupne kod IBM-a uvijek kad trebate pomoć i sve dok imate IBM osobno računalo. Čak i kad vam softver istekne, HelpWare će i dalje biti tu da vam pomogne oko usluga i servisa koji se mogu kupiti.

Nastavite s čitanjem da saznate kada i koje metode podrške su dostupne bez dodatne naknade, a kad se naknada naplaćuje.

Trebate brzu pomoć

Postoje dva načina da brzo dobijete pomoć od IBM-a:

Internet	Pogledajte odjeljak pod naslovom	"Kako dobivam pomoć
	elektronskim putem?" na stranici 2-4	l u kojemu ćete naći
	Internet adresu za vašu zemlju ili reg	giju.

TelefonPogledajte u odjeljak pod naslovom "Kako i kada se trebam
obratiti na IBM PC HelpCenter?" na stranici 2-5 gdje su
informacije o telefonskom servisu i HelpWare.

HelpWare podrška i servisi 2-1

Što mogu učiniti sam(a)?

Ponekad možete sami brzo riješiti probleme koje imate s računalom. Dali smo vam nekoliko različitih načina koje možete upotrijebiti za samostalno rješavanje problema. Ako treba, još uvijek se možete obratiti na IBM radi podrške. Više informacija o telefonskoj podršci se nalazi u "Kako i kada se trebam obratiti na IBM PC HelpCenter?" na stranici 2-5.

Tiskana dokumentacija

Dokumentacija isporučena sa računalom sadrži informacije o otkrivanju i rješavanju problema s hardverom i softverom. Te informacije počinju brzim uputama korak po korak na stranica 10-6, koje mogu pomoći u dijagnozi hardverskih i softverskih problema. Kad spoznate narav problema, slijedite upute u "Rješavanje hardverskih i softverskih problema" na stranici 10-7. Samo usporedite opis ili šifru greške sa svojim pitanjem i slijedite upute za rješavanje problema!

Online dokumentacija

Vaše računalo je isporučeno i sa nekoliko online izvora koje možete koristiti u rješavanju problema.

Datoteke pomoći

Operativni sustav i većina predinstaliranih programa na računalu sadrže datoteke pomoći. Ove datoteke ponekad sadrže informacije o nadogradnji hardvera, upotrebi softvera i mnogim drugim uobičajenim poslovima na računalu. Datoteke za pomoć također sadrže i informacije u vezi pitanja kako riješiti probleme i spriječiti buduće nevolje.

Čitajme datoteke

Većina operativnih sustava i softverskih programa se također isporučuju s datotekom nazvanom README.TXT. Ovo je tekst datoteka koja sadrži važne informacije o programu. README.TXT datoteke možete čitati tako da ih otvorite u nekom uređivaču teksta na računalu. Ako postoji ČITAJME datoteka, ona se zove README.TXT

2-2 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Softver

Na računalu se isporučuje nekoliko softverskih programa koji vam mogu pomoći riješiti probleme ili pronaći odgovore na pitanja.

Dijagnostika

Na računalu se nalazi dijagnostički program koji može pomoći utvrditi probleme koji se mogu pojaviti na sistemu. Moožete izvesti *PC Doctor* dijagnostički program iz PC-Doctor foldera u Windows programs izborniku ili s diska za *Obnavljanje i dijagnostiku*.

Windows verzija programa PC Doctor radi preko operativnog sustava Windows i pronalazi probleme sa sistemskim softverom. Disk za Obnavljanje i dijagnostiku sadrži MS-DOS verziju PC Doktor dijagnostičkog programa, koja izvodi ispitivanja izravno na hardveru. Vrlo je važno izvesti obje verzije programa PC Doctor prije nego što se obratite na IBM HelpCenter.

IBM Update Connector

Ovaj program vam omogućava da se spojite na IBM PC HelpCenter i dobijete ažurirane verzije za neke softverske proizvode koje ste dobili uz računalo i da ih spustite s mreže. Kad dobijete datoteke, možete početi s postupkom automatske instalacije. IBM konektor za ažuriranje je dostupan registriranim korisnicima tokom jamstvenog roka bez naknade. Telefonski troškovi se mogu naplaćivati.

HelpWare podrška i servisi 2-3

Kako dobivam pomoć elektronskim putem?

Elektronska podrška

Mnogo je načina dobivanja stručne podrške i informacija kad imate neke pitanja ili probleme. Elektronska podrška je jednostavna, brza i temeljita. Najbolje od svega je to što naknade koje se obično naplaćuju su one koje plaćate telefonskoj kompaniji ili onome preko koga se spajate na Internet. Ovo što slijedi su neke od opcija elektronske podrške koje možete koristiti.

Internet

Pomoću Univerzalnog lokatora resura (URL) možete nam se obratiti preko Interneta. Kad se povežete na početnu stranicu za podršku za IBM računalo možete potražiti tehničke savjete, spustiti ažurirane pogonitelje i saznati štošta o mnogim drugim stvarima.

Stranicu za podršku za IBM računalo možete posjetiti na slijedećem URL: http://www.ibm.com/pc/support

Sa Web stranica možete pristupiti IBM Online asistentu. IBM Online asistent vam može pomoći u dijagnosticiranju i rješavanju mnogih uobičajenih stručnih i tehničkih problema. Ako koristite Online asistenta, najprije se morate spojiti na IBM stranicu za podršku i popuniti osobni karton (profil).

2-4 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Kako i kada se trebam obratiti na IBM PC HelpCenter?

Kakvu pomoć mogu dobiti preko telefona?

Ponekad ćete imati problem koji naprosto ne možete riješiti, a mi shvaćamo da to može biti frustrirajuće. Ovaj dokument sadrži nekoliko opcija za rješavanje problema kojima se možete poslužiti. Pogledajte "Brzo rješavanje problema" na stranici 10-6 da nađete informacije o otkrivanju i rješavanju problema, prije nego što nazovete IBM PC HelpCenter. Ako ste obavili sve korake u rješavanju problema u poglavlju "Otkrivanje i rješavanje problema", a pomoć vam još uvijek treba, nazovite IBM PC HelpCenter.

Stručnjaci vam stoje na raspolaganju i pomoći će vam dati odgovor na sva vaša pitanja. Ovisno o tipu problema, neki pozivi se naplaćuju, a neki ne. Ovaj odjeljak sadrži informacije o tome za koje pozive ćete morati platiti, a za koje ne. Od vas se traži da se registrirate kako biste mogli dobivati telefonsku podršku.

Svakako zapišite datum kupnje i čuvajte račun na sigurnom mjestu. Taj račun kao dokaz o kupnji ćete trebati predočiti servisu za vrijeme trajanja jamstvenog roka.

30-dnevna podrška "Podizanje i stavljanje u rad"

Ako imate pitanja oko podizanja sistema, mi smo tu da pomognemo. Unutar prvih 30 dana od kupnje računala možete nas nazvati besplatno i postavljati pitanja o:

- postavljanju sistema i priključivanju monitora i pisača
- pokretanju predinstaliranog operativnog sistema
- pokretanju predinstaliranog mnoštva softverskih programa

Međugradski i međunarodni pozivi se mogu naplaćivati. Mi ćemo računati 30 dana od dana kupnje.

HelpWare podrška i servisi 2-5

Stručna podrška za softver

Ako trebate pomoć u postavljanju ili instaliranju predinstaliranih ili drugih softverskih programa iz paketa koji dobijete tokom 30-dnevne podrške zvane "Podizanje i stavljanje u rad", predstavnici tehničke i stručne podrške će vam po potrebi pomoći instalirati (ili preinstalirati) softver koji je isporučen sa računalom. Oni će se pobrinuti da se program uspješno instalira tako da ga možete pokretati. Podrška vašim pitanjima "kako" u vezi sa softverskim programima je dostupna uz naknadu. Dodatne informacije pogledajte u "Kako i kada trebam kupiti dopunsku podršku?" na stranici 2-9.

Podatke o tipu stroja, broju modela i serijskom broju ćete pronaći tako da otvorite vrata za pristup pogonima i pogledate u donji desni kut.

Dopunska podrška

Ima trenutaka kad vam treba dodatna pomoć nakon 30-dnevnog razdoblja podrške "Podizanje i stavljanje u rad". Možda ćete trebati i pomoć tipa "Kako da" i podršku dok koristite svoje računalo. IBM PC HelpCenter i njegovi stručnjaci će vam pružiti pomoć uz naknadu. Radi dodatnih uputa vidjeti "Kako i kada trebam kupiti dopunsku podršku?" na stranici 2-9.

Servis hardvera pod jamstvom

U nekim slučajevima, računalo koje ste kupili neće raditi kako je to zajamčeno. Ako se to dogodi tokom razdoblja jamstva, IBM PC HelpCenter će osigurati i organizirati servis u jamstvenom roku za tvornički instaliran IBM hardver.

Vaše računalo podliježe uvjetima iz IBM jamstva za hardverske proizvode i *IBM sporazumu o licenci za program* koji su uključeni u vašem računalu. Molimo vas da uvjete pročitate pozorno.

Ako vaše računalo treba servisirati, molimo vas da serviseru date disk *Obnavljanje i dijagnostika,* koji ste dobili uz računalo. To će serviseru pomoći da obavi traženi servis.

Ako vaše računalo ima problema koji nisu pokriveni jamstvom, pogledajte "Kako i kada trebam kupiti dopunsku podršku?" na stranici 2-9.

Ako vaš poziv nije pokriven 30-dnevnom podrškom za podizanje i stavljanje u rad ili jamstvom, za potrebe podrške ćete trebati dati broj neke od vodećih kreditnih kartica.

Prije nego nazovete...

Informacije u ova tri koraka što slijede će IBM PC HelpCenter tehničarima i predstavnicima za stručnu podršku pružiti vrijedne informacije koje će im pomoći u obradi vašeg poziva. To će također pomoći u smanjenju količine vremena potrebnog za dijagnozu i odgovor na pitanja.

- 1. Registrirajte svoje računalo pomoću online IBM Registracijskog obrasca koji je instaliran na vašem računalu.
- Ako je moguće, izvedite i DOS i Windows verziju PC Doctor dijagnostike. Spremite i ispišite zapisnike koje kreiraju i DOS i Windows verzija dijagnostike, tako da ih možete predati stručnjacima za podršku na pregled. (Zapisnik kojega kreira Windows verzija se automatski pohranjuje u C:\PCDR\detailed.txt.) Informacije o tomu kako se koristiti PC Doctor dijagnostikom potražite u "IBM dijagnostički programi" na stranici 10-20.
- 3. Ako to već niste učinili, od vas će se tražiti da registrirate svoje računalo, prvi puta kad se obratite na IBM. Od vas će biti zatražene slijedeće informacije:

Ime	
Adresa	
Telefonski broj	
Tip i model stroja iza vrata <u>)</u>	(nalaze se na prednjoj ploči,
Serijski broj iza vrata)	(nalazi se na prednjoj ploči,
Registracijskibroj (kad ga dobijete)	
Datum kupnje	

- opis problema
- doslovni tekst poruke o greški
- podaci o konfiguraciji sistemskog hardvera i softvera na vašem sistemu

Ako vaš poziv nije pokriven 30-dnevnom podrškom za Podizanje i stavljanje u rad ili jamstvom za hardverski proizvod, za potrebe podrške ćete trebati dati broj neke od vodećih kreditnih kartica. Nećete platiti ništa, ako se utvrdi da je vaš poziv pokriven podrškom "Podizanje i stavljanje u rad" ili IBM jamstvom za hardverske proizvode.

Kad nazivate budite uz računalo.

Ako vaša zemlja ili regija nisu na popisu, obratite se IBM ovlaštenom prodavaču ili predstavniku.

Zemlja/Regija	Telefonski broj	Sati rada
Australija	13-14-26	9am - 9pm (EST - Australija) 365 dana u godini
Austrija	1 546 325 102	10:00 - 13:00 i 14:00 -19:00 SEV Pon - Pet
Belgija (Nizozemski)	02-714-4504	9:00 - 21:00 SEV Pon-Pet
Belgija (Francuski)	02 714-3503	9:00 - 21:00 SEV Pon-Pet
Kanada	1-800-565-3344	24 sata dnevno, 7 dana tjedno (osim praznika)
Danska	3525-6904	9:00 - 21:00 SEV Pon-Pet 10:00-19:00 SEV Sub
Finska	(09) 2294 3004	8:00 - 20:00 SEV Pon-Pet
Francuska	01-6932-4004	9:00 - 21:00 SEV Pon-Pet
Njemačka	069-6654-9004	10:00 - 13:00 i 14:00 -19:00 SEV Pon - Pet
Irska	01-8159208	9am - 9pm GMT Pon - Pet
Italija	02-4827-7003	10:00 - 13:00 i 14:00 -19:00 SEV Pon - Pet
Luksemburg	298-977-5058	9:00 - 21:00 SEV Pon-Pet
Nizozemska	020-504-0530	9:00 - 21:00 SEV Pon-Pet
Novi Zeland	0800-446-149	9am - 9pm (EST - Australija) 365 dana u godini
Norveška	2-305-0304	9:00 - 22:00 SEV Pon-Pet 12:00 - 17:30 SEV Sub i Ned
Portugal	01 791-5147	Samo glasovna pošta
Španjolska	91-662-4261	10:00 - 13:00 i 14:00 -19:00 SEV Pon - Pet
Švedska	08-632-0051	9:00 - 21:00 SEV Pon-Pet
Švicarska (Francuski)	0848 80 55 00	9:00 - 21:00 SEV Pon-Pet
Švicarska (Njemački)	0848 80 55 00	10:00 - 13:00 i 14:00 -19:00 SEV Pon - Pet
Švicarska (Talijanski)	0848 80 55 00	10:00 - 13:00 i 14:00 -19:00 SEV Pon - Pet
UK	01475-555 001	9am - 9pm GMT Pon - Pet
SAD i Portoriko	1-919-517-2800	24 sata dnevno, 7 dana tjedno (vrijeme odziva može varirati)

Ove usluge su dostupne uz naknadu. Dodatne informacije o dopunskim uslugama pogledajte u "Kako i kada trebam kupiti dopunsku podršku?" na stranici 2-9.

2-8 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Kako i kada trebam kupiti dopunsku podršku?

Kupovanje dopunskih HelpWare servisa

Tokom i nakon jamstvenog roka za vaše računalo, možete kupiti dopunske HelpWare servise. Naš unaprijeđeni servis za PC podršku obuhvaća pomoć kod slijedećih stvari:

- pomoć kod instalacije, konfiguriranja i upotrebe izabranih aplikacija
- upotreba operativnog sustava
- podizanje i upotreba multimedijskih pogonitelja

Podršku možete kupiti na slijedeće načine

Sve slijedeće opcije podrške su dostupne u svim zemljama, osim ako nije drugačije napomenuto. U većini zemalja, sve raspoložive opcije su naplative isključivo kreditnim karticama. U Australiji, sve opcije su naplative kreditnim karticama, čekom ili doznakom.

Broj 900

U Sjedinjenim Državama i Kanadi, ako želite trenutnu podršku predstavnika IBM PC HelpCenter stručne podrške, možete nazvati broj 900. Vaš lokalni TK centar će vam zaračunati po minuti za svaki poziv. Osobe mlađe od 18 godina moraju imati dozvolu roditelja ili skrbnika, prije nego što nazovu.

SAD	Za instaliranje i konfiguriranje IBM proizvoda pod jamstvom: 1- 900-555-HELP(4357)	Ponedjeljak - Petak 9:00 do 21:00 Istočno vrijeme	2,99 USD (USA dolar) po minuti počevši nakon prve minute
	Za korištenje aplikativnog softvera i IBM proizvoda van jamstvenog roka: 1-900-555- CLUB(2582)	Ponedjeljak - Petak 9:00 do 21:00 Istočno vrijeme	2,99 USD (USA dolar) po minuti počevši nakon prve minute
Kanada	1-900-565-9988	24 sata dnevno	\$3.50 (kanadska valuta) po minuti

IBM PC HelpCenter možete nazvati radi kupnje podrške za pojedinačnu intervenciju ili višestruke intervencije (u Kanadi nazovite besplatni telefon naveden na stranica 2-9). Opcija jedinstvene tarife nije dostupna u Australiji i Novom Zelandu.

Pojedinačni slučaj

Opcija pojedinačnog poziva vam omogućuje da platite jedinstvenu naknadu za svaki pojedinačni problem koji trebate riješiti. Ova opcija je plativa isključivo kreditnom karticom.

Paket za tri slučaja

Paket za tri slučaja vam omogućava da kupite blok rješenja problema uz popust na cijenu pojedinačnog slučaja. Ova opcija je plativa isključivo kreditnom karticom. Paket za tri slučaja istječe jednu godinu od dana kupnje.

Paket za 5 slučajeva

U Australiji i Novom Zelandu, paket s pet slučajeva vam omogućuje da kupite blok rješenja problema uz popust na cijenu pojedinačnog slučaja. Paket za pet slučaja istječe jednu godinu od dana kupnje.

Paket za 10 slučajeva

U Australiji i Novom Zelandu, paket s 10 slučajeva vam omogućuje da kupite blok rješenja problema uz popust na cijenu pojedinačnog slučaja. Paket za 10 slučajeva istječe jednu godinu od dana kupnje.

Slučaj je zahtjev za telefonsku pomoć oko pojedinačnog pitanja ili problema. Jedan slučaj može uključivati brojne razgovore ili radnje koje mogu obuhvaćati (ali se ne i ograničavati na):

- vaš inicijalni zahtjev
- istraživanje od strane IBM-a
- uzvratni poziv od IBM-a vama

2-10 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Zahtjevi za pomoć oko više pitanja ili problema će se smatrati višestrukim slučajevima.

Ako naručujete pakete dopunske podrške

- Pogledajte stranicu 2-7 na kojoj su telefonski brojevi i radno vrijeme u vašoj zemlji.
- U Sjedinjenim Državama i Kanadi, koristite se slijedećim proizvođačkim brojevima kad nazivate:

	SAD broj dijela:	Kanada broj dijela:
Pojedinačni slučaj	2419720	EPCS1
Paket za tri slučaja	2419721	EPCS3
Paket za 10 s∣učajeva	2419722	EPCS10

Međunarodni jamstveni servis - Nije dostupan

Međunarodni jamstveni servis (IWS) je IBM program dostupan samo za izabrane IBM komercijalne Personal computer proizvode. IWS omogućuje kupcima koji putuju ili trebaju seliti proizvode u druge zemlje da registriraju te proizvode kod IBM Ureda za međunarodni jamstveni servis (IWSO). Nakon registriranja proizvoda kod IWSO, IBM će izdati potvrdu koja će se dodijeliti svaki puta kad IBM ili ovlašteni prodavač IBM opreme proda i servisira IBM komercijalne Personal Computer proizvode. IWS program nije dostupan za proizvode.

Poglavlje 3. Express održavanje

Korisnici u Sjedinjenim Državama imaju "Express održavanje", a to je servis za razmjenu dijelova koji osoblju IBM HelpCenter službe omogućuje da zamjene dijelove hardvera pod garancijom i otpreme ih izravno do vaših vrata. To znači da nećete morati rastaviti računalo do kraja i odnijeti ga ovlaštenom IBM serviseru na popravak. Neki serviseri služe kao mjesta za skupljanje odakle se kasnije vaše računalo šalje na neku drugu lokaciju na popravak. Telefonski broj Express održavanja je 1-919-517-2800.

Kad nazivate Express održavanje na 1-919-517-2800, od vas će biti zatražena informacija o kreditnoj kartici, ali neće vam biti zaračunato ako defektni ili pokvareni dio vratite u roku od 30 dana od prijema novog dijela. Ako dio nije vraćen u roku od 30 dana, na karticu će vam biti zaračunata puna maloprodajna cijena tog dijela. Podaci s kreditne kartice i o njoj neće ni u kom slučaju biti dostupni nikomu izvan IBM-a.

Dio 3. Reguliranje postavki sistema

U ovom dijelu se nalaze informacije koje će vam pomoći u konfiguriranju ili prekonfiguriranju hardvera i njegovih svojstava instaliranih tvornički u vaše računalo. Sadrži slijedeća poglavlja:

• "Poglavlje 4. Početak" na stranici 4-1

Ovo poglavlje sadrži upute za podešavanje monitora i postavki glasnoće zvučnika na računalu. Pruža vam i informacije o spajanju računala na pisač ili na druge računalne sustave kao što je Internet.

• "Poglavlje 5. Svojstva upravljanja napajanjem" na stranici 5-1

Ovo poglavlje opisuje zatvaranje softvera i svojstvo stanja pripravnosti na računalu radi djelotvornijeg upravljanja napajanjem i potrošnjom električne energije. Također vas upućuje i u svojstvo pripravnosti monitora za rad pod Windows 98.

"Poglavlje 6. Konfiguracija BIOS Postava" na stranici 6-1

Ovo poglavlje pruža upute za upotrebu Pomoćnog programa za konfiguraciju/ postavljanje u kojem možete pregledavati i mijenjati sistemsku konfiguraciju.

Poglavlje 4. Početak

Nakon kupnje i podešavanja vašeg IBM PC osobnog računala, ono je spremno za upotrebu prvi puta kad ga uključite. Međutim, dok počinjete s upotrebom računala, ponekad ćete trebati napraviti fina podešavanja monitora i glasnoće radi optimalne ugode i učinka. Svoje računalo također možete spojiti na pisač ili na Internet.

Ovo poglavlje sadrži slijedeće odjeljke koji će vam pomoći da izvedete ova podešavanja i spajanja:

- "Reguliranje postavki monitora" na stranici 4-2
- "Reguliranje jačine zvuka" na stranici 4-6
- "Kako početi pisati na pisač" na stranici 4-9
- "Uspostavljanje komunikacije" na stranici 4-10
- "Konfiguriranje računala za vezu prema Internetu" na stranici 4-12
- "Upotreba tipkovnice Rapid Access II" na stranici 4-13

Reguliranje postavki monitora

Kad ste spojili monitor na sistemsku jedinicu i po prvi puta uključili računalo, računalo je samo automatski izabralo postavke za rad monitora. Ovisno o monitoru koji imate, možda ćete trebati promijeniti neke od tih postavki radi optimalnog radnog učinka. Pomoću Windows 98, možete prilagoditi razlučivost ekrana, broj boja, veličinu ekrana i druga svojstva.

Ako to već niste učinili, slijedite instrukcije na *Setup posteru* i spojite monitor na sistemsku jedinicu. U dokumentaciji isporučenoj uz monitor ćete pronaći informacije o modelu i postavkama u konfiguraciji.

Ako slika na ekranu vašeg monitora putuje, treperi ili bljeska kad prvi puta uključite računalo, pročitajte "Je li nešto prikazano na monitoru?" na stranici 10-4 u poglavlju "Dijagnoza i oporavak od problema". Također pročitajte i "Savjeti za izbor svojstava ekrana" na stranici 4-4.

Kako iz monitora dobiti najviše

Slijedite ove upute da dobijete maksimum iz svog monitora:

- Smjestite monitor dalje od izvora magnetskih smetnji kao što su drugi monitori, nezaštićeni zvučnici i električne žice. (Ako ste uz računalo dobiti i zvučnike, ti zvučnici su zaštićeni.)
- Ekran monitora održavajte čistim pomoću sredstva za čišćenje ekrana ili stakla koje ne ostavlja ogrebotine. Sredstvo za čišćenje nemojte rasprskavati izravno po ekranu.
- U nekim uvjetima se mogu pojaviti smetnje kao što su iskrivljene crte ili zasjenjenja. Ako se takvo što pojavi na ekranu, promijenite pozadinsku boju vašeg softverskog programa ili njegov izgled.
- Radi produljenja vijeka trajanja vašeg monitora, ugasite ga na kraju svakog dana.
- 4-2 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Svojstvo štednje struje

U dokumentaciji vašeg monitora bi trebalo biti naznačeno ima li vaš monitor svojstvo štednje električne energije. Ovo svojstvo se može nazivati i signalizacija za upravljanje napajanjem (DPMS). Sa DPMS, ekran monitora se isprazni, zatamni, ako ga kroz neko unaprijed određeno vrijeme ne upotrebljavate. Ponovni prikaz na ekranu dobit ćete tako da pritisnite **shift** tipku na tipkovnici ili pomaknete miša.

Ako vaš monitor ima svojstvo štednje električne energije, to svojstvo monitora možete podešavati u Control Panelu Windowsa 98. Vidjeti "Monitor u stanju pripravnosti" na stranici 5-6. radi uputa o upotrebi ovoga svojstva.

Promjena postavki ekrana

Kad prvi puta uključite računalo, ono automatski izabere najuobičajenije postavke za vaš monitor. Ako vaš monitor podržava kanalski prikaz (DDC), računalo automatski izabere najbolju brzinu osvježavanja koju vaš monitor može podržavati. Brzina osvježavanja određuje kako brzo će slika biti nacrtana na ekranu. Ova se postavka može mijenjati.

Ako ste kupili monitor koji ne podržava DDC, možda ćete trebati promijeniti brzinu osvježavanja monitora. Kod svakog monitora može postojati potreba da promijenite jedno ili više svojstava ekrana.

Prilagodba svojstava ekrana

U Windows 98, možete mijenjati opcije prikaza na ekranu kao što su razlučivost ekrana, broj boja, brzina osvježavanja i veličina prikazanih znakova.

Ako vam treba pomoć dok birate postavke svojstava prikaza na ekranu, kliknite na znak upitnika u gornjem desnom kutu prozora. Kursor miša pretvorit će se u upitnik. Tad s upitnikom kliknite na područje o kojemu biste htjeli dobiti neke informacije. Ako za tu temu postoji pomoć, ona će se prikazati na ekranu.

Da prilagodite svojstva prikaza na ekranu:

- 1. Dva puta kliknite na ikonu My Computer na desktopu.
- 2. U prozoru My Computer dva puta kliknite na folder Control Panel.
- 3. U prozoru Control Panel dva puta kliknite na ikonu Display.
- 4. U prozoru Display Properties kliknite na karticu Settings.

U kartici Settings u prozoru Display Properties možete podesiti svojstva prikaza na ekranu. Neka od svojstava koje možete podešavati su:

Boje

Omogućava vam da navedete broj boja koje će se moći prikazati na ekranu.

• Veličina slova

Ako kliknete na gumb **Advanced...**, a zatim kliknete karticu **General**, možete odrediti veličinu znakova prikazanih na ekranu.

Općenito bi trebali koristiti default postavke za veličinu fonta, jer neki programi nisu predviđeni za rad s velikim fontovima.

• Područje ekrana

Omogućava vam da podesite razlučivost ekrana. Postavka razlučivosti određuje količinu informacija koja se može prikazati na ekranu. Što su veći brojevi u postavci za razlučivost, to bolje se vidi na ekranu, ali su slike na ekranu tim manje.

Vrijednosti koje možete izabrati za područje ekrana (razlučivost ili rezolucija) su ograničene:

- Maksimalnom horizontalnom i vertikalnom frekvencijom monitora.
- Količinom memorije namijenjene za video u sistemskoj memoriji računala.

Vaše računalo koristi 4MB ili više sistemske memorije kao video memoriju. Količinu memorije koju ćete koristiti kao video memoriju možete izabrati u Pomoćnom programu za konfiguraciju/postavljanje. Pojedinosti vidjeti u "BIOS Setup konfiguracija" na stranici 6-1.

Savjeti za izbor svojstava ekrana

Od postavki koje vaš monitor podržava, trebate izabrati one koje su vama najugodnije za rad. Najveća razlučivost i najveći broj boja nisu uvijek najbolje postavke. Na primjer:

- Više rezolucije prikazuju više pela (elemenata slike). Iako to omogućuje više teksta i grafike na prikazu, to ih isto tako čini manjima. Za većinu korisnika je
- 4-4 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

postavka rezolucije 640x480 ili 800x600 sasvim ugodna za rad.

- Kad birate više boja, većina softverskih programa će usporiti rad. Izaberite samo toliko boja koliko vam je potrebno.
- Sami možete utvrditi koje su postavke najugodnije za rad, tako da ih izaberete i isprobate.
- lako vam razlučivost monitora može omogućiti da mijenjate veličinu fonta, neki programi ne podržavaju velike fontove. Kod velikih fontova riječi mogu djelovati izrezano ili stisnute zajedno.
- Ako priključujete monitor koji nije SVGA monitor, trebat ćete vjerojatno promijeniti područje ekrana u svojstvima ekrana u 640 x 480 piksela i podesiti paletu boja na 16 boja, da izbjegnete putovanje slike, treperenje i bljeskanje. Pročitajte "Je li nešto prikazano na monitoru?" na stranici 10-4 u poglavlju "Dijagnoza i oporavak od problema" da se upoznate s koracima za ponovno pokretanje računala u Safe modusu i prekonfiguriranje monitora.

Upotreba Windows Help funkcije u izboru svojstava ekrana

Windows Help pruža upute za izbor postavki monitora. Ako birate svojstva ekrana, slijedite ove korake:

- 1. Iz Windows 98 desktopa kliknite gumb Start.
- 2. Kliknite na Help.

Pojavit će se Windows Help folder.

- 3. Kliknite na karticu Index.
- 4. U prvoj kućici upišite:

monitor

5. Automatski će se prikazati drugi okvir s prikazom liste zadataka vezanih uz monitor. Kliknite na željeni zadatak; kliknite na gumb **Display** da dobijete upute.

Početak 4-5

Reguliranje jačine zvuka

Ovisno o modelu računala, veše računalo može imati više od jednog načina kontroliranja jačine zvuka:

- Gumb za okretanje na prednjoj ploči (modeli opremljeni samo s prednjim audio konektorima)
- Softver za reguliranje glasnoće isporučen s računalom

Ovo je jedini regulator koji djeluje na glasnoću zvučnika u sklopu računala.

• Na CD-ROM pogonu na prednjem dijelu sistemske jedinice

Možda vaš sistem nema ovaj regulator jačine zvuka. Ako vaš sistem ima ovaj regulator, on samo regulira jačinu u slušalicama, ako se slušalice spoje na utičnicu na prednjoj ploči CD-ROM pogona. Ovaj regulator ne djeluje na zvučnike.

Regulator koji koristite ovisi o tomu slušate li zvuk preko zvučnika ili preko slušalica.

Podešavanje glasnoće zvučnika

Glasnoća zvučnika se regulira softverom za reguliranje jačine zvuka koji je isporučen sa računalom. Programu za reguliranje jačine zvuka možete pristupiti koristeći se jednom od slijedećih metoda:

- Okrećite gumb za okretanje na prednjoj ploči (modeli opremljeni samo s prednjim audio konektorima)
- Kliknite na ikonu zvučnika u Windows 98 traci zadataka u donjem desnom kutu Windows desktopa. Ova metoda vam omogućuje da regulirate sveukupnu glasnoću.
- Kliknite na Start, izaberite Programs, izaberite Accessories, izaberite Entertainment i zatim kliknite na Volume Control. Ovom metodom se pokreće prozor glavnog regulatora glasnoće koji vam omogućuje da podesite glasnoću svakog audio uređaja pojedinačno.

Ako se ne čuje zvuk iz zvučnika, glasnoća je ili prenisko podešena ili je aktivirana nijema funkcija.

4-6 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Podešavanje glasnoće slušalica

Slušalice možete priključiti na priključnicu za slušalice na CD-ROM pogonu (nije dostupno na svim sistemima) ili na line-out priključnicu na stražnjoj strani sistemske jedinice računala. Line-out priključnica je označena s ikonom _____.

• Na nekim IBM računalima, priključnica za slušalice i kontrola glasnoće se nalaze na CD-ROM pogonu na prednjoj strani sistemske jedinice računala.

Napomena:

CD-ROM pogon u računalu koje ste kupili možda nema sve indikatore i kontrole koje su pokazane u sljedećoj ilustraciji.

Kad su slušalice uključene na priključnicu za slušalice na CD-ROM pogonu, hvatat će samo zvukove koji dolaze iz običnog audio CD-a u CD-ROM pogonu. Slušalice neće hvatati druge zvukove proizvedene u vašem računalu ili nekom vanjskom uređaju koji je spojen na računalo, kao što je MIDI (Musical Instrument Digital Interface) tipkovnica.

Kad su slušalice priključene u tu priključnicu, koristite kontrolu glasnoće na CD-ROM pogonu da podesite glasnoću u slušalicama. Ta kontrola glasnoće podešava glasnoću u slušalicama, ali ne i u zvučnicima. Ako želite utišati zvučnike dok koristite slušalice, upotrebite za to program za kontrolu glasnoće.

Slušalice također možete priključiti na line-out priključnicu na stražnjoj strani

sistemske jedinice. To je ista priključnica na koju se priključuju i vanjski zvučnici. Zvučnike morate odspojiti da bi mogli koristiti tu priključnicu za vaše slušalice.

Ako priključite slušalice u line-out priključnicu na stražnjoj strani sistemske jedinice, one će hvatati sve zvukove generirane u vašem računalu ili bilo kojem vanjskom uređaju spojenom na računalo, kao što je MIDI (muzička) tipkovnica. Slušalice će također hvatati i zvuk koji dolazi iz CD-a u CD-ROM pogonu.

Napomena:

Kad su vaše slušalice priključene na line-out priključnicu na stražnjoj strani sistemske jedinice, <u>morate</u> podešavati glasnoću u slušalicama pomoću programa za kontrolu glasnoće na vašem računalu. <u>Ne možete</u> kontrolirati glasnoću u slušalicama sa kontrolom glasnoće na CD-ROM pogonu.

Kod upotrebe line-out priključnice, neki zvukovi, kao što su piskovi za šifru greške koje generira samotestiranje kod uključivanja (POST), se možda neće moći čuti kroz slušalice ili vanjske zvučnike.

Kako početi pisati na pisač

Nakon što priključite pisač na računalo prema opisu na *Setup posteru*, trebate instalirati ispravni pogonitelj pisača za operativni sustav koji koristite. Svaki *pogonitelj pisača* je datoteka koja opisuje karakteristike vašeg pisača softveru. Softver potom koristi tu datoteku za konverziju teksta i grafike u oblik koji vaš pisač može razumjeti.

Windows 98 sadrži pogonitelje pisača za mnoge popularne pisače. Ako uočite da Windows 98 nema pogonitelja za vaš pisač, upotrijebite pogonitelj pisača dobiven uz pisač.

Windows Help osigurava upute za instaliranje pogonitelja za vaš pisač. Da pristupite tim uputama, slijedite ove korake:

- 1. Iz Windows 98 desktopa kliknite gumb Start.
- 2. Kliknite na Help.
- 3. Pojavit će se folder "Windows Help".
- 4. Kliknite na karticu Index na vrhu foldera.
- 5. U prvoj kućici upišite:

printer

- Automatski će se prikazati drugi okvir s prikazom liste zadataka vezanih uz pisač. Kliknite na Printer setup, kliknite na gumb Display i zatim kliknite na To set up a printer da dobijete upute.
- 7. Dok slijedite upute, trebat ćete naznačiti:
  - Proizvođača i model vašeg pisača. Ako ne vidite ime proizvođača ili model vašeg pisača na listi, pogledajte je li uz pisač isporučena disketa ili CD na kojemu je pogonitelj za Windows 98. Ako je tako, slijedite upute za korištenje diskete ili CD-ROM-a.

Ili, možda vaš pisač ima modus emulacije koji mu omogućava da piše kao neki od pisača s liste. Pogledajte u dokumentaciju isporučenu s pisačem i pronađite informacije o emulacijskim modusima. Zatim izaberite jedan od pisača s liste koje on može emulirati.

Default port za vaš pisač. Izaberite LPT1: Opcija porta pisača.

Uspostavljanje komunikacije

Ako vaše računalo ima modem za slanje faks poruka i podataka (fax/data), ono može komunicirati s drugim računalima i faks uređajima.

Neka IBM osobna računala imaju već instaliran modem. Ipak, ako je u paketu s vašim računalom i modem, a ovaj nije instaliran, najprije otvorite sistem i instalirajte modem. Za upute pogledajte u "Otvaranje sistemske jedinice" na stranici 7-5 i "Dodavanje i odstranjivanje prilagodnih kartica" na stranici 8-5.

Prije nego što će računalo moći koristiti modem, obavite postupke u slijedećim odjeljcima:

- Spajanje modema na telefonsku mrežu
- Konfiguriranje komunikacijskog softvera

Spajanje modema na telefonsku mrežu

Modemi su namijenjeni za rad preko *javne birane telefonske mreže* (PSTN ili PSN). To je *analogna mreža* koju koristi većina kućanstava. Spojite modem <u>samo</u> na analognu mrežu. Ako niste sigurni kakva je vaša telefonska linija, obratite se lokalnom TK centru.

Prije nego što spojite modem na telefonsku mrežu, pročitajte upute o zaštiti i sigurnosti u "Informacije o sigurnosti" na stranicixii.

- Na telefonskim linijama može doći do vršnih napona, posebno tokom grmljavinskih oluja. Radi izbjegavanja svake štete na osjetljivim elektronskim dijelovima, isključite računalo i telefonske žice iz utičnica tokom takvog nevremena.
- U nekim tvrtkama, školama i zgradama postoje digitalni telefonski sustavi poznati i kao digitalne privatne telefonske centrale (PBX). Ovi sustavi ne rade s modemom. Spajanje modema na digitalni telefonski sustav može oštetiti modem.

4-10 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Telefonska linija koju koristi vaš modem ne može se koristiti ni za jednu drugu svrhu dok modem radi. Svako ometanje na liniji koju koristi računalo će prekinuti računalnu komunikaciju. Ne podižite slušalicu telefona na istoj liniji koju koristi i računalo. Morate također i deaktivirati svaki Poziv na čekanju u telefonskim uslugama. Obratite se lokalnoj telefonskoj kompaniji radi informacija o deaktiviranju poziva na čekanju. Vaša telefonska kompanija možda ima postupak birane sekvence kojom se privremeno deaktivira poziv na čekanju.

Ako se veza na telefonskoj liniji računala prekine tokom rada modema, morate očistiti liniju i obnoviti komunikaciju. Ako ste slali faks, morate ga poslati ponovo. Ako ste ušli u mrežu (komunikacija s drugim računalom), morate ponovo birati.

Konfiguriranje komunikacijskog softvera

Vaše računalo može izvoditi softver koji omogućuje upotrebu sistema kao faks uređaja. Ako konfigurirate računalo da radi kao faks uređaj, pogledajte u Windows 98 online pomoć.

Vaše računalo ima i softver kojim se možete spojiti na Internet. Produžite do slijedećeg odjeljka "Konfiguriranje računala za vezu prema Internetu."

Ako nećete koristiti komunikacijski softver, modem možete i dalje upotrebljavati. Pogledajte "Modemske naredbe" na stranici B-6 radi informacija o unosu AT naredbi u Windows 98 Terminal programu ili u Windows 98 DOS prozoru. Ako trebate dodatne informacije o modemima, pogledajte "Svojstva modema" na stranici B-1.

Konfiguriranje računala za vezu prema Internetu

Ako je vaše računalo opremljeno modemom, možete se spojiti na Internet. Prije nego što konfigurirate Internet softver, najprije morate svoje računalo spojiti na telefonsku mrežu (vidjeti "Uspostavljanje komunikacije" na stranici 4-10).

Na vašem računalu su dva Web preglednika: Microsoft Internet Explorer i Netscape Navigator. Ako izaberete Netscape Navigator, najprije ga morate instalirati. Ako instalirate Netscape Navigator, kliknite na ikonu Install Netscape na Windows desktopu i slijedite upute na ekranu. Nakon što se program instalira, na desktopu će se pojaviti Netscape ikona.

Na Internet se možete spojiti pomoću Microsoft Network-a ili nekog drugog dobavljača Internet usluga. Dobavljač Internet usluga i linija se naplaćuju.

IBM usluge spajanja na Internet

IBM usluge spajanja na Internet su inline usluge IBM-a koje vam daju lak pristup na Internet. Kad konfigurirate svoje osobno računalo za spajanje na Internet, možete pristupiti nizu raznih izvora informacija. Ostale online usluge su elektronska pošta, kružoci (BBS), WWW i mnogo više.

Slijedite ove korake ako se spajate na Internet preko IBM usluga za spajanje na Internet.

1. Kliknite ikonu Netscape ili ikonu Internet Explorer na Windows 98 desktopu.

Ako na desktopu ne nađete Netscape ikonu, produžite do slijedećeg poglavlja "Microsoft Network."

- 2. Kad se pojavi ekran IBM Internet Connection Services, kliknite na **Sign up...** da se prikažu online upute kako podesiti računalo.
- 3. Slijedite online uputstva. Ako vam treba pomoć, pritisnite tipku **F1** da se prikaže online pomoć.

4-12 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Windows 98 možete koristiti i za konfiguriranje birane veze prema Microsoft Networku. Slijedite ove korake, ako želite postati član mreže Microsoft Network.

- 1. Iz Windows 98 desktopa dva puta kliknite na ikonu Setup MSN Internet Service.
- 2. Slijedite online uputstva. Ako vam treba pomoć, pritisnite tipku **F1** da se prikaže online pomoć.

Čarobnjak za spajanje na Internet.

Na računalu se nalazi program koji vas vodi kroz postupak spajanja na Internet. Ovaj program, zvan Čarobnjak, možete koristiti za uspostavu Internet veze preko Microsoft Networka ili bilo kojega drugog dobavljača usluga.

Kad koristite Čarobnjaka za spajanje na Internet, slijedite ove korake:

- 1. Iz Windows 98 desktopa kliknite gumb Start.
- 2. Izaberite **Programs**, izaberite **Accessories**, a zatim izaberite **Communications**.
- 3. Kliknite opciju Internet Connection Wizard.

Čarobnjak vam pruža listu informacija koje trebate prikupiti za vezu i zatim vas vodi korak po korak kroz postupak potreban za spajanje. Slijedite uputstva na ekranu. Ako vam treba pomoć, pritisnite tipku **F1** da se prikaže online pomoć.

Upotreba tipkovnice Rapid Access II

Rapid Access™ tipkovnica ima posebne tipke za lakši i ugodniji rad.

Gumbi osiguravaju *prečice* na tipkovnici za pokretanje programa, otvaranje datoteka ili izvođenje posebnih funkcija. Te tipke vam omogućuju da idete izravno do neke datoteke, programa ili Internet adrese, pritiskom na gumb umjesto klikom na ikonu, da tražite program u Start izborniku ili upišete neku Internet adresu u preglednik.

Početak 4-13

Neki od Rapid Access gumba su unaprijed podešeni i podržavaju važne funkcije na računalu (nijemost, glasnoća, CD/DVD regulatori); ove se postavke ne mogu mijenjati.

Postoji sedam bojom šifriranih Rapid Access gumba smještenih preko vrha tipkovnice. Neki od ovih gumba su unaprijed podešeni za pokretanje određenih programa na računalu. Preddefinirane funkcije su ispisane na oznakama iznad tipaka. Možete zadržati ove postavke ili prilagoditi pet od tih tipaka da pokreću programe ili datoteke po vašoj želji. Na primjer, ako uživate u igri Solitaire, možete prilagoditi neku Rapid Access tipku da otvara program Solitaire. Tipke Help i Standby su trajno programirane.

Ako prilagođavate neku Rapid Access tipku:

- 1. Iz Windows desktopa kliknite Start.
- 2. Izaberite Settings, a zatim kliknite Control Panel.
- 3. Dva puta kliknite **Keyboard (Rapid access)**. Pokrenut će se program Rapid Access Keyboard Customization.
- 4. Slijedite upute na ekranu.

Ako želite saznati nešto više o Rapid Access tipkovnici, kliknite Help.

4-14 IBM Vodič za korisnike osobnih računala
Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Poglavlje 5. Svojstva upravljanja napajanjem

Vaše računalo podržava ACPI (Advance Control Power Interface) i APM (Advance power Management) funkcije. Ono će ući u modus štednje struje u skladu s opcijom upravljanja napajanjem koju odredite.

Opciju upravljanja napajanjem možete podesiti u BIOS (Basic Input Output system) Setup izborniku ili u Windows 98. Kako se upravljanje napajanjem podešava u BIOS-u možete pogledati u "Postav upravljanja napajanjem" na stranici 6-16.

Vaše računalo podržava slijedeća svojstva upravljanja napajanjem:

- Softversko zatvaranje. Računalo se može isključiti s napajanja bilo preko Windows 98 ili strujnim prekidačem na prednjoj ploči sistema. Radi izbjegavanja gubitka podataka, preporuča se koristiti Windows 98 kad gasite računalo. Lampica indikatora napajanja se ugasi kad je računalo isključeno.
- Sistem u pripravnosti. Ovo svojstvo vam omogućuje da računalo stavite u stanje niske potrošnje struje i potom opet nastavite rad od tamo gdje ste stali. Sistem možete postaviti u stanje pripravnosti koristeći se Windows 98 Start izbornikom ili pomoću prekidača za struju. (Pogledajte "Poglavlje 5: Upotreba prekidača napajanja" na stranici 5-3 prije nego što pokušate koristiti prekidač za struju za stavljanje u standby modus.) Sistem će također prijeći u stanje pripravnosti koristeći se postavkom u funkciji upravljanja napajanjem "Power Management" u Windows 98.
- **Monitor u pripravnosti.** Ova funkcija omogućuje monitoru da štedi energiju kad koristite Windows 98 stanje pripravnosti. Na modelima opremljenim sa Rapid Access Keyboard II, možete također pritisnuti gumb Standby.

Vegas.book Page 2 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Softversko gašenje

Upotreba funkcije softverskog gašenja

Slijedite ove korake kad koristite svojstvo softverskog gašenja:

1. Kliknite gumb Start u donjem lijevom kutu ekrana Windows 98.

Pazite da pohranite sav posao prije nego što izvedete slijedeći korak. Izborom *Shut Down...* u potpunosti isključujete računalo, a svi nepohranjeni podaci će biti izgubljeni.

- 2. Kliknite Shut down... da se prikaže ekran za potvrdu s popisom opcija.
- 3. Izaberite opciju Shut down. Zatim kliknite OK.

Vegas.book Page 3 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Sistem u stanju pripravnosti

Vaše računalo podržava svojstvo sistema u stanju pripravnosti. Ovo svojstvo dopušta računalu da prijeđe u stanje niske potrošnje struje. Sistem možete prebaciti u stanje pripravnosti na nekoliko načina:

- koristeći se Windows 98 Start izbornikom
- koristeći se prekidačem napajanja
- pritiskanjem Standby gumba (samo modeli opremljeni sa Rapid Access Keyboard II)

U stanju pripravnosti, programi koji rade će prijeći u stanje čekanja, ali se neće zatvoriti. Lampica indikatora napajanja će bljeskati otprilike jedan puta u sekundi.

Upotreba Windows 98 Start izbornika

Slijedite ove korake kad želite sistem prebaciti u stanje čekanja pomoću Windows 98:

- 1. Iz Windows 98 desktopa kliknite gumb Start.
- 2. Kliknite opciju Shutdown.
- 3. Kliknite opciju Stand by.
- 4. Kliknite OK.

Upotreba prekidača napajanja

Windows 98 vam omogućuje da prekidač napajanja prebacite u jedno od dva stanja, gašenje (zatvaranje, shutdown) ili čekanje (pripravnost, standby). Računalo je predpodešeno na gašenje. Ako mijenjate modus prekidača napajanja, napravite slijedeće:

- 1. Iz Windows 98 desktopa kliknite gumb Start.
- 2. Izaberite Settings; zatim kliknite Control Panel.
- Dva puta kliknite ikonu Power Management. Otvorit će se prozor sa svojstvima upravljanja napajanjem.

Svojstva upravljanja napajanjem 5-3

- 4. Kliknite karticu Advanced.
- 5. U području tipke za napajanje nađite polje When I press the power button on my computer, izaberite ili Shutdown ili Standby, a zatim kliknite OK.

Nakon što izvedete potrebnu promjenu postavke u Programu za postav, možete upotrebljavati prekidač napajanja za prebacivanje sistema u stanje čekanja ili pripravnosti pritiskom na tipku kraćim od četiri sekunde dok računalo radi.

Napomena:

Gornji korak radi samo kad je sistem već uključen.

Pripazite na slijedeće kad koristite svojstvo stanja pripravnosti:

Kad je sistem u stanju "normalno uključen":

- Pritisak na prekidač napajanja **dulji od četiri** sekunde isključuje napajanje sistema.
- Pritisak na prekidač napajanja kraći od četiri sekunde prebacuje sistem u stanje pripravnosti.
- Bilo koji normalni IRQ događaj, kao što je zvono modema, budi sistem iz stanja pripravnosti i vraća ga u stanje "normalne uključenosti".

Imajte na umu da dok je sistem u Standby modusu, pritisak na prekidač napajanja kraći od četiri sekunde neće probuditi sistem.

Kad je sistem u stanju "normalno isključen":

 Pritisak na prekidač napajanja, neovisno o duljini pritiska (manje ili više od četiri sekunde), jednostavno uključuje napajanje sistema.

5-4 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 5 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Upotreba svojstva upravljanja napajanjem u Windows 98

Slijedite ove korake u upravljanju napajanjem:

- 1. Dva puta kliknite na ikonu My computer.
- 2. Dva puta kliknite ikonu Control Panel.
- 3. Dva puta kliknite ikonu Power Management.

Na ovom izborniku su dostupne opcije upravljanja napajanjem.

Svojstva upravljanja napajanjem 5-5

Vegas.book Page 6 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Monitor u stanju pripravnosti

Windows 98 pruža svojstvo uštede energije na monitoru. Ako vaš monitor podržava ovu funkciju (pogledajte dokumentaciju monitora), izvedite slijedeće korake i podesite svojstva štednje struje na monitoru.

- 1. Kliknite gumb Start na desktopu.
- 2. Izaberite Settings i kliknite na Control Panel.

Možete i dva puta kliknuti na ikonu **My Computer** da se prikaže prozor My Computer. Dva puta kliknite ikonu **Control Panel**.

- 3. U prozoru Control Panel dva puta kliknite na ikonu **Display** da se prikaže prozor sa svojstvima ekrana.
- 4. Izaberite oznaku Screen Saver.
- 5. U donjem dijelu gdje vidite svojstva monitora za štednju energije kliknite na okvir **Settings...** Otvorit će se prozor sa svojstvima upravljanja napajanjem.
- 6. Odredite broj minuta prije nego što će monitor prijeći u stanje pripravnosti ili se potpuno ugasiti i zatim kliknite na **OK**.

Kad je monitor u stanju pripravnosti, pritisnite bilo koju tipku na tipkovnici ili pomaknite miša da monitor izađe iz stanja pripravnosti.

5-6 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Vaše IBM osobno računalo je već konfigurirano za upotrebu. Sami možete pogledati konfiguracijske postavke računala pomoću Pomoćnog programa za konfiguraciju/postavljanje i Windows 98 programa za upravljanje uređajima.

Ove pomoćne konfiguracijske programe možete upotrijebiti i za promjenu nekih konfiguracijskih postavki. Na primjer, ako dodajete ili zamjenjujete hardver u sistemskoj jedinici, trebat će provjeriti ili ažurirati pojedine postavke. Informacije o radu s hardverom u sistemskoj jedinici pogledajte u "Dio 4: Nadogradnja i zamjena hardvera".

Ovo poglavlje sadrži slijedeće odjeljke koji će vam pomoći da ponovo konfigurirate i optimizirate svoje računalo:

- "Pomoćni program za konfiguraciju/postavljanje Pregled" na stranici 6-2
- "Ulazak u Postav" na stranici 6-4
- "Rad s izbornicima Postava" na stranici 6-5
- "Parametri Postava" na stranici 6-9
- "Upotreba drugih pomoćnih programa za konfiguraciju" na stranici 6-21

Vegas.book Page 2 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Pomoćni program za konfiguraciju/postavljanje -Pregled

Pomoćni program za konfiguraciju/postavljanje vam omogućuje da pogledate i promijenite važne podatke o svom računalu i njegovom hardveru. Postav ćete možda trebati da nadogradite hardver na računalu ili ako dođe do greške i dobijete poruku tokom upotrebe računala.

Radi jednostavnosti, Pomoćni program za konfiguraciju/ postavljanje ćemo u ovom priručniku nazivati jednostavno "Postav".

U većini slučajeva kad dodajete ili zamjenjujete hardver u svojoj sistemskoj jedinici, Basic Input/Output System (BIOS) vašeg računala uočava promjene hardvera i ažurira parametre u Postavu automatski. U nekim slučajevima, međutim, možda će biti potrebno da ručno promijenite podatke o konfiguraciji u Programu za postav. Ako dodajete ili zamjenjujete hardver, moguća je i online poruka s upitom da provjerite u Postavu je li automatska detekcija ispravno izvršila promjene u konfiguraciji.

Vama preostaju izbornici u Postavu da pogledate podatke o konfiguraciji sistemskog hardvera. Općenito, izbornici Postava sadrže informacije kao što su:

- Tip i brzina procesora
- Sistemska memorija
- Disketa, tvrdi disk i CD-ROM pogoni
- Serijski i paralelni portovi
- Uključi i igraj opcije
- Opcije kod pokretanja
- · Podaci o modelu
- Postavke datuma i vremena
- Zaštitne opcije
- 6-2 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 3 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

• Opcije upravljanja napajanjem

Neki od parametara i srodnih postavki u Postavu su samo za informaciju, kao na primjer stavke u Sažetku sistema i izbornicima Podaci o proizvodu. Pojedinosti o ovim izbornicima pogledajte u "Pregled sistemskih podataka i podataka o proizvodu" na stranici 6-5.

Konfigurabilne opcije vam omogućuju nadzor nad radom računala. Na primjer, Postav možete koristiti za:

- Konfiguriranje tvrdog diska, CD-ROM pogona ili nekog drugog IDE pogona
- Izbor i konfiguraciju U/I uređaja kao što su serijski, paralelni, USB i video uređaji
- Aktiviranje, deaktiviranje ili konfiguriranje modusa upravljanja napajanjem
- Prilagodbu opcija za pokretanje sistema
- Postavljanje datuma i vremena
- Kreiranje ili promjenu lozinke kod uključenja
- Omogućavanje ili onemogućavanje opcija ROM skrivene memorije i cache memorije
- Određivanje pridruženja resursa za PCI prilagodne kartice i druge sistemske uređaje
- Punjenje default postavki Postava

Vegas.book Page 4 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Ulazak u Postav

Kad je računalo uključeno

Slijedite ove korake za ulazak u Postav kad je računalo uključeno:

- 1. Spremite sve otvorene datoteke i zatvorite sve aplikacije koje rade.
- 2. Iz Windows 98 desktopa kliknite gumb Start.
- 3. Kliknite opciju Shut Down....
- 4. U prozoru koji se pojavi kliknite na opciju **Restart the computer?**, a zatim kliknite **OK**.
- Kad ugledate IBM logotip i poruku "Pritisnite F1 da uđete u Program za postav", pritisnite F1 da uđete u Program za postav i da prikažete izbornik Pomoćnog programa za konfiguraciju/postavljanje.

Napomena:

U Postav ne možete ući nakon što završi autotest kod uključivanja napajanja (POST).

Ako ste prethodno postavili lozinku kod uključenja, nakon što pritisnete tipku F1 dobit ćete prompt za unos te lozinke. Informacije o podešavanju, promjeni i brisanju lozinke pogledajte u "Postavljanje lozinke" na stranici 6-20 i "Stani kod" na stranici 6-15.

Kad je računalo isključeno

Slijedite ove korake za ulazak u Postav kad je računalo isključeno:

- 1. Uključite monitor.
- 2. Uključite sistemsku jedinicu.
- Kad ugledate IBM logotip i poruku "Pritisnite TAB da se prikaže ekran POST, F1 za ulaz u Postav", pritisnite F1 da uđete u program za Postav i da se prikaže izbornik Pomoćnog programa za konfiguraciju/postavljanje.

Ako ste prethodno postavili lozinku kod uključenja, nakon što pritisnete tipku F1 dobit ćete prompt za unos te lozinke. Informacije o podešavanju, promjeni i brisanju lozinke pogledajte u "Postavljanje lozinke" na stranici 6-20 i "Stani kod" na stranici 6-15.

6-4 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 5 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Rad s izbornicima Postava

Izbornik Pomoćnog programa za konfiguraciju/postavljanje se prikazuje odmah nakon što pritisnete **F1**.

Izbornik Pomoćnog programa za konfiguraciju/ postavljanje

Izbornik Pomoćnog programa za konfiguraciju/ postavljanje koji vidite na računalu se može malo razlikovati od izbornika prikazanog ovdje, ali opcije rade na isti način.

Na izborniku Programa za konfiguraciju/postavljanje je popis konfiguracijskih opcija. Kad izaberete jednu od tih opcija, pojavit će se izbornik za tu opciju.

Svaka opcija obično ima jedan izbornik, iako neke mogu imati dva i više. Kod opcija sa višestrukim izbornicima, upotrijebite tipke **PgDn** i **PgUp** i krećite se od jednog do drugog izbornika.

U slijedećoj tablici je popis tipaka na tipkovnici koje će vam pomoći u kretanju kroz izbornike Postava.

Vegas.book Page 6 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Tipke	Funkcija
$\uparrow \downarrow$	Koristite se ovim tipkama sa strelicama da naglasite neku opciju u izborniku. (Pritisnite Enter da izaberete opciju.)
$\leftarrow \rightarrow$	Koristite se ovim strelicama kad mijenjate vrijednost neke postavke. U nekim izbornicima ovim tipkama se možete kretati iz jednog polja u drugo.
F10	Pritisnite ovu tipku da spremite promjene.
Enter	Pritisnite ovu tipku da izaberete naglašenu opciju iz izbornika.
Esc	Nakon gledanja ili promjene postavki u izborniku, pritisnite ovu tipku da izađete iz izbornika.
F1	Pritisnite ovu tipku ako trebate pomoć u vezi s izabranom stavkom na izborniku.
+ -	Koristite se tipkama + i - kad mijenjate vrijednosti u izborniku Datum i vrijeme.
Napooreea.	Nisu baš sve od ovih tipki dostupne u svakom izborniku. Tipke dostupne u izborniku pojavljuju se na dnu tog izbornika.

Pregledavanje informacija o sistemu i podaci o proizvodu

Kad želite pogledati općenite podatke o hardveru na računalu, izaberite opciju **System Summary** na izborniku Programa za konfiguraciju/postavljanje. Stavke prikazane na izborniku informacija o sistemu nisu konfigurabilne.

Postav automatski ažurira ovaj izbornik kad učinite jedno od slijedećeg:

- Dodajete ili mijenjate hardver na računalu
- Radite promjene u drugim izbornicima u Postavu i pohranjujete te promjene

Kad želite pogledati ostale informacije o računalu kao što su broj modela, serijski broj i verzija BIOS-a, izaberite opciju **Product Data** na izborniku Programa za konfiguraciju/postavljanje. Kao i u izborniku informacija o sistemu, prikazane stavke nisu konfigurabilne.

6-6 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 7 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Promjena postavki parametara

U izbornicima Postava, sve informacije o konfiguraciji koje možete mijenjati su u zagradama poput ovih: []. Informacije koje nisu u zagradama ne možete mijenjati. Koristite se tipkama sa strelicama gore-dolje i naglasite opcije, pa pritisnite **Enter** da prikažete izbornik. Kad mijenjate postavku nekog određenog parametra, naglasite postavku, pa zatim strelicama lijevo-desno mijenjajte postavku. Pogledajte poglavlje "Parametri Postava" na stranici 6-7 za detalje o konfigurabilnim parametrima u svakom izborniku.

Punjenje default postavki

Kad kupite IBM osobno računalo, ono je već konfigurirano za upotrebu. Postavke originalne konfiguracije koje se također nazivaju *tvorničke ili default postavke*, su pohranjene u CMOS. Postav obuhvaća i jednu opciju, punjenje default postavki, koja vam omogućuje da uvijek ponovo napunite originalnu konfiguraciju u bilo koje doba.

Ako ste u Postavu radili neke promjene, ali želite vratiti originalne postavke, slijedite ove korake:

- 1. Iz izbornika Programa za konfiguraciju/postavljanje označite opciju **Load Default Settings** pa pritisnite **Enter**. Pojavit će se okvir za dijalog u kojemu potvrđujete da želite napuniti default postavke.
- 2. Upišite Y da izaberete Da, zatim pritisnite Enter.
- 3. Naglasite opciju Save & Exit Setup, a zatim pritisnite Enter.

Pojavit će se okvir za dijalog "SAVE to CMOS and EXIT (Y/N)?"

4. Upišite **Y** da izaberete **Da**, zatim pritisnite **Enter** da se promjene pohrane u CMOS.

Default postavke Postava morate napuniti u slijedećim slučajevima:

- kad zamjenjujete sistemsku bateriju
- kad prilagođavate sistemsku konfiguraciju i njene postavke i neka pridruženja resursa u konfliktu koja uzrokuju da računalo prestane raditi

Vegas.book Page 8 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Poništavanje promjena

Ponekad ćete napraviti promjenu u parametru Postava koju ne želite zadržati.

Da poništite promjenu koju ste napravili, slijedite ove korake:

- 1. Vratite se u izbornik Programa za konfiguraciju/postavljanje
- 2. Označite opciju Exit Without Saving i pritisnite Enter i Y. Zatim pritisnite Enter ponovo.

Postav će očistiti sve promjene koje ste napravili i vratiti parametre na prethodne postavke. Ove postavke su postavke koje su važile u trenutku kad ste pokrenuli Postav.

Napuštanje Postava

Kad ste gotovi s pregledavanjem postavki i unošenjem promjena, pritisnite **Esc** i vratite se na izbornik Programa za konfiguraciju/postavljanje. S tog mjesta možete izaći iz Postava i pohraniti promjene ili napustiti Postav bez pohranjivanja promjena.

Da napustite Postav bez spremanja promjena, slijedite ove korake:

- 1. Na izborniku Programa za konfiguraciju/postavljanje pritisnite tipku Esc.
- 2. Pojavit će se okvir za dijalog "Quit without Saving (Y/N)?" Utipkajte **Y**, a zatim pritisnite **Enter**.

Iz Postava možete izaći i tako da naglasite opciju **Save** & Exit Setup ili opciju Exit without Saving i slijedite upute iz okvira za dijalog.

Da napustite Postav i pohranite promjene, slijedite ove korake:

- 1. Na izborniku Programa za konfiguraciju/postavljanje izaberite **Save** i **Exit Setup**. Zatim pritisnite **Enter**.
- Pojavit će se okvir za dijalog "Save to CMOS and EXIT (Y/N)?" Upišite Y, a zatim pritisnite Enter. Računalo će se ponovo pokrenuti koristeći nove postavke.
- 6-8 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 9 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Parametri Postava

Uređaji i U/I portovi

Upotrebite opcije u ovom izborniku da konfigurirate uređaje i U/I portove u ovom računalu.

Disketni pogon A

Upotrijebite ovu postavku da definirate tip uređaja instaliranog kao pogon A.

Nema	Flopi pogon nije instaliran
720K, 3.5 in	3-1/2 inčni dvostrani pogon; kapacitet 720 kilobajta
1.44M, 3.5 in	3-1/2 inčni dvostrani pogon; kapacitet 1.44 kilobajta

Funkcija PS/2 miša

Određuje je li funkcija PS/2 miša omogućena ili onemogućena.

Audio na ploči

Upotrijebite ovu postavku kad aktivirate ili deaktivirate audio funkciju koja je integrirana u sistemsku ploču.

LAN na ploči

Upotrijebite ovu postavku kad aktivirate ili deaktivirate LAN funkciju koja je ugrađena u računalo.

Postav serijskog porta

Ove postavke upotrijebite za definiranje adrese U/I porta i broj prekidnog zahtjeva kojeg serijski port koristi.

Postav paralelnog porta

Ove postavke upotrijebite za definiranje adrese U/I porta i broj prekidnog zahtjeva kojeg paralelni port koristi. Ove postavke upravljaju i modusima paralelnog porta (EPP, ECP, ECP/EPP ili SPP i DMA postavkom za ECP, ako se koristi).

Vegas.book Page 10 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Upotrijebite postavke u ovoj stavki izbornika za aktiviranje ili deaktiviranje funkcija univerzalne serijske sabirnice (USB).

USB kontrolna jedinica

Izaberite kao aktivirano ako ćete koristiti USB uređaje.

USB podrška za tipkovnicu

Izaberite aktivirano ako želite koristiti USB tipkovnicu. USB kontrolna jedinica mora također biti aktivirana. Izaberite deaktivirano ako koristite tipkovnicu koja se spaja na standardni priključak.

Postav IDE pogona

PIO (Programirani U/I)

Svaka kontrolna jedinica IDe pogona podržava do dva odvojena pogona. IDE pogoni imaju master/slave (gospodar/sluga) odnos koji se utvrđuje kabelskom konfiguracijom za prikapčanje tih uređaja na kontrolnu jedinicu. Vaš sistem podržava dvije IDE kontrolne jedinice, primarnu i sekundarnu, tako da imate mogućnost instalirati do četiri zasebna IDE pogona.

PIO znači programirani ulaz/izlaz. Umjesto da vam BIOS izdaje niz naredbi za nadzor prijenosa u ili iz diskovnog pogona, PIO omogućuje da BIOS kontrolnoj jedinici kaže što želi i zatim pusti kontrolnu jedinicu i procesor da sami izvedu posao. PIO pruža povećanu učinkovitost.

Vaš sistem podržava pet modusa, brojevima označena od 0 do 4, koji se razlikuju prvenstveno po odabiru trenutka (vremenski). Kad je izabran Auto (default), BIOS bira najbolji dostupni modus za slijedeće četiri stavke postava:

- IDE Primarni Master PIO
- IDE Primarni Slave PIO
- IDE Sekundarni Master PIO
- IDE Sekundarni Slave PIO

6-10 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 11 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Ultra DMA (izravni pristup memoriji)

Ultra DMA pruža prijenos podataka između IDE uređaja i sistema koji je brži nego konvencionalni DMA modus. Aktivirati ga možete tako da izaberete opciju **Auto**, a deaktivirati tako da izaberete opciju **disable**.

IDE Burst modus

Ova postavka određuje ubrzavanje prijenosa podataka kod IDE uređaja.

Slanje na ispis na IDE podatkovni port

Ova postavka određuje prijenos podataka u maniri svojstva "post write"

IDE HDD blok modus

Ova postavka određuje automatsku detekciju optimalnog broja bloka

Čitanja/pisanja po sektoru koja tvrdi disk može podržati.

Video Postav

Izaberite ovu stavku na izborniku kad modificirate video postavke.

Ekran koji se prvi inicira

Koristite se ovom postavkom kad određujete koji video podsistem će se prvi inicijalizirati.

PCI prik- ljučnica	Određuje video karticu u PCI priključnici
Na ploči	Određuje video podsistem na sistemskoj ploči

Veličina dijeljene sistemske memorije

Koristite se ovom postavkom kad birate hoće li video koristiti 4MB, 8MB, 16MB, 32MB ili 64MB sistemske memorije.

Funkcija detekcije PS/2 miša

Koristite se ovom postavkom kad određujete hoće li ili neće autotest kod uključenja provjeravati je li miš priključen na priključak za miša.

Vegas.book Page 12 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Upotrijebite ovu postavku kad aktivirate ili deaktivirate kontrolnu jedinicu disketnog pogona (flopi disk pogona).

Adresa porta za igre

Ova postavka utvrđuje U/I adresu porta za igre.

Adresa midi porta

Ova postavka utvrđuje U/I adresu porta za igre.

IRQ midi porta

Ova postavka utvrđuje IRQ broj midi porta.

Početne opcije

Početne opcije su postavke koje uvjetuju način na koji će se računalo ponašati kod pokretanja.

Redoslijed podizanja

Ova postavka nadzire sa kojih uređaja će računalo pokušati čitati podatke kad se pokrene.

Računalo se može pokrenuti sa nekoliko uređaja, a to su tvrdi disk, disketa i CD-ROM pogon. Pokretački program traži ove uređaje u izabranom redoslijedu. Redoslijed podizanja na računalu je tvornički podešen da se računalo pokrene sa CD-a, diskete ili tvrdog diska. Ovaj redoslijed podizanja vam omogućuje da pokrenete dijagnostiku i oporavak sa CD-a za obnavljanje i dijagnostiku, koristite diskete za hitne slučajeve za oporavak od kvara u podizanju stroja i pokretanje sa tvrdog diska kod normalnog svakodnevnog rada. U većini slučajeva, nema razloga za promjenu redoslijeda podizanja sistema.

Upozorenje o virusu

Ova postavka određuje hoće li BIOS pratiti pokušaje preinake boot sektora i tablice particija na pogonu tvrdog diska. Ako dođe do pokušaja, BIOS će zaustaviti sistem i pojavit će se poruka o greški.

6-12 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 13 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Nakon toga, ako je potrebno, moći ćete izvesti antivirusni program i locirati i ukloniti problem prije nego što je šteta načinjena.

AktiviranAutomatski se aktivira kad se sistem podiže i izaziva pojavu upozorenja ako
dođe do pokušaja pristupa boot sektoru ili tablici particija tvrdog diska.DeaktiviranNema upozorenja kad dođe do pokušaja pristupa boot sektoru ili tablici par-
ticija tvrdog diska.

Napomena:

Brojni programi za dijagnosticiranje diska koji pristupaju tablici boot sektora mogu izazvati pojavu gornjeg upozorenja. Ako izvodite takav program, upozorenje o virusu možete izbjeći tako da onesposobite zaštitu od virusa prije izvođenja programa. Nakon izvođenja programa, ne zaboravite ponovo osposobiti zaštitu od virusa.

Brzi autotest kod uključenja

Ovom postavkom se računalo prisiljava da izvede skraćeni autotest kod uključivanja u napajanje (POST). Skraćeni POST troši manje vremena, ali ne provjerava računalo tako temeljito kao normalni POST.

Aktiviran	Omogući brzi POST	
Deaktiviran	Normalni POST	

Traženje flopi pogona kod podizanja

Ova postavka određuje hoće li računalo kod podizanja pogledati je li disketni pogon prisutan ili ne.

Status NumLock kod podizanja

Ova postavka određuje default stanje numeričke tipkovnice. Po defaultu, sistem se podiže sa uključenim NumLock.

Uključen	Numerička tipkovnica pruža numeričke funkcije.
lsključen	Numerička tipkovnica pruža funkcije strelice, Home, PgUp, PgDn, End, Insert i Delete.

Vegas.book Page 14 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Opcija ulaza A20

Ovaj upis vam omogućuje da birate način na koji se rukuje s ulazom A20. Ulaz A20 je uređaj koji se koristi za adresiranje memorije iznad 1 MB. U početku se A20 podešavao preko nožice na tipkovnici. Danas, iako tipkovnice još pružaju ovu podršku, uobičajenije je i puno brže da sistemski chipset osigura podršku za ulaz A20.

Normalno	tipkovnica
Brzo	chipset

Postavka brzine ponavljanja tipke

Ova postavka određuje je li funkcija ponavljanja tipkovnice aktivirana ili ne. Ako je funkcija aktivirana, a tipka pritisnuta, nakon kratke stanke tipka će nastaviti ponavljati utipkavanje. Ako je funkcija ponavljanja deaktivirana, znak se neće ponavljati kad se tipka drži pritisnuta.

Aktiviran	Omogući tipomatsku brzinu (ponavljanje)
Deaktiviran	Onemogući tipomatsku brzinu (nema ponavljanja)

Brzina ponavljanja (znak/sek)

Kad je brzina ponavljanja aktivirana, možete izabrati brzinu kojom će se ponavljati znak pritisnute tipke.

6	6 znakova u sekundi
8	8 znakova u sekundi
10	10 znakova u sekundi
12	12 znakova u sekundi
15	15 znakova u sekundi
20	20 znakova u sekundi
24	24 znakova u sekundi
30	30 znakova u sekundi

6-14 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 15 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Kad je brzina ponavljanja aktivirana, možete izabrati vrijeme između pritiska na tipku i trenutka kad će ubrzavanje početi.

250	250 msek
500	500 msek
750	750 msek
1000	1000 msek

Stani kod

Upotrijebite ovu postavku da odredite pod kojim uvjetima će se autotest kod uključenja (POST) zaustaviti kad uoči neku grešku.

SVE greške	Sistem se zaustavlja u slučaju bilo kakve greške
Nijedna greška	Sistem se neće zaustaviti u slučaju bilo kakve greške
SVE, osim tipko- vnice	Sistem se zaustavlja, osim kad je greška na tipko- vnici
SVE, osim diskete	Sistem se zaustavlja, osim kad je greška na disketi
SVE, osim dis-	Sistem se zaustavlja, osim kad je greška na disketi

Datum i vrijeme

Upotrijebite ovu postavku za određivanje datuma i vremena.

Vegas.book Page 16 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Napredni Postav

Ova svojstva možete koristiti za konfiguraciju naprednih i proširenih svojstava hardvera. Ne pokušavajte mijenjati ove postavke ukoliko nemate dobro stručno znanje o računalnom hardveru. Ako se ove postavke pogrešno konfiguriraju, računalo neće ispravno funkcionirati.

Kontrola cache memorije

Koristite se ovom postavkom kad aktivirate ili deaktivirate internu ili eksternu cache memoriju procesora. Ukupni radni učinak sistema je bolji kad je cache aktiviran.

Skrivena ROM memorija

Skrivena memorija video BIOSa

Upotrijebite ovu postavku kad određujete hoće li se video BIOS kopirati u RAM ili ne. Video performanse su poboljšane kad je aktivirana skrivena memorija video BIOSa..

Aktiviran	Skriveni video aktiviran
Deaktiviran	Skriveni video deaktiviran

Postav upravljanja napajanjem

Postav upravljanja napajanjem omogućuje konfiguriranje sistema za korištenje najdjelotvornije metode uštede energije, dok radi na način sukladan vašem osobnom stilu upotrebe računala.

APM

Opcija video isključen

Ova postavka određuje funkciju video isključen za upravljanje napajanjem.

Uvijek uključen	Video funkcija je uvijek uključena.
Obustava -> isk-	Video funkcija je isključena kad je sistem u
ljučena	modusu obustave rada.
Susp, Stby -> isk-	Video funkcija je isključena kad je sistem u
ljučena	modusu obustave rada ili stanju pripravnosti.

6-16 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Svi modusi -> isključena

Video funkcija je isključena u svim modusima.

Vegas.book Page 18 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Metoda video isključen

Ovime se određuje način na koji se monitor prazni.

V/H SYNC+Blank	Ovakav izbor isključuje vertikalne i horizontalne portove za sinkronizaciju na sistemu i upisuje prazna mjesta u video buffer.
Prazan ekran	Ova opcija samo upisuje prazna mjesta u video buffer.
DPMS podržan	Inicijalno signaliziranje upravljanja napajanjem ekrana.

Praćenje aktivnosti

MODEM koristi IRQ

Upotrijebite ovu postavku kad izabirete IRQ koji će koristiti modem.

Izbor: 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, NA

Aktivnost HDD portova

Kad se postavi na aktivirano, svaka aktivnost koja se odigra na tvrdom disku ili disketi će probuditi računalo iz stanja niskog napajanja/pripravnosti.

Aktivnost COM portova

Kad se postavi na aktivirano, svaka aktivnost koja se odigra na nekom od COM portova (serijski portovi ili modem) će probuditi računalo iz stanja niskog napajanja/ pripravnosti.

Aktivnost LPT portova

Kad se postavi na aktivirano, svaka aktivnost koja se odigra na paralelnom portu će probuditi računalo iz stanja niskog napajanja/pripravnosti.

VGA Aktivnost

Kad se postavi na aktivirano, svaka aktivnost koja se desi preko video kontrolera će probuditi računalo iz stanja niskog napajanja/pripravnosti.

6-18 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 19 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Svaki IRQ na slijedećoj listi možete navesti kao onaj koji sistem stavlja ili budi iz nekog stanja određenog programom za upravljanje napajanjem. Svaki U/I uređaj šalje signal operativnom sistemu tako da uzrokuje pojavu nekog IRQ-a. Kad je operativni sistem spreman odgovoriti na zahtjev, on prekida sebe i izvodi uslugu.

Izbor: Aktivirano

- IRQ3 (COM2)
- IRQ4 (dostupan)
- IRQ5 (audio)
- IRQ6 (disketni pogon)
- IRQ7 (LPT1)
- IRQ8 (RTC Alarm)
- IRQ9 (IRQ2 preusmjeravanje)
- IRQ10 (rezerviran)
- IRQ11 (rezerviran)
- IRQ12 (PS/2 miš)
- IRQ13 (koprocesor)
- IRQ14 (tvrdi disk)
- IRQ15 (rezerviran)

Vegas.book Page 20 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Automatsko uključivanje

Upotrijebite ovu postavku za definiranje automatizirane metode buđenja računala:

- buđenje kad modem osjeti ulazni poziv
- buđenje u buduće vrijeme
- buđenje kad LAN osjeti ulazni paket podataka
- buđenje kad je PCIPME signal aktivan
- buđenje kad se pritisne bilo koja tipka na tipkovnici

Vi također možete definirati i funkciju zamjene prekidača napajanja. Možete natjerati sistem da se trenutno isključi nakon što je prekidač napajanja pritisnut četiri sekunde.

ACPI tip obustave

Ova postavka određuje tip obustave napajanja.

S1(POS)	Napajanje kod obustave.
S3(STR)	Obustava u RAM.

Konfiguracija generatora takta

Postavka u ovoj funkciji vam omogućuje da mijenjate takt CPU, SDRAM, DIMM i PCI sabirnice.

Postavljanje lozinke

U ovoj opciji možete odrediti lozinku kojom ograničavate pristup Programu za postav ili sistemu. Lozinku možete također mijenjati ili brisati.

Ako odredite lozinku za ulazak u postav, svaki puta kad ulazite u program za postav morat ćete utipkati ovu lozinku. Ako ne utipkate ispravnu lozinku, nećete moći ući u Pomoćni program za konfiguraciju/postavljanje.

Ako odredite lozinku za ulazak u postav, morat ćete utipkati ovu lozinku svaki puta kad uključujete sistem.

Pojedinosti o postavljanju sistemske lozinke i lozinke za postav pogledajte u "Stani kod" na stranici 6-15.

6-20 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 21 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Upotreba drugih pomoćnih programa za konfiguraciju

Postav možete koristiti za gledanje ili promjenu postavki u konfiguraciji kod većine tvornički instaliranog hardvera. Ako sami instalirate novi hardver, možda će vam biti potrebni neki drugi pomoćni programi za konfiguraciju.

Windows 98 ima Pomoćni program za upravljanje uređajima koji vam pomaže da pogledate i mijenjate sistemske resurse koje koristi instalirani hardver na računalu. Pogledajte poglavlje "Upotreba Windows 98 Device Manager programa" na stranici 7-4"Upotreba Windows 98 Device Manager-a " na stranici 7-4.

Kad kupujete novi hardver za instaliranje na računalu, obično uz novi hardver dobijete pomoćni program za konfiguraciju ili nove pogonitelje. Pogledajte dokumentaciju isporučenu uz novi hardver i pronađite potrebna uputstva.

Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Ovaj dio sadrži informacije koje će vam pomoći dodavati ili mijenjati hardver koji je tvornički instaliran u vaše računalo. Sadrži slijedeća poglavlja:

• "Poglavlje 7. Priprema za nadogradnju" na stranici 7-1

Ovo poglavlje sadrži informacije koje će vam pomoći u planiranju i pripremi za dodavanje ili zamjenu prilagodnih kartica, pogona i komponenti sistemske ploče na sistemskoj jedinici.

• "Poglavlje 8. Dodavanje i uklanjanje prilagodnih kartica i pogona" na stranici 8-1

Ovo poglavlje sadrži upute za rad sa prilagodnim karticama i pogonima.

 "Poglavlje 9. Dodavanje i zamjena komponenti sistemske ploče" na stranici 9-1

Ovo poglavlje sadrži upute za rad sa hardverskim komponentama na sistemskoj ploči.

Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

U svrhu nadogradnje računalnog hardvera možete dodavati ili mijenjati kartice, pogonitelje ili komponente sistemske ploče. Ako odvojite malo vremena za procjenu novog hardvera i planirate hardverske promjene, možete znatno umanjiti trud potreban za takve promjene.

Na primjer, tip hardvera koji planirate dodati ili zamijeniti određuje hoćete li početi s upaljenim ili ugašenim računalom.

Dok se pripremate za dodavanje ili zamjenu hardvera u sistemskoj jedinici, slijedite upute iz ovih odjeljaka:

- "Procjena novog hardvera" na stranici 7-2
- "Planiranje hardverskih promjena" na stranici 7-3
- "Rješavanje konflikata u resursima" na stranici 7-4
- "Otvaranje sistemske jedinice" na stranici 7-5
- "Pogled u unutrašnjost sistemske jedinice" na stranici 7-7

Priprema za nadogradnju 7-1

Vegas.book Page 2 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Procjena novog hardvera

Dokumentacija koja je stigla s novim hardverom bi trebala sadržavati informacije o potrebnim postavkama i upute o načinu instalacije toga hardvera. Pažljivo proučite dokumentaciju.

Ako vas dokumentacija upućuje na neke informacije o U/I adresama računala, sistemskim prekidima (IRQ) ili pridruženjima DMA kanala, pogledajte u "Dodatak A: Smještanje memorijskog modula."

Za konflikte sa sistemskim resursima koje koriste prilagodne kartice

Ako instalirate novi hardver na sistemu, isti može pokušati upotrijebiti neki sistemski resurs koji je već dodijeljen.

Ako instalirate PCI prilagodnu karticu, sistemski BIOS automatski uočava novi hardver, dodjeljuje mu raspoloživi sistemski resurs i konfigurira računalo da koristi tu karticu.

Slijedite postupak u odjeljku "Rješavanje konflikata u resursima" na stranici 7-4.

Za konflikte s drugim sistemskim resursima

Ako instalirate hardver koji stvara konflikte s drugim sistemskim resursima, možete dobiti poruku o greški kad prvi puta uključite računalo, nakon što ste instalirali novi hardver. Ako dobijete poruku o greški, upotrijebite Windows 98 Device Manager i promijenite pridruženja sistemskih resursa. Upute potražite u odjeljku "Upotreba Windows 98 Device Manager programa" na stranici 7-4.

U vezi s informacijama o sistemskim resursima, pogledajte i u "Dodatak A: Smještanje memorijskog modula".

7-2 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 3 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Planiranje hardverskih promjena

Potrebno je da razumijete kako će vaš novi hardver raditi s postojećim hardverom prije nego što isključite sistemsku jedinicu, skinete poklopac i počnete skidati ili dodavati hardver. Dok radite, trebali biste i bilježiti ono što radite.

Svakako pročitajte prethodni odjeljak "Procjena novog hardvera" na stranici 7-2 prije nego što nastavite.

Zapisivanje promjena

Kad dodajete ili zamjenjujete hardver, trebali biste zapisati promjene koje ste napravili. Informacije koje trebate pribilježiti dok radite obuhvaćaju, ali se i ne ograničavaju na:

- Promjene položaja kratkospojnika
- Spojeve kablova pogona i prilagodnih kartica na sistemsku ploču
- Promjene u CMOS postavkama u Postavu
- Promjene u postavkama u drugim online pomoćnim programima za konfiguraciju kao što je Windows 98 Device Manager ili konfiguracijski pomoćni program koji je isporučen s novim hardverom.

Vegas.book Page 4 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Rješavanje konflikata u resursima

Upotreba Postava

BIOS vašeg računala automatski detektira većinu hardverskih promjena i potom ažurira srodne postavke CMOS konfiguracije u Postavu. U slučajevima kad se CMOS postavke ne ažuriraju automatski, primit ćete poruku koja će vas podsjetiti da ručno ažurirate te postavke.

U svrhu rješavanja konflikata u resursima između sistemskih uređaja u Postavu, slijedite ove korake:

- 1. Uđite u Postav. Upute potražite u "Ulazak u Postav" na stranici 6-4.
- 2. Iz izbornika Programa za konfiguraciju/postavljanje izaberite **PnP/PCI Opciju**.
- 3. Označite parametar **Reset configuration Data** i postavite ga na **Enabled** da se očiste pridruženja resursa svih instaliranih kartica.

Nakon ovih koraka produžite na slijedeći odjeljak koji govori o upotrebi Windows 98 Device Manager programa za dodjelu sistemskih resursa hardverskim uređajima.

Upotreba Windows 98 Device Manager programa

Windows 98 Device Manager program upotrijebite za provjeru postavki sistemskih uređaja ili za rješavanje konflikata u sistemskim resursima kao što su oni koji se mogu pojaviti kod prekida (IRQ) i resursa izravnog pristupa memoriji (DMA).

Da pokrenete Device Manager i mijenjate postavke uređaja, slijedite ove korake:

- 1. Iz Windows 98 desktopa dva puta kliknite na ikonu My Computer.
- 2. U prozoru My Computer dva puta kliknite na ikonu Control Panel.
- 3. U prozoru Control Panel dva puta kliknite na ikonu System.
- 4. U prozoru System Properties kliknite na karticu Device Manager.
- 5. Izaberite stavku nekog uređaja, zatim kliknite gumb **Properties**. Pojavit će se okvir koji prikazuje svojstva tog uređaja.
- 6. Napravite potrebne promjene u postavkama koje neće doći u sukob s ostalim uređajima.
- 7. Kliknite OK.
- 7-4 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 5 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Otvaranje sistemske jedinice

Svaki puta kad otvarate sistemsku jedinicu, morate slijediti posebni sigurnosni postupak kojim osiguravate da se računalo ne ošteti.

Poduzimanje mjera predostrožnosti

Prije nego što otvorite sistemsku jedinicu pogledajte "Informacije o sigurnosti" na stranici xii.

Zbog vaše sigurnosti i zaštite opreme, slijedite ove korake, prije nego što skinete poklopac sistemske jedinice:

- 1. Ako je računalo uključeno ili u nekom od modusa štenje energije, ugasite računalo.
- 2. Isključite računalo i sve priključene uređaje koji imaju vlastite prekidače napajanja.
- 3. Iskopčajte kablove za napajanje iz utičnica.
- 4. Odspojite sve komunikacijske kablove (kao što je modemski ili mrežni kabel) iz komunikacijskih utičnica.
- 5. Odspojite sve kablove i žice iz računala; to obuhvaća kablove za napajanje, signalne kablove iz vanjskih uređaja, komunikacijske kablove i sve druge kablove priključene na računalo.
- 6. Produžite do slijedećeg odjeljka u kojemu su upute za skidanje poklopca.

Skidanje gornjeg poklopca

Slijedite ove korake da skinete gornji poklopac sistemske jedinice:

Pogledajte "Poduzimanje mjera predostrožnosti" na stranici 7-5 da odspojite kablove prije izvođenja sljedećih koraka.

Priprema za nadogradnju 7-5

Vegas.book Page 6 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

1. Uklonite četiri vijka koji učvršćuju gornji poklopac na stražnjoj strani sistemske jedinice.

- 2. Pridržite obje strane gornjeg poklopca sistemske jedinice i gurnite prema natrag za oko 25 mm (1 in.).
- 3. Podignite gornji poklopac i skinite ga potpuno.
- 4. Dodirnite goli metalni okvir sistema da izbijete statički elektricitet iz svog tijela. Nemojte dodirivati nijednu komponentu unutar okvira, prije nego što dodirnete okvir. Nemojte dodirivati nijednu komponentu na kojoj je oznaka za visoki napon.

7-6 IBM Vodič za korisnike osobnih računala
Vegas.book Page 7 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Pogled u unutrašnjost sistemske jedinice

Nakon što skinete vrh sistemske jedinice, ona izgleda kao na slijedećoj slici.

Napomena: Opis hardverskih komponenti unutar sistemske jedinice potražite na slijedećoj stranici.

Vaše računalo ima četiri ležišta koja mogu držati do dva 5.25-inčna pogona i dva 3.5-inčna pogona.

Disketni pogoni koriste standardno disketno Advanced Technology (AT) sučelje. Tvrdi diskovi koriste Integrated Drive Electronics (IDE) AT sučelje. Vaše računalo podržava American National Standards Institute (ANSI) standard za AT priključivanje disk pogona.

Vaše računalo ima utore za prilagodne kartice za instalaciju dodatnih kartica za proširenje. Možete instalirati i Peripheral Component Interconnect (PCI) prilagodne kartice u svoj sistem.

Komponente unutar sistemske jedinice su zorno prikazane u grafičkom prikazu na prethodnoj slici. Lista što slijedi opisuje svaku hardversku komponentu:

Priprema za nadogradnju 7-7

Vegas.book Page 8 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

1	Napajanje s prekidačem . Sistem se isporučuje s prekidačem za napajanje.
2	Ležište 1. Ovo ležište pogona može smjestiti 5.25-inčni poluvisoki pogon kao što je disketa, tvrdi disk, traka ili CD-ROM. U mnogim modelima, ovo ležište drži tvornički instaliran CD-ROM pogon.
3	Ležište 2. Ovo ležište pogona može smjestiti 5.25-inčni uređaj, kao što je 5.25-inčni disketni pogon, CD-ROM pogon ili DVD-ROM pogon. Možete također instalirati i 3.5-inčni do 5.25-inčni set za instalaciju.
4	Ležište 3. U ovo ležište pogona može stati 3.5-inčni tanki IDE tvrdi disk. U mnogim modelima, ovo ležište drži tvornički instaliran pogon tvrdog diska.
5	Ležište 4. Ovo ležište pogona može smjestiti 5.25-inčni tanki pogon kao što je disketa ili traka. U mnogim modelima, ovo ležište drži tvornički instaliran disketni pogon.
6	Sistemska ploča. Sistemska ploča je učvršćena vijcima na unutarnju osnovu kućišta.
7	Priključnica za mikrofon (samo za neuključene mikrofone)
8	Priključnice za proširenja. Na sistemskoj ploči postoje tri priključnice za proširenja za instalaciju adapterskih kartica koje odgovaraju Peripheral Component Interconnect (PCI) specifikacijama. Te kartice se obično nazivaju PCI prilagodne kartice.
9	Modemska kartica. Sistem može uključivati V.90 Data/Fax modem. Pojedinosti o modemu potražite u "Dodatak B: Svojstva modema" na stranici B-1.

7-8 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Poglavlje 8. Dodavanje i uklanjanje prilagodnih kartica i pogona

Prije nego što počnete raditi s hardverom u unutrašnjosti sistemske jedinice, pročitajte slijedeće odlomke:

• "Procjena novog hardvera" na stranici 7-2

Ovaj odlomak sadrži informacije koje su vam potrebne da biste razumjeli potencijalne konflikte u sistemskim resursima. Novi hardver ponekad pokušava upotrijebiti resurs koji je već dodijeljen nekom drugom hardveru.

• "Planiranje hardverskih promjena" na stranici 7-3

U ovom odlomku su sadržane važne informacije o planiranju hardverskih promjena i bilježenju promjena hardverskih postavki. Korake koji se ponavljaju možete izbjeći ako slijedite preporuke iz ovog odlomka.

• "Rješavanje konflikata u resursima" na stranici 7-4

Ovaj odjeljak će vam pomoći da spriječite potencijalne konflikte u sistemskim resursima kad instalirate dodatne prilagodne kartice ili pogone.

Vegas.book Page 2 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Rješavanje konflikata kod instaliranih prilagodnih kartica

Ako ste kupili računalo s instaliranom modemskom karticom, ovaj odlomak će vam pomoći da riješite neke moguće konflikte između novog hardvera i modemske kartice.

Ako nakon instaliranja nove hardverske opcije modem ili novi hardver ne rade, upotrijebite Windows 98 Device Manager i usporedite resurse koje koriste instalirana modemska kartica i nova hardverska opcija. Ako oba uređaja pokušavaju koristiti isti resurs, pogledajte u dokumentaciju novog hardvera i promijenite resurs koji on koristi.

Ako se resursi novog hardvera ne mogu mijenjati, u Device Manageru promijenite resurse modemske kartice.

Podešavanje konfiguracija modemske kartice

Ako je vaše računalo opremljeno modemom, slijedite ove korake da pogledate resurse prekidnih zahtjeva ili promijenite U/I adrese i raspon memorije instalirane modemske kartice.

- 1. Desnom tipkom miša kliknite ikonu My Computer i izaberite Properties.
- 2. U prozoru System Properties kliknite na karticu Device Manager.
- 3. Kliknite View devices by type.
- 4. Napravite jednu od slijedećih stvari:
  - Ako mijenjate ili gledate U/I adrese ili gledate pridruženja prekidnih zahtjeva, dva puta kliknite na upis za modem u listi da proširite popis. Zatim nastavite s korakom 5.
  - Ako mijenjate ili gledate adrese memorije ili gledate pridruženja prekidnih zahtjeva, dva puta kliknite na upis za HCFMODEM u listi da proširite popis. Zatim nastavite s korakom 5.
- 5. Dva puta kliknite na upis **Modem** koji se pojavljuje na proširenoj listi.
- 6. U prozoru modema Properties, kliknite na karticu Resources.

Ako trebate pomoć oko Device Managera, pritisnite tipku **F1** i pogledajte online pomoć.

8-2 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 3 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Prije nego što promjene u Device Manageru počnu važiti trebate ponovo pokrenuti računalo.

Vegas.book Page 4 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Rad sa hardverom u sistemskoj jedinici

Ako niste skinuli poklopac sa sistemske jedinice, pogledajte "Informacije o sigurnosti" na stranici xii, a zatim pogledajte i "Otvaranje sistemske jedinice" na stranici 7-5.

Ako planirate dodati i prilagodnu karticu i pogon, pogon instalirajte ili zamijenite prije nego što instalirate ili zamjenjujete prilagodnu karticu. Ako također planirate neke hardverske promjene na sistemskoj ploči, pogledajte Poglavlje 9 i završite rad sa sistemskom pločom prije nego što nastavite raditi s pogonima i prilagodnim karticama.

Ako dodajete ili odstranjujete prilagodne kartice ili pogone u sistemskoj jedinici, obavite posao prema uputama u slijedećim odlomcima:

- "Dodavanje i odstranjivanje prilagodnih kartica" na stranici 8-5
- "Uklanjanje i dodavanje pogona" na stranici 8-7

Vegas.book Page 5 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Dodavanje i odstranjivanje prilagodnih kartica

Sistemska ploča uključuje tri konektora za PCI prilagodne kartice.

Provjerite jeste li slijedili pravilan postupak u "Otvaranje sistemske jedinice" na stranici 7-5. Time se osiguravate da ste ispraznili statički elektricitet koji ste eventualno akumulirali.

Instaliranje prilagodnih kartica

Vaše računalo ima priključnice za proširenje samo za PCI prilagodne kartice.

Da instalirate prilagodne kartice slijedite ove korake:

- 1. Skinite vijak koji učvršćuje štitnik priključnice za proširenje. Zatim skinite štitnik priključnice za proširenje.
- 2. Namjestite i ubacite prilagodnu karticu u konektor prilagodne kartice.
- 3. Učvrstite karticu vijkom koji ste skinuli u koraku 1.

- 4. Ako vaša kartica ima kablove, spojite kablove s prilagodne kartice na odgovarajuće spojeve na sistemskoj ploči ili CD-ROM pogonu.
- 5. Ponovo instalirajte sav hardver (osim štitnika priključnice za proširenje koji se ne može ponovo staviti) i vijke koje ste skinuli prije instalacije prilagodne kartice.

Vegas.book Page 6 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Ako ste odspojili neke kablove da dobijete pristup konektoru prilagodne kartice na sistemskoj ploči, ponovo ih spojite.

Uklanjanje prilagodnih kartica

Ako trajno uklanjate tvornički instalirani modem ili ga zamjenjujete modemom drugačijeg tipa, koristite se funkcijom Windows Add/Remove Software u upravljačkoj ploči da uklonite modemski softver. Modemski softver morate ukloniti prije skidanja modema ili instaliranja drugoga modema.

Da uklonite prilagodnu karticu slijedite ove korake:

- 1. Namjestite sistemsku jedinicu tako da vam kartica bude pristupačna.
- 2. Ako prilagodna kartica ima kablove, odspojite ih. Pazite da zapamtite gdje su ti kablovi bili spojeni. Nakon ponovne instalacije kartice morat ćete ih opet spojiti.
- 3. Skinite vijak prilagodne kartice.
- 4. Čvrsto držite prilagodnu karticu i oprezno ju izvucite iz konektora.
- 5. Ako prilagodnu karticu nećete ponovo instalirati, ponovo instalirajte sav hardver i vijke koje ste skinuli prije vađenja prilagodne kartice.

8-6 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 7 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Uklanjanje i dodavanje pogona

Vaše računalo ima četiri ležišta za smještaj raznih tipova pogona.

Položaj i opis ležišta pogona možete potražiti u odlomku "Pogled u unutrašnjost sistemske jedinice" na stranici 7-7.

Prepoznavanje konektora signalnih kablova

Kad instalirate pogon bilo kojega tipa, morate priključiti i signalni kabel (koji se također nazivaju i podatkovni kablovi) s pogona na konektor na sistemskoj ploči. U tablici što slijedi možete raspoznati svaki konektor na sistemu i tip pogona koji koristi taj spoj. Primijetit ćete da su prva dva konektora za IDE/ATA/ATAPI pogone (kao što su diskovni pogoni i CD-ROM pogoni), dok je treći konektor za pogone s disketnim sučeljem (kao što su disketni pogoni ili trake).

Ako je tip stroja za vaš sistem 2193, upotrebite sljedeću ilustraciju da identificirate konektore signalnih kablova na vašoj sistemskoj ploči:

Konektor sistemske ploče	Tip sučelja	Tip pogona koji koristi konektor
Primarni IDE – J4	IDE/ATA ATAPI	Željena lokacija pogona tvrdih diskova.
Sekundarni IDE – J5	IDE/ATA ATAPI	Željena lokacija CD-ROM pogona.
Disketa — J14	Standardna disketa	Pogoni disketa i traka

Ako je tip stroja za vaš sistem 2194 ili 6345, upotrebite sljedeću ilustraciju da identificirate konektore signalnih kablova na vašoj sistemskoj ploči:

Konektor sistemske ploče	Tip sučelja	Tip pogona koji koristi konektor
Primarni IDE – J11	IDE/ATA ATAPI	Željena lokacija pogona tvrdih diskova.
Sekundarni IDE – J12	IDE/ATA ATAPI	Željena lokacija CD-ROM pogona.
Disketa — Flopi 1	Standardna disketa	Pogoni disketa i traka

Kad priključujete signalni kabel pogona na bilo koji od ovih konektora, obratite pažnju na indikator nožice 1 (koja je obično označena crticama ili točkicama u boji) na rubu kabla kako bi bili sigurni da je dobro namješten u odnosu na nožicu 1 na konektoru.

Vegas.book Page 8 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

U računalu, IDE i disketni konektori na sistemskoj ploči i kablovi imaju vodilice koje dozvoljavaju da se kablovi umetnu samo u jednom smjeru.

Upute za spajanje IDE/ATA signalnih kablova

Sistemska ploča ima dva konektora za priključivanje IDE/ATA signalnih kablova. U svaki od tih konektora možete instalirati dva IDE/ATA pogona, ako imate prave kablove. Kad se dva pogona priključuju na jedan konektor, jedan pogon mora biti master (gospodar), a drugi mora biti slave (sluga) uređaj. Postavke kratkospojnika na pogonima određuju koji je pogon gospodar, a koji sluga.

Pogon tvrdog diska s kojim je računalo isporučeno je priključen na IDE konektor 1 i podešen kao master uređaj. Ako je računalo isporučeno s CD-ROM pogonom, isti je priključen na IDE konektor 2 i podešen kao master uređaj.

Ovo su općenite smjernice za spajanje IDE/ATA signalnih kablova:

- Ako je na konektor priključen samo jedan pogon, mora biti postavljen kao master uređaj.
- Na svakom konektoru može samo jedan pogon biti podešen kao master uređaja i jedan pogon kao slave uređaj.
- Ako tvrdi disk dijeli isti konektor s nekim pogonom koji treba softverski pogonitelj uređaja (kao što je CD-ROM pogon), tvrdi disk mora biti podešen kao master, a CD-ROM mora biti slave uređaj.

8-8 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 9 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Ako instalirate drugi pogon na primarni IDE konektor, slijedite ove upute:

- 1. Novi pogon podesite kao slave uređaj. Pogledajte upute koje ste dobili s novim pogonom.
- Instalirajte novi pogon i spojite ga na rezervni konektor na kablu priključenom na primarni IDE konektor (označen J4 na sistemskoj ploči, ako je tip mašine na vašem sistemu 2193; označen J11 na sistemskoj ploči, ako je tip mašine na vašem sistemu 2194 ili 6345).

Ako instalirate drugi pogon na sekundarni IDE konektor, slijedite ove upute:

- Zamijenite IDE signalni kabel priključen na sekundarni IDE konektor (označen J5 na sistemskoj ploči, ako je tip mašine na vašem sistemu 2193; označen J12 na sistemskoj ploči, ako je tip mašine na vašem sistemu 2194 ili 6345) s nekim IDE kablom koji ima dva konektora za pogone.
- 2. Kratkospojnik na novom pogonu podesite na master ili slave, ovisno o slijedećim uvjetima:
  - Ako je tvornički instaliran pogon CD-ROM pogon (ili neki drugi tip pogona, osim tvrdog diska), a pogon koji instalirate je pogon tvrdog diska, novi pogon podesite kao master ili gospodar. Zatim tvornički instaliran pogon podesite kao slave uređaj. Kratkospojnici za podešavanje master i slave uređaja se obično nalaze na stražnjoj strani pogona.
  - Ako je tvornički instaliran pogon tvrdi disk, novi pogon namjestite kao slave pogon.
- 3. Instalirajte novi pogon.

Vegas.book Page 10 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Uklanjanje disketnog pogona

Ako disketni pogon želite zamijeniti, slijedite ove korake:

- 1. Odspojite kablove signala i napajanja s poleđine disketnog pogona.
- 2. Povucite zasun koji učvršćuje nosač za montažu donjeg pogona.

- 3. Gurnite nosač za montažu pogona prema prednjoj strani računala i uklonite ga.
- 4. Uklonite četiri vijka (dva sa svake strane) koji drže disketni pogon za nosač za montažu.

- 5. Povucite disketni pogon iz nosača za montažu i izvadite ga.
- 6. Novi pogon instalirajte obrnutim postupkom.

8-10 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 11 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Uklanjanje CD-ROM pogona

Da zamijenite CD-ROM:

- 1. Odspojite napajanje i kablove za signal i zvuk sa CD-ROM pogona.
- 2. Uklonite četiri vijka (dva sa svake strane) s kojima je CD-ROM pogon pričvršćen za kućište.
- 3. Otvorite vrata na prednjoj strani računala.

- 4. Gurnite CD-ROM pogon naprijed kroz prednji otvor i uklonite ga.
- 5. Novi pogon instalirajte obrnutim postupkom.

Vegas.book Page 12 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Skidanje pogona tvrdog diska

Da zamijenite ili uklonite pogon tvrdog diska, učinite sljedeće:

- 1. Pazite da odspojite kablove za napajanje i signalne s CD-ROM pogona i s pogona diskete.
- 2. Povucite zasun koji učvršćuje nosač za montažu donjeg pogona.

- 3. Gurnite nosač za montažu pogona prema stražnjoj strani računala i uklonite ga.
- 4. Uklonite četiri vijka (dva sa svake strane) s kojima je pogon tvrdog diska pričvršćen za kućište.
- 5. Povucite pogon tvrdog diska iz nosača za montažu da ga uklonite.

6. Novi pogon instalirajte obrnutim postupkom.

8-12 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 13 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Instaliranje pogona u Ležište 2

Prije instaliranja pogona u ležište 2, pazite na sljedeće:

- U ovo ležište možete instalirati ili 5.25-inčni pogon ili 3.5-inčni pogon. Ako namjeravate instalirati 3.5-inčni pogon u ovo ležište, morate najprije kupiti komercijalno dostupni set za instalaciju 3.5-inča u 5.25-inča. Tada, upotrebite upute koje se nalaze u tom setu za instalaciju da montirate pogon u hardverski set.
- Ako instalirate IDE pogon, pogledajte upute koje su isporučene s pogonom da postavite kratkospojnik na pogon u podređeni položaj.

Da instalirate pogon u Ležište 2, napravite sljedeće:

 Otvorite vrata za pristup pogonu. Stavite kažiprst na lijevi rub panela ležišta, pritisnite na desno, tada usmjerite panel ležišta prema naprijed i uklonite ga. Ako vam je teško postaviti prst na lijevi rub panela ležišta, malo zatvorite vrata za pristup pogonu da dobijete bolji pristup. Čuvajte panel ležišta.

2. Uklonite metalnu ploču ležišta na sljedeći način:

Vegas.book Page 14 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

- a. Umetnite veliki plosnati odvijač u prorez u sredini ploče i usmjerite odvijač prema gore dok se ploča ne odigne dovoljno da ju možete uhvatiti prstima.
- b. Pomoću prstiju savijajte ploču gore i dolje dok ne iskoči iz okvira.
- c. Odložite metalnu ploču ležišta.
- 3. Stavite novi pogon u ležište 2.
- 4. Pronađite odgovarajući konektor signalnog kabla i jedan neiskorišteni konektor za struju; tada priključite konektore na pogon. Osigurajte se da su konektori čvrsto smješteni.

Napomena:

Ako instalirate IDE pogon, a slobodni konektor na IDE kablu ne doseže do novog pogona, odspojite konektor na kraju kabla od tvornički instaliranog pogona tvrdog diska i upotrebite taj konektor za novi pogon. Tada, spojite slobodni konektor na tvornički instaliran pogon tvrdog diska.

- Smjestite pogon tako da se četiri rupe za vijke za montažu na pogonu poravnaju sa četiri rupe na okviru. Tada, stavite četiri vijka za montažu kroz okvir u pogon.
- Ako instalirate pogon koji ima svoj vlastiti poklopac, kao što je disketni pogon, pogon trake ili DVD-ROM pogon, podesite prednji dio pogona prema zadnjem tako da se prednji poklopac poravna sa prednjim panelom računala.
- 7. Zategnite sva četiri vijka za montažu.
- 8. Ako instalirate pogon koji nema svoj poklopac, nakon instaliranja vratite na mjesto panel ležišta koji ste ranije uklonili.

8-14 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 15 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Ažuriranje postavki CMOS-a u Postavu

Kad dodajete PCI prilagodne kartice, memoriju i IDE pogone, sistemski BIOS otkriva hardverske promjene i automatski ažurira CMOS postavke.

Kad dodajete druge tipove uređaja kao što je disketni pogon, morate ručno ući u Program za postav i dodijeliti resurse (IRQ) uređajima.

Za prilagodne kartice

PCI kartice nemaju kratkospojnike i prekidače; stoga i ne zahtijevaju nikakvo konfiguriranje prije instalacije. Nakon što je prilagodna kartica instalirana, sistem ju prepoznaje i u velikoj većini slučajeva automatski konfigurira. Sami možete upotrijebiti Windows 98 Device Manager i pogledati dodijeljene resurse i po potrebi promijeniti postavke resursa.

Iako rijetko, postoje neke jedinstvene okolnosti kad morate upotrijebiti Program za postav i riješiti poneki konflikt. Pojedinosti o tomu potražite u "Uređaji i U/I portovi" na stranici 6-9.

Za pogone

Kad instalirate disketni pogon, trebate provjeriti veličinu i kapacitet pogona i napraviti potrebne izmjene u Programu za postav. Kad određujete veličinu disketnog pogona i njegov kapacitet izaberite opciju **Uređaji i U/I portovi** na izborniku Pomoćnog programa za konfiguraciju/postavljanje. Informacije o ovoj opciji potražite u "Disketni pogon A" na stranici 6-9.

Ako uklanjate disketni pogon, pogon tvrdog diska ili CD-ROM pogon, POST će generirati poruku o greški. U Programu za postav provjerite je li informacija koju je BIOS automatski zapisao ispravna. Iskoristite ovu prigodu i odmah provjerite jesu li i preostali pogoni instalirani onako kako je bilo namjeravano.

Izaberite **Uređaji i U/I portovi** na izborniku Pomoćnog programa za konfiguraciju/ postavljanje i provjerite postavke na stranica 6-5.

U normalnim okolnostima će BIOS sam detektirati HDD i CD-ROM pogon u fazi POST i prikazati ih na ekranu.

Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Poglavlje 9. Dodavanje i zamjena komponenti sistemske ploče

Kad želite raditi s komponentama na sistemskoj ploči najprije morate iskopčati sistem i skinuti poklopac sistemske jedinice. Prije skidanja poklopca ili rada s unutarnjim komponentama, pogledajte "Informacije o sigurnosti" na stranici xii. Ako niste skinuli poklopac sa sistemske jedinice, pogledajte "Otvaranje sistemske jedinice" na stranici 7-5.

Za pristup u dio sistemske ploče s kojim trebate raditi možda ćete trebati ukloniti prilagodne kartice i pogone. Kad je sistemska ploča vidljiva i dostupna, možete raditi s konektorima, modulima sistemske memorije i sistemskom baterijom.

Kad završite s promjenom hardvera i vratite poklopac natrag na sistemsku jedinicu, možda ćete trebati ući u BIOS program za konfiguraciju/postavljanje i ažurirati postavke. Sistemska ploča se razlikuje prema tipu mašine. Molimo vas da budete upućeni u tip mašine prije nego što pokušate raspoznati dijelove i konektor sistemske ploče.

Odlomci što slijede sadrže upute za rad sa hardverskim komponentama na sistemskoj ploči:

- "Identificiranje dijelova sistemske ploče (tip stroja 2193)" na stranici 9-2
- "Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tip stroja 2193)" na stranici 9-4
- "Identificiranje dijelova sistemske ploče (tipovi stroja 2194 i 6345)" na stranici 9-5
- "Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tipovi stroja 2194 ili 6345)" na stranici 9-7
- "Informacije o konektoru i kratkospojniku kartice" na stranici 9-8
- "Nadogradnja sistemske memorije" na stranici 9-10
- "Zamjena sistemske baterije" na stranici 9-12
- "Ažuriranja postavki CMOS-a u Postavu" na stranici 9-14

Dodavanje i zamjena komponenti sistemske ploče 9-1

Vegas.book Page 2 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Identificiranje dijelova sistemske ploče (tip stroja 2193)

Ako planirate dodavati ili mijenjati hardver u računalu, trebate poznavati izgled i raspored sistemske ploče. Na ovoj slici je prikazan primjer sistemske ploče u tipu stroja 2193 u vašem računalu. Točke na slijedećoj stranici odgovaraju brojevima na slici koji pokazuju položaj.

Vegas.book Page 3 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

18

19

20

21

sistemska ploča, zvana i planar ili matična ploča, je ploča sa glavnim strujnim krugom u sistemskoj jedinici. Podržava razne uređaje i pruža ostale bazične funkcije računala koje su već instalirane ili koje možete sami kasnije instalirati. Sistemska ploča prikazana na prethodnoj stranici ima slijedeće dijelove:

- Utičnice memorijskih modula (za DIMM-ove). Sistemska ploča ima dvije utičnice sa 168 nožica označene kao DIMM Bank 0 i DIMM Bank 1 za Dual Inline memorijske module (DIMM-ove). DIMM utičnica podržava 3.3V jedno ili dvostrani sinkroni DRAM (SDRAM). Maksimalna sistemska memorija je 1 GB.
- Konektor prekidača napajanja (J15)
- Konektor napajanja procesorskog ventilatora (J2)
- Konektor za HDD LED i LED napajanja (J18)
- **Konektor za primarni IDE (J4).** Drži signalne kablove koji se priključuju na IDE kanal 1.
- Ventilator procesora, udubljenje za procesor i hladnjak (U5)
  - Konektor za sekundarni IDE (J5). Drži signalne kablove koji se priključuju na IDE kanal 2.
- Konektor disketnog pogona (J14)
- Baterija (BAT1) Sistemska baterija.
- Flash ROM BIOS (U16)
- Konektor za PCI prilagodnu karticu (J11 PCI PRIKLJUČNICA1). Ovo je konektor prve PCI prilagodne kartice.
- Konektor za PCI prilagodnu karticu (J12 PCI PRIKLJUČNICA2). Ovo je konektor druge PCI prilagodne kartice.
  - Konektor PCI prilagodne kartice (J13 PCI PRIKLJUČNICA3). Ovo je konektor treće prilagodne kartice.
- Konektor za USB i lokalnu mrežu (J7)
- Konektor audio signala CD-ROM pogona (J19)
- 16 Konektor audio i igraćeg porta (J20)
- 17 Konektor za napajanje (J1)
  - Konektori za miša i tipkovnicu (J17)
  - Paralelni, Video i Serijski konektori (J16)
  - Konektor digitalnog ravnog ekrana (J6)
    - Prednji USB, slušalice, mikrofon i regulator glasnoće (J25) (samo kod desktop modela za široku upotrebu)

Dodavanje i zamjena komponenti sistemske ploče 9-3

Vegas.book Page 4 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tip stroja 2193)

Slika što slijedi prikazuje položaj kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči. Kratkospojnici su tvornički podešeni. Nemojte mijenjati ove tvorničke postavke kratkospojnika. Popis konektora i njihove funkcije možete pogledati u odlomku "Funkcije konektora" na stranici A-9.

Vegas.book Page 5 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Identificiranje dijelova sistemske ploče (tipovi stroja 2194 i 6345)

Ako planirate dodavati ili mijenjati hardver u računalu, trebate poznavati izgled i raspored sistemske ploče. Na ovoj slici je prikazan primjer sistemske ploče u tipovima stroja 2194 ili 6345 u vašem računalu. Točke na slijedećoj stranici odgovaraju brojevima na slici koji pokazuju položaj.

Vegas.book Page 6 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

13

21

sistemska ploča, zvana i planar ili matična ploča, je ploča sa glavnim strujnim krugom u sistemskoj jedinici. Podržava razne uređaje i pruža ostale bazične funkcije računala koje su već instalirane ili koje možete sami kasnije instalirati. Sistemska ploča prikazana na prethodnoj stranici ima slijedeće dijelove:

- Utičnice memorijskih modula (za DIMM-ove). Sistemska ploča ima dvije utičnice sa 168 nožica označene kao DIMM Bank 0 i DIMM Bank 1 za Dual Inline memorijske module (DIMM-ove). DIMM utičnica podržava 3.3V jedno ili dvostrani sinkroni DRAM (SDRAM). Maksimalna sistemska memorija je 1 GB.
- Konektor prekidača napajanja (J9)
- Konektor napajanja procesorskog ventilatora (J3)
- Konektor za HDD LED i LED napajanja (J8)
- **Konektor za primarni IDE (J11).** Drži signalne kablove koji se priključuju na IDE kanal 1.
- Ventilator procesora, udubljenje za procesor i hladnjak (J1)
  - Konektor za sekundarni IDE (J12). Drži signalne kablove koji se priključuju na IDE kanal 2.
- Konektor disketnog pogona (Floppy 1)
- Baterija (BAT1) Sistemska baterija.
- Flash ROM BIOS (U9)
- Konektor za PCI prilagodnu karticu (J5 PCI SLOT1). Ovo je konektor prve PCI prilagodne kartice.
- 12 Konektor za PCI prilagodnu karticu (J6 PCI SLOT2). Ovo je konektor druge PCI prilagodne kartice.
  - Konektor PCI prilagodne kartice (J7 PCI SLOT3). Ovo je konektor treće prilagodne kartice.
- 14 Konektor za USB i lokalnu mrežu (J4)
- 15 Konektor audio signala CD-ROM pogona (J14)
- 16 Konektor audio i igraćeg porta (J13)
- 17 Konektor za napajanje (J21)
- 18 Konektori za miša i tipkovnicu (KBMS1)
- 19 Paralelni, Video i Serijski konektori (LP1)
- 20 Konektor digitalnog ravnog ekrana (J10)
  - Prednji USB, slušalice, mikrofon i regulator glasnoće (J22) (samo kod stolnih modela za široku potrošnju)

9-6 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 7 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tipovi stroja 2194 ili 6345)

Slika što slijedi prikazuje položaj kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči. Kratkospojnici su tvornički podešeni. Nemojte mijenjati ove tvorničke postavke kratkospojnika. Listu konektora s odgovarajućim funkcijama možete pogledati u odlomku "Funkcije konektora" na stranici A-11.

Dodavanje i zamjena komponenti sistemske ploče 9-7

Vegas.book Page 8 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Informacije o konektoru i kratkospojniku kartice

Prepoznavanje konektora prilagodne kartice

PCI prilagodne kartice možete instalirati u konektore kartica na sistemskoj ploči. Pomoću slijedeće tablice odredite tip i duljinu prilagodne kartice koju možete instalirati u konektore kartica.

Konektor prilagodne kartice	Tip prilagodne kartice koju možete instalirati
PCI priključnica 1	PCI prilagodna kartica duga 236 mm (9.25 inča) (ili manje)
PCI priključnica 2	PCI prilagodna kartica duga 236 mm (9.25 inča) (ili manje)
PCI priključnica 3	PCI prilagodna kartica duga 236 mm (9.25 inča) (ili manje)

Upute o dodavanju ili odstranjivanju kartica pogledajte u odlomku "Dodavanje i odstranjivanje prilagodnih kartica" na stranici 8-5.

Podešavanje kratkospojnika

Kad instalirate prilagodnu karticu, ponekad trebate podesiti prekidače ili maknuti kratkospojnike kako bi kartica radila ispravno. Plug and Play ili Ukopčaj i Igraj kartice ne iziskuju nikakve izmjene, ali neke druge kartice da. Pogledajte u dokumentaciju isporučenu s novim hardverom i utvrdite je li potrebno mijenjati postavke kratkospojnika ili prekidača.

9-8 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 9 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Slijedeća slika pokazuje kako podesiti kratkospojnik. Položaj A pokazuje spajanje nožica 1-2, a položaj B pokazuje spajanje nožica 2-3. Nožica 1 kratkospojnika je obično označena debelom bijelom crtom pokraj nožice.

Vegas.book Page 10 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Nadogradnja sistemske memorije

Sistemska ploča ima dvije utičnice za module sistemske memorije: DIMM 0 i DIMM 1. Ove utičnice primaju Dual Inline memorijske module (DIMM) koji sadrže 3.3V jedno ili dvostrane sinkrone DRAM (SDRAM). U ove utičnice možete instalirati do najviše 256 MB sistemske memorije. Informacije o podržanim memorijskim konfiguracijama pogledajte u "Stavljanje memorijskih modula" na stranici A-1.

Instaliranje memorijskih modula

Da instalirate DIMM:

- 1. Pronađite kvačice koje drže memoriju na oba kraja utičnice. Kvačice za držanje memorije pritisnite prema van.
- 2. Pronađite dva ureza na DIMM-u i dva vrška na utičnici. DIMM poravnajte prema utičnici. Pazite da urezi naliježu na vrške.
- 3. Gurnite DIMM u utičnicu tako da se kvačice zatvore oko DIMM .

DIMM utičnica je s priključnicama koje osiguravaju pravilnu instalaciju. Ako umećete DIMM, a on neće lagano sjesti u utičnicu, moguće je da ste ga pogrešno umetnuli. Zaokrenite DIMM i ponovo ga pokušajte umetnuti u utičnicu.

9-10 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 11 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Vađenje memorijskih modula

Da izvadite DIMM, pritisnite kvačice koje drže modul s obje strane prema van i oslobodite DIMM.

Provjera sistemske memorije

Ako želite pogledati postavke sistemske memorije u Programu za postav, izaberite **System Summary** na izborniku Pomoćnog programa za konfiguraciju/postavljanje.

Dodavanje i zamjena komponenti sistemske ploče 9-11

Vegas.book Page 12 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Zamjena sistemske baterije

Da zamijenite bateriju slijedite ove korake:

Prije zamjene litijske baterije pogledajte obavijest o litijskoj bateriji na stranica xiii.

- 1. Oštricu malog plosnatog odvijača stavite pod rub kvačice.
- 2. Odvijač okrenite za četvrt kruga da se kvačica podigne i pritisnite staru bateriju da ju izvadite.
- Oprezno podignite kvačicu i umetnite novu bateriju tako da znak + gleda prema van.

4. Umetnite novu 3V litijum bateriju (CR2032) u ležište i pritisnite ju prema dolje dok kvačica za učvršćenje ne škljocne i ne zatvori bateriju. Ako mijenjate sistemsku bateriju, trebate obnoviti sistemski datum i vrijeme u Programu za postav.l

Važno:

Pazite da bateriju umetnete s pozitivnom stranom prema gore. Znak plus (+) označava pozitivnu stranu.

9-12 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 13 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Slijedite ove korake:

- 1. Uđite u Postav. Vidjeti "Ulazak u Postav" na stranici 6-4.
- 2. Na izborniku Pomoćnog programa za konfiguraciju/postavljanje izaberite "Standard CMOS Setup".
- 3. Podesite datum i vrijeme.
- 4. Izađite iz Postava i pohranite promjene.
- 5. Lijevom strelicom izaberite **Yes**, a zatim pritisnite **Enter** i pohranite postavke u CMOS.

Datum i vrijeme možete promijeniti i iz Windows 98 desktopa.

- 1. Dva puta kliknite na ikonu My Computer.
- 2. Dva puta kliknite ikonu Control Panel.
- 3. Iz Control panela dva puta kliknite na ikonu **Date/Time** da se prikažu stavke za promjenu datuma i vremena.
- 4. Napravite potrebne promjene i zatim kliknite na gumb OK .

Dodavanje i zamjena komponenti sistemske ploče 9-13

Vegas.book Page 14 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Ažuriranja postavki CMOS-a u Postavu

Kad dodajete komponente sistemske ploče kao što su memorijski moduli, sistemski BIOS automatski detektira hardverske promjene i ažurira CMOS postavke. Međutim, ako zamijenite ili uklonite neke komponente, možda vam se javi poruka koja od vas traži da provjerite je li automatska detekcija pravilno promijenila konfiguraciju.

Da provjerite ili ispravite postavke sistemske konfiguracije, uđite u Postav. Pogledajte odjeljak "Ulazak u Postav" na stranici 6-4.

9-14 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Dio 5. Otkrivanje i rješavanje problema

Ovaj dio sadrži informacije koje će vam pomoći da odgovorite na probleme s tvornički instaliranim hardverom, softverom i svojstvima na računalu.

Ova dio sadrži slijedeće poglavlje:

• "Poglavlje 10. Dijagnosticiranje i oporavak od problema" na stranici 10-1

Ovo poglavlje vam daje informacije o otkrivanju i rješavanju problema, uključujući tumačenja šifara grešaka. Također sadržava i informacije koje će vam pomoći obnoviti tvornički instalirane programe i datoteke.

Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Poglavlje 10. Dijagnosticiranje i oporavak od problema

Ovo poglavlje će vam pomoći kad vaše računalo prestane raditi ili prikaže poruku o greški. Ono pokriva slijedeće glavne teme:

• "Prije nego vas uhvati panika: neki jednostavni popravci" na stranici 10-2

U ovom dijelu su navedeni neki uobičajeni problemi na koje biste mogli naići u radu s računalom.

• "Brzo rješavanje problema" na stranici 10-6

Ovaj dijagram toka će vam pomoći dijagnosticirati sistemske probleme koje možete imati na računalu.

• "Rješavanje hardverskih i softverskih problema" na stranici 10-7

Tablice u ovom dijelu daju popis nekih uobičajenih hardverskih i softverskih problema. Ovaj odjeljak obuhvaća i korektivne radnje za svaki problem.

• "Šifre grešaka i poruke" na stranici 10-17

U ovom dijelu je popis šifara grešaka i poruka u BIOS-u i pripadajućih korektivnih radnji.

• "IBM dijagnostički programi" na stranici 10-20

Ovaj odjeljak će vam objasniti kako upotrebljavati CD za obnavljanje i dijagnostiku, ako vam nestanu tvornički instalirani programi na računalu.

Dijagnosticiranje i oporavak od problema 10-1

Vegas.book Page 2 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

i.

Prije nego vas uhvati panika: neki jednostavni popravci

Korak 1 Jesu li upaljene lampice indikatora napajanja na sistemu i na monitoru?

Da	Napajanje dopire do sistemske jedinice i monitora. Idite na Korak 2
Ne	 a. Pritisnite gumb za napajanje na sistemskoj jedinici i monitoru da budete sigurni da su uključeni. b. Provjerite jesu li kablovi sistemske jedinice i monitora pravilno i dobro spojeni. Provjerite jesu li strujni kablovi sistemske jedinice i monitora uključeni u struju. <i>Setup poster</i> prikazuje kako treba spojiti kablove i žice. c. Pazite da električne utičnice ne idu preko prekidača ili prigušivača. d. Ako koristite uređaj s više utičnica (na primjer, prenaponsku zaštitu ili sklopku), pazite da bude uključena i pod napajanjem. Ako se problem nastavi, pogledajte "Brzo rješavanje problema" na stranici 10-6.

Vegas.book Page 3 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Korak 2 Je li sistemska jedinica zapištala nakon uključenja?

Da, više od jedan puta	Imate problema sa sistemskom jedinicom. Pronađite šifru greške ili poruku u poglavlju "Šifre grešaka i poruke" na stranici 10-17 i poduzmite radnje s popisa. Napomena: Ako je pisak jedan dugi zvuk praćen s dva kratka piska, došlo je do video greške i BIOS ne može inicijalizirati video ekran i prikazati dodatne informacije. Ako je zvuk koji čujete dugi pisak koji se ponavlja, problem je sa dinamičkom memorijom sa nasumičnim pristupom (DRAM).
Ne	 Ako ste upravo dodali nekakav hardver, a računalo se neće pokrenuti, vjerojatno imate problem sa hardverom. Uklonite novi hardver i ponovo pokrenite računalo da vidite je li problem otklonjen. Ako nema problema, vjerojatno ste novi hardver instalirali pogrešno. Ponovo instalirajte novi hardver: Informacije o instalaciji hardvera u sistemskoj jedinici pogledajte u "Rad sa hardverom u sistemskoj jedinici" na stranici 8-4. Informacije o instaliranju opcija na sistemskoj ploči pogledajte u "Dodavanje i zamjena komponenti sistemske ploče" na strani 9-1.
	 Ako niste instalirali novi hardver ili se čini da se računalo normalno pokreće, idite na Korak 3.

Vegas.book Page 4 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Korak 3

Je li nešto prikazano na monitoru?

Da

Problem sa sistemskom jedinicom može postojati ako:
Se pojavi poruka o greški. Pronađite šifru greške ili poruku u poglavlju "Šifre grešaka i poruke" na stranici 10-17 i poduzmite radnju s popisa.

- Se pojavi okvir sa šifrom greške i porukom. Slijedite upute u poruci. Za upute o korištenju Postava pogledajte "Ulazak u Postav" na
  - stranici 6-4.
- Je slika na ekranu nečitka (slika klizi, treperi ili bljeska).
  - Monitor koji ste priključili možda nije SVGA ili ste možda izabrali neku postavku koju vaš monitor ne podržava. Slijedite ove korake i prekonfigurirajte svoj monitor:
    - Ponovo pokrenite računalo. Ako treba, isključite sistemsku jedinicu, pričekajte 15 sekundi i ponovo uključite sistemsku jedinicu.
    - b. Kad vidite da se pojavljuje "Starting Windows 98" na ekranu tokom podizanja sustava, pritisnite F8. Time se otvara Microsoft Windows 98 Startup Menu.
    - c. Izaberite broj 3 za Safe Mode i pritisnite Enter. Time se računalo pokreće pomoću tvorničkih postavki konfiguracije.
    - d. Kad sustav završi podizanje, dva puta kliknite na desktop ikonu **My Computer**.
    - e. U prozoru My Computer dva puta kliknite na ikonu **Control Panel**.
    - f. U prozoru Control panela dva puta kliknite na ikonu Display.
    - g. U prozoru Display Properties kliknite karticu Settings.
    - h. U "Prilagodba svojstava ekrana" na strani 4-3 pogledajte upute o izabiranju novih postavki za monitor. Ako koristite VGA monitor, izaberite 640 x 480 piksela u Screen području i 16 boja u paleti boja.
    - i. Ponovo pokrenite računalo. Računalu će možda trebati malo više vremena nego obično da se ponovo pokrene.
  - Ako je monitor koji ste priključili VGA monitor, a ne SVGA monitor (stariji monitori mogu biti VGA), odspojite VGA monitor i priključite SVGA monitor. Upotreba SVGA monitora omogućuje sistemu da potpuno iskoristi Windows video funkcije.

Vegas.book Page 5 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Korak 3	Je li nešto prikazano na monitoru? (nastavak)	
	 Prikazane boje su pogrešne. Provjerite je li kabel monitora dobro i pravilno spojen na sistemsku jedinicu. Na Setup posteru prikazano je kako treba spojiti. 	
	Ako se problem nastavi, pogledajte u "Rješavanje hardverskih i softverskih problema" na stranici 10-7 i poduzmite radnju s popisa. • Ništa se ne događa kad koristite miša ili tinkovnicu	
	 a. Provjerite jesu li kablovi miša i tipkovnice dobro i pravilno spojeni na portove na poleđini sistemske jedinice. 	
	Pokraj porta za tipkovnicu se nalazi ovaj simbol: 🚥 .	
	Pokraj porta za miš se nalazi ovaj simbol: Ü	
	b. Isključite sistemsku jedinicu i ponovo ju uključite. Ako se problem nastavi, pogledajte "Brzo rješavanje problema" na stranici 10-6".	
Ne	Možda imate problem s monitorom. a. Provjerite jesu li kablovi monitora pravilno i dobro spojeni. Na <i>Setup posteru</i> prikazano je kako treba spojiti kablove.	
	 b. Podesite regulatore kontrasta i svjetlosti. Dodatne informacije možete naći u dokumentaciji isporučenoj uz monitor. Ako se problem nastavi, pogledajte "Brzo rješavanje problema" na stranici 10-6. 	

 $(\mathbf{\Phi})$

Vegas.book Page 6 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Brzo rješavanje problema

Vegas.book Page 7 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Rješavanje hardverskih i softverskih problema

Rješavanje hardverskih problema

Tablica 1: Hardverski problemi

Ako je problem:	Evo što trebate učiniti:
Ekran je crn (nema šifre greške); pisak tokom auto- testa napajanja (POST).	Ako ste instalirali memorijske module ili prilagodne kartice, provjerite jeste li ih instalirali pravilno. Informacije i upute o instaliranju memorijskih modula na sistemsku ploču pogledajte u "Instaliranje memorijskih modula" na stranici 9-10. Informacije o instalaciji prilagodnih kartica u sistemskoj jedinici pogledajte u "Dodavanje i odstranjivanje prilagodnih kartica" na stranici 8-5.
Pojavi se šifra greške (i opis), više od jednog zvučnog signala u auto- testu ili stalno pištanje	Ako se pojavi šifra greške ili poruka, pogledajte poglavlje "Šifre grešaka i poruke" na stranici 10-17.
Računalo se isključuje bez upozorenja	 Ako pokretanje miša probudi monitor, vaš monitor je bio u stanju pripravnosti. Ako svjetlo uključenosti računala treperi, vaš sistem je u stanju pripravnosti. Pritisnite gumb za uključivanje da maknete sistem iz stanja pripravnosti. Provjerite jesu li kabiovi za napajanje sistema i monitora dobro stavljeni u utičnice električne struje. Provjerite jesu li kabiovi spojeni na sistemsku jedinicu dobro i pravilno. Provjerite je li pregorio koji osigurač, je li došlo do prekida strujnog kruga ili greške u napajanju. Isključite utikač sistemske jedinice iz utičnice, pričekajte 10 sekundi i ponovo uključite utikač strujnog kabla u električnu utičnicu. Ako se računalo ne pokrene odmah, pritisnite gumb za napajanje na sistemskoj jedinici. Ako ste dodali hardver u sistemsku jedinicu, provjerite jesu li konektori kablova za napajanje dobro priključeni.
Nanomana: Ako so noki odv	avib problema i dalio poigvliuje, pekon poduzimenje

Napomena: Ako se neki od ovih problema i dalje pojavljuje, nakon poduzimanja navedenih radnji, pogledajte "HelpWare podrška i servis" na strani 2-1 gdje se nalaze informacije o servisu.

Vegas.book Page 8 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Tablica 1: Hardverski problemi (nastavak)

Ako je problem:	Evo što trebate učiniti:
Ne može se unijeti lozinka	 Provjerite jeste li utipkali ispravnu lozinku. Provjerite je li kabel tipkovnice dobro i sigurno spojen na port tipkovnice (ne na port miša) na poleđini sistemske jedinice. Pokraj porta za tipkovnicu se nalazi ovaj simbol: .
Ne mogu se učitati podaci s diskete ili CD-a	 Provjerite koristite li ispravan tip diskete. Provjerite je li disketa pravilno formatirana. Provjerite jesu li disketa ili CD pravilno stavljen u pogon. Provjerite je li CD čist i neogreben. Probajte učitati disketu ili CD za koje znate da su dobri. Ako to radi, prva disketa ili CD su oštećeni. Ako ne možete pročitati podatke na dobroj disketi ili CD-u, možda imate problem sa disketnim ili CD pogonom. Provjerite jesu li naponski i signalni kabel pogona dobro i sigurno spojeni na poleđini pogona. Upute o radu sa sistemskom jedinicom pogledajte u "Rad sa hardverom u sistemskoj jedinici" na stranici 8-4.
Audio CD ne svira kad se umetne u CD-ROM pogon	 Provjerite je li aktiviran AutoPlay. Da aktivirate AutoPlay: 1. Kliknite Start. 2. Izaberite Settings i kliknite na Control Panel. 3. Dva puta kliknite ikonu System. 4. Kliknite na karticu Device Manager. 5. Dva puta kliknite na CD-ROM i izaberite opciju CD-ROM s liste. 6. Kliknite karticu Settings. 7. Pod Options, kliknite na Auto insert notification (u kućici se pojavi kvačica). 8. Kliknite OK.
Napomena: Ako se neki od o navedenih radnji, pogledajte	ovih problema i dalje pojavljuje, nakon poduzimanja "HelpWare podrška i servis" na strani 2-1 gdje se nalaze

informacije o servisu.

10-8 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Tablica 1: Hardverski problemi (nastavak)

Ako je problem:	Evo što trebate učiniti:
Ne može se pisati na disketu	 Provjerite koristite li ispravan tip diskete. Provjerite je li disketa pravilno formatirana. Provjerite da disketa nije zaštićena od pisanja. Provjerite šaljete li podatke na pravi pogon. Provjerite ima li na disketi mjesta za pohranu podataka. (Pokušajte s praznom formatiranom disketom.) Provjerite jesu li naponski i signalni kabel pogona dobro i sigurno spojeni na poleđini pogona. Upute o radu sa sistemskom jedinicom pogledajte u "Rad sa hardverom u sistemskoj jedinici" na stranici 8-4. Provjerite da je parametar disketnog pogona aktiviran u Postavu pod Naprednim opcijama, Opcije zaštite.
Ne može se formatirati disketa	 Provjerite da disketa nije zaštićena od pisanja. Provjerite koristite li ispravan tip diskete. Provjerite jesu li naponski i signalni kabel pogona dobro i sigurno spojeni na poleđini pogona. Upute o radu sa sistemskom jedinicom pogledajte u "Rad sa hardverom u sistemskoj jedinici" na stranici 8-4. Provjerite da disketni pogon nije deaktiviran u izborniku BIOS STANDARD CMOS.
Tipkovnica ne radi ili rade samo neke tipke	 Provjerite je li kabel tipkovnice dobro i sigurno spojen na port tipkovnice (ne na port miša) na poleđini sistemske jedinice. Pokraj porta za tipkovnicu se nalazi ovaj simbol koji vam pomaže: 2. Mičite prstima preko tipaka. Provjerite da nijedna tipka nije zaglavljena. 3. Ako preko tipkovnice imate zaštitnu navlaku, budite sigurni da preko nje možete tipkati. Preko nekih ne možete. 4. Isključite sistemsku jedinicu, pričekajte 10 sekundi i ponovo ju uključite.
Napomena: Ako se neki od o navedenih radnji, pogledajte	ovih problema i dalje pojavljuje, nakon poduzimanja "HelpWare podrška i servis" na strani 2-1 gdje se nalaze

Tablica 1: Hardverski problemi (nastavak)

Ako je problem:	Evo što trebate učiniti:
Miš ne radi	 Pomaknite miša na podlogu i pokušajte opet. Pazite da koristite ekran koji omogućuje upotrebu miša. Neki ekrani to ne omogućuju. Provjerite je li kabel miša dobro i sigurno spojen na port za miša (ne na port za tipkovnicu) na poleđini sistemske jedinice. Pokraj porta za miš se nalazi ovaj simbol koji pomaže:
	 4. Očistite miša. a. Isključite računalo. b. Odspojite kabel miša sa sistemske jedinice. c. Okrenite miša naopako. Oslobodite držač na dnu miša tako da ga okrenete suprotno od kazaljki na satu. Sad miša okrenite desnom stranom prema gore i držač i kuglica će ispasti. d. Vlažnom krpom obrišite miša izvana, kao i držač kuglice. Svakako obrišite i valjčiće unutar miša. e. Umetnite kuglicu i držač. Zatvorite držač tako da ga okrenete u pravcu kazaljke na satu. f. Ponovo spojite kabel miša na sistemsku jedinicu. g. Uključite računalo. 8. Isključite sistemsku jedinicu, pričekajte 10 sekundi i ponovo ju uključite.
Napomena: Ako se neki od o navedenih radnji, pogledajte	ovih problema i dalje pojavljuje, nakon poduzimanja "HelpWare podrška i servis" na strani 2-1 gdje se nalaze

informacije o servisu

Tablica 1: Hardverski problemi (nastavak)

Ako je problem:	Evo što trebate učiniti:
Modemske/komunikacijske greške	 Provjerite je li telefonska žica dobro spojena. Na Setup posteru prikazano je kako žica treba biti spojena. Provjerite da li telefonska linija radi tako da uključite ispravan telefon u istu telefonsku priključnicu na koju je spojeno i računalo. Zatim provjerite možete li telefonirati. Pazite da modemska žica bude spojena na analognu telefonsku liniju. Dodatnu pomoć možete vidjeti u "Uspostavljanje komunikacije" na strani 4-10. Provjerite zovete li ispravan broj i da koristite ispravne komunikacijske postavke. Dodatnu pomoć možete vidjeti u vodiču za korisnike komunikacijskog softvera. Provjerite da nitko ne koristi telefon dok komunicirate s drugim računalom. Ako neki komunikacijski programi rade, a neki ne, možda je problem u konfiguraciji. Dodatnu pomoć možete vidjeti u vodiču za korisnike komunikacijskog softvera. Provjerite je li modemska prilagodna kartica pravilno instalirana. Upute o instaliranju prilagodnih kartica u sistemsku jedinicu pogledajte u "Dodavanje i odstranjivanje prilagodnih kartica" na stranici 8-5. Ako na svom telefonu imate funkciju Poziv na čekanju, svakako ju onemogućite.
Kad se računalo uključi, pojavi se poruka "Umetnite sistemsku disketu i pritisnite Enter za ponovno podizanje"	 Izaberite BIOS Features Setup iz izbornika Configuration/Setup Utility i provjerite je li redoslijed podizanja stroja ispravno podešen. Provjerite jesu li naponski i signalni kabel pogona dobro i sigurno spojeni na poleđini pogona tvrdog diska. Upute o radu sa sistemskom jedinicom pogledajte u "Uklanjanje i dodavanje pogona" na stranici 8-7. Umetnite <i>CD-ROM za obnavljanje i dijagnostiku</i> u CD- ROM pogon i ponovo pokrenite računalo. Slijedite upute na ekranu i obnovite operativni sustav i njegove datoteke na tvrdom disku računala.

Napomena: Ako se neki od ovih problema i dalje pojavljuje, nakon poduzimanja navedenih radnji, pogledajte "HelpWare podrška i servis" na strani 2-1 gdje se nalaze informacije o servisu.

Vegas.book Page 12 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Ako je problem:	Evo što trebate učiniti:
Greška pisača	 Uvjerite se je li pisač uključen. Provjerite je li kabel pisača dobro i pravilno spojen na pisač i paralelni port pisača na poleđini sistemske jedinice. Pokraj porta za pisač se nalazi ovaj simbol koji vam pomaže:
	 Provjerite je li kabel za napajanje pisača dobro spojen na električnu utičnicu. Uvjerite se da je pisač spreman za rad. (Ako svijetli lampica Ready, ali ne bljeska, pisač je spreman.) Pazite da bude izabran pravilan pogonitelj pisača, ako to softver zahtijeva. Upute o izboru pogonitelja pisača vidjeti u "Kako početi pisati na pisač" na strani 4-9. Provjerite jesu li papir i kaseta s pisaćim materijalom (tinta, pisaća traka, toner) pravilno napunjeni. Isključite pisač i sistemsku jedinicu i pričekajte 10 sekundi. Sad uključite pisač, a zatim i sistemsku jedinicu. Pazite da opcija paralelnog modusa na ploči bude postavljena pravilno na izborniku integrirane periferije u Programu za postav. Pazite da radni modus paralelnog porta bude postavljen na modus koji se slaže s modusom pisača. Dodatnu pomoć potražite u vodiču za korisnike isporučenom uz pisač.
Napomena: Ako se neki od ovih problema i dalje pojavljuje, nakon poduzimanja	

Tablica 1: Hardverski problemi (nastavak)

Napomena: Ako se neki od ovih problema i dalje pojavljuje, nakon poduzimanja navedenih radnji, pogledajte "HelpWare podrška i servis" na strani 2-1 gdje se nalaze informacije o servisu.

Vegas.book Page 13 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Rješavanje softverskih problema

Tablica 2: Softverski problemi

Ako je problem:	Evo što trebate učiniti:
Sat pokazuje krivo vrijeme	 Najuobičajeniji i najčešći razlog zašto sat krivo pokazuje vrijeme je vezan uz aplikativne programe, a ne uz hardversku grešku ili kvar. Ako imate taj problem, napravite slijedeće: <ol> Na Windows desktopu kliknite ikonu IBM Update Connector da dođete do najsvježijih dopuna i promjena potrebnih za vaše računalo. Ako imate instaliran Norton AntiVirus program, kliknite na ikonu Live Update da dođete do najnovije verzije Norton AntiVirus programa. Za pomoć oko ažuriranja aplikativnih programa koji nisu bili obuhvaćeni paketom uz osobno računalo obratite se proizvođaču tog softvera.
Računalo ne prelazi automatski u stanje pripravnosti ili se automatski isključi kad istekne određeno vrijeme.	 Pazite da ne dodirujete miša ili tipkovnicu i da ne pokrećete neki program koji treba tvrdi disk, kao što je File Manager ili Windows 98 čuvar ekrana. Ove aktivnosti pokreću ponovno mjerenje vremena. Ako se računalo ne isključuje automatski, provjerite je li aktiviran modus upravljanja napajanjem i zatim provjerite parametar vremena. Za upute o korištenju Postava pogledajte "Ulazak u Postav" na stranici 6-4. Dozvolite nekoliko minuta više od navedenog vremena. Windows 98 povremeno pristupa disku zbog razmjene memorija, a ta aktivnost vraća na početak mjerač vremena u Standby modusu. Windows 98 može tvrdom disku pristupiti ubrzo nakon što ste zadnji put dotakli računalo. Zatvorite sve komunikacijske programe. Programi koji se izvode mogu onemogućiti prelaz sistema u stanje pripravnosti.

Napomena: Ako se neki od ovih problema i dalje pojavljuje, nakon poduzimanja navedenih radnji, pogledajte "HelpWare podrška i servis" na strani 2-1 gdje se nalaze informacije o servisu.

Vegas.book Page 14 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Tablica 2: Softverski problemi

Ako je problem:	Evo što trebate učiniti:
Kad je parametar Prekidač napajanja < 4 sek. u izborniku za Postav upravljanja napajanjem postavljen na Power Off, a sistem se ne isključuje kad pritisnete tipku prekidača napajanja.	Informacije o servisu vidjeti u "HelpWare podrška i servis" na strani 2-1.
Kad je parametar zamjene vrijednosti za Prekidač napajanja < 4 sek. u izborniku za Postav upravljanja napajanjem, a sistem se ne isključuje više od četiri sekunde od kad pritisnete tipku prekidača napajanja.	Informacije o servisu vidjeti u "HelpWare podrška i servis" na strani 2-1.

Napomena: Ako se neki od ovih problema i dalje pojavljuje, nakon poduzimanja navedenih radnji, pogledajte "HelpWare podrška i servis" na strani 2-1 gdje se nalaze informacije o servisu.

10-14 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 15 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Rješavanje problema s modemom

Vaš modem je izrađen tako da osigurava pouzdanu i neometanu uslugu. Međutim, ako imate teškoća, informacije u ovom dijelu će vam pomoći da riješite uzrok problema. Ako ne možete riješiti problem nakon što pročitate ovaj napis, obratite se IBM PC HelpCenter centru za pomoć. Vidjeti "Kako i kada se trebam obratiti na IBM PC HelpCenter?" na stranici 2-5.

Tablica 3: Problemi s modemom

Ako je problem:	Evo što trebate učiniti:
Modem ne odgovara na naredbe	 Provjerite da modem nije konfiguriran na COM port ili IRQ postavku koji su u konfliktu. Provjerite je li komunikacijski softver konfiguriran s pravilnim COM i IRQ postavkama (isti COM port i IRQ red kao i modem). Komunikacijski softver neće biti u stanju slati i primati podatke ako nema ispravne postavke za COM i IRQ kao modem. Provjerite je li modem pravilno inicijaliziran komunikacijskim softverom. Ako izaberete krivi tip modema, komunikacijski softver će pogrešno inicijalizirati modem. Izaberite "Hayes Compatible" tip modema i "Rockwell" u komunikacijskom softveru za prijenos. Odnosno, izaberite "Generic class 1" i "Rockwell" u softveru za faks i glasovnu komunikaciju.Moguće je i da vas softver upita da unesete inicijalizacijski niz. Kao inicijalizacijski niz upotrijebite AT&F.
Modem bira, ali se ne spaja	 Provjerite radi li telefonska linija ispravno. Linija sa šumovima može onemogućiti ispravan rad modema. Provjerite je li linija zauzeta, ide li uzvratni poziv ili je aktivan udaljeni sistem.

Napomena: Ako se neki od ovih problema i dalje pojavljuje, nakon poduzimanja navedenih radnji, pogledajte "Poglavlje 2: HelpWare podrška i servis" na strani 2-1 gdje se nalaze informacije o servisu.

Tablica 3: Problemi s modemom (nastavak)

Ako je problem:	Evo što trebate učiniti:
Modem se spoji, ali na ekranu nema podataka	 Provjerite jesu li svi komunikacijski parametri pravilno konfigurirani i identični na obje strane (brzina u baudima, podatkovni i stop bitovi i paritet). Također provjerite je li omogućena kontrola protoka (RTS/CTS) i u modemu i u komunikacijskom softveru. Nekoliko puta pritisnite Enter. Možda udaljeni sistem čeka da primi podatke od vas prije nego što počne raditi. Provjerite koristi li se ispravni modus terminalske emulacije u softveru. Poslužite se informacijama dobivenim uz softver.
Ne možete provjeriti da li se koristi ispravni modus terminalske emulacije u softveru	 Provjerite je li isključena funkcija poziva na čekanju. Pazite da RTS/CTS hardverska kontrola protoka bude aktivirana (nemojte koristiti XON/XOFF softversku kontrolu protoka). Pazite da brzina prijenosa podataka ne bude veća od one koju podržava računalna oprema.

Napomena: Ako se neki od ovih problema i dalje pojavljuje, nakon poduzimanja navedenih radnji, pogledajte "Poglavlje 2: HelpWare podrška i servis" na strani 2-1 gdje se nalaze informacije o servisu.

10-16 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 17 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Šifre grešaka i poruke

Kad na ekranu vidite šifre grešaka i poruke, u tablici što slijedi pronađite šifru greške ili poruku, zatim poduzmite dotičnu korektivnu radnju ili radnje.

Šifre grešaka	Poruke o greškama	Radnje za popravak
161	Kvar na CMOS bateriji	1. Napunite default postavku u Programu za postav i ponovo pokrenite sistem.
162	Greška u kontrolnoj sumi CMOS	 Provjerite je li sva oprema (disketni pogon, tvrdi disk, tipkovnica, miš, itd.) pravilno spojena i ispravno definirana u BIOS programu za postav. Napunite default postavke u Program za postav. Zamijenite CMOS bateriju.
164	Greška u veličini memorije	1. Utvrdite je li dodavana memorija ili izvađena nakon zadnjeg podizanja sistema.
201	Neuspješan test memorije	 Utvrdite leže li memorijski moduli pravilno u DIMM utorima, a zatim ponovo pokrenite sistem. Zamijenite memorijski modul.
301	Greška na tipkovnici ili nema tipkovnice	 Utvrdite je li kabel tipkovnice pravilno spojen i ispravno definiran u BIOS programu za postav. Ako se nakon što napravite opciju 1 greška još uvijek javlja, promijenite tipkovnicu. Možda je u kvaru.
662	Flopi disk u kvaru (80)	1. Flopi podsistem se ne može obnoviti. Napunite default Setup postavku.

Tablica 4: Šifre grešaka i poruke

Napomena: Ako se neki od ovih problema i dalje pojavljuje, nakon poduzimanja korektivnih radnji, pogledajte "HelpWare podrška i servis" na strani 2-1 gdje se nalaze informacije o servisu.

Vegas.book Page 18 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Šifre grešaka	Poruke o greškama	Radnje za popravak
662	Flopi disk(ovi) u kvaru (40)	1. Flopi tip se ne slaže. Provjerite BIOS postavku.
1701	Dijagnostika tvrdog diska neuspješna.	 Utvrdite je li tvrdi disk pravilno definiran u BIOS Setup. Provjerite kabel/spoj pogona tvrdog diska. Provjerite pogon tvrdog diska.
1762	Primarni master IDE promijenjen Primarni slave IDE promijenjen Sekundarni master IDE promijenjen Sekundarni slave IDE promijenjen	 Pazite da System Boot Drive parametar u Startup opcijama BIOS programa za postav ne bude postavljen na (samo pogon A). Napunite default postavke u Postav. Umetnite sistemsku disketu u disketni pogon i ponovo pokrenite sistem. Pobrinite se da postavka konfiguracije pogona u BIOS Setup bude ispravna. Provjerite napajanje prema pogonu tvrdog diska. Provjerite disketni pogon.
1780	Primarni master tvrdi disk u kvaru	 Napunite default postavke u Postav. Provjerite kratkospojnik IDE pogona. Provjerite napajanje prema IDE pogonu. Provjerite IDE kabel/spoj. Provjerite IDE pogon.
1781	Primarni slave tvrdi disk u kvaru	 Napunite default postavke u Postav. Provjerite kratkospojnik IDE pogona. Provjerite napajanje prema IDE pogonu. Provjerite IDE kabel/spoj. Provjerite IDE pogon.

Tablica 4: Šifre grešaka i poruke (nastavak)

Napomena: Ako se neki od ovih problema i dalje pojavljuje, nakon poduzimanja korektivnih radnji, pogledajte "HelpWare podrška i servis" na strani 2-1 gdje se nalaze informacije o servisu.

10-18 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 19 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Šifre grešaka	Poruke o greškama	Radnje za popravak
1782	Sekundarni master tvrdi disk u kvaru	 Napunite default postavke u Postav. Provjerite kratkospojnik IDE pogona. Provjerite napajanje prema IDE pogonu. Provjerite IDE kabel/spoj. Provjerite IDE pogon.
1783	Sekundarni slave tvrdi disk u kvaru	 Napunite default postavke u Postav. Provjerite kratkospojnik IDE pogona. Provjerite napajanje prema IDE pogonu. Provjerite IDE kabel/spoj. Provjerite IDE pogon.
8602	Greška na PS/2 mišu ILI nema PS/2 miša	1. Utvrdite je li miš pravilno spojen i ispravno definiran u BIOS programu za postav.

Tablica 4: Šifre grešaka i poruke (nastavak)

Napomena: Ako se neki od ovih problema i dalje pojavljuje, nakon poduzimanja korektivnih radnji, pogledajte "HelpWare podrška i servis" na strani 2-1 gdje se nalaze informacije o servisu.

Vegas.book Page 20 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

IBM dijagnostički programi

Na vašem računalu su dva dijagnostička programa:

- PC-Doctor za Windows: Ovaj Windows dijagnostički program je unaprijed instaliran na računalu: PC-Doctor za Windows može dijagnosticirati neke hardverske probleme ali je najdjelotvorniji za dijagnosticiranje softverskih problema. Upute o korištenju programa PC-Doctor za Windows možete vidjeti u "Pokretanje PC-Doctora za Windows" na stranici 10-20.
- IBM Napredna dijagnostika: Ovaj program se nalazi na CD-u za obnavljanje proizvoda i dijagnostiku. IBM Napredna dijagnostika je neovisna od Windows operativnog sustava instaliranog na vašem računalu. Iako ona može dijagnosticirati neke softverske probleme, najdjelotvornija je u dijagnosticiranju hardverskih problema. IBM Napredna dijagnostika se obično upotrebljava u slijedećim uvjetima:
  - Kad vam problemi s računalom onemogućuju upotrebu PC-Doctora za Windows
  - Kad PC-Doctor za Windows i druge dijagnostičke metode nisu uspješne u izoliranju problema za koji sumnjate da je povezan sa hardverom

U većini slučajeva ćete trebati najprije izvesti PC-Doctor za Windows. Ako PC-Doctor za Windows ne detektira grešku, izvedite IBM Naprednu dijagnostiku. To vam pruža najtemeljitiji i najdjelotvorniji način dijagnosticiranja nekog softverskog ili hardverskog problema. Pohranite i ispišite zapisnik u obje verzije dijagnosticiranja. Ako niste u stanju sami izolirati i popraviti problem, ti zapisnici će vam trebati kad nazovete IBM i porazgovarate s predstavnikom za stručno-tehničku podršku. (Datoteka zapisnika koju kreira PC-Doctor za Windows se automatski pohranjuje u C:\PCDR\DETAILED.TXT.)

Pokretanje PC-Doctora za Windows

Da pokrenete PC-Doctor za Windows, napravite slijedeće:

- 1. Kliknite Start.
- 2. Izaberite Programs.
- 3. Izaberite PC-Doctor for Windows.
- 4. Kliknite PC-Doctor for Windows.

10-20 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 21 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Dodatne informacije o izvođenju programa PC-Doctor za Windows, pogledajte u sustavu pomoći programa PC-Doctor for Windows.

Pokretanje IBM Napredne dijagnostike

Da pokrenete IBM Naprednu dijagnostiku, napravite slijedeće:

- 1. Umetnite CD za obnavljanje proizvoda i dijagnostiku u CD-ROM pogon.
- Zatvorite operativni sustav i isključite računalo i sve priključene uređaje. Pričekajte da se lampica napajanja ugasi.
- 3. Uključite sve priključene uređaje; zatim uključite računalo.
- 4. Kad ugledate glavni izbornik, strelicama izaberite sistemske pomoćne programe; zatim pritisnite **Enter**.
- 5. Iz izbornika uslužnih sistemskih programa izaberite **Run Diagnostics**, i pritisnite **Enter**.
- 6. S trake izbornika izaberite Diagnostics i pritisnite Enter.
- 7. Izaberite Run Normal Test i pritisnite Enter.

Ponovno instaliranje pogonitelja uređaja

Kad reinstalirate pogonitelje uređaja, vi mijenjate postojeću konfiguraciju računala. Pogonitelje uređaja ponovo instalirajte samo ako znate da je to potrebno da ispravite ili otklonite neki problem s računalom. Kopije pogonitelja uređaja koji su predinstalirani na vašem IBM računalu se nalaze na CD-u za obnavljanje i dijagnostiku u folderu nazvanom INSTALLS.

Ako trebate reinstalirati pogonski program nekog uređaja, idite u folder INSTALLS na tom CD-u i izaberite poddirektorij odgovarajućeg uređaja. Reinstalirajte pogonitelj uređaja koristeći se jednom od slijedećih metoda:

 U podfolderu uređaja potražite README.TXT datoteke ili neku drugu datoteku s ekstenzijom .TXT. Ponekad se ova datoteka naziva i prema operativnom sustavu, na primjer WIN98.TXT. Ta tekst datoteka sadrži informacije o tome kako ponovo instalirati pogonski program uređaja.

ili

 Upotrijebite Add New Hardware program za dodavanje novog hardvera (smještenog u Windows Control Panelu) i ponovo instalirajte pogonitelj uređaja. Na taj način se ne mogu ponovo instalirati svi pogonski programi uređaja. Ako podfolder uređaja sadrži datoteku s ekstenzijom .INF, možete koristiti Add New Hardware program. U programu za dodavanje novog hardvera, na upit o pogonitelju uređaja koji želite instalirati, kliknite Have Disk i

Vegas.book Page 22 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Browse. Zatim izaberite odgovarajući pogonski program uređaja s CD-a za obnavljanje i dijagnostiku.

ili

• U podfolderu uređaja potražite SETUP.EXE datoteku. Dva puta kliknite na SETUP.EXE datoteku i slijedite upute na ekranu.

10-22 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 23 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Obnavljanje tvornički instaliranih programa i datoteka.

Vaše IBM računalo se isporučuje s predinstaliranim sustavom i programskim datotekama. Ako slučajno obrišete neku od tih datoteka ili neke od njih budu oštećene kad instalirate neki novi program, možete ih obnoviti. Da obnovite izgubljenu ili oštećenu datoteku koja je bila instalirana tvornički, trebate *CD-ROM za obnavljanje i dijagnostiku* kojega ste dobili uz računalo.

Predinstalirani softver je licenciran, ne prodan. Dozvola za predinstalirani softver vam dopušta da napravite rezervnu kopiju radi sprečavanja slučajnog gubitka ili uništenja softvera.

Radi očuvanja osobnih podataka i neke posebne sistemske konfiguracije, trebali biste redovno izrađivati rezervne kopije podataka i konfiguracijskih datoteka. Ove rezervne kopije ćete trebati ako ikad bude potrebno obnavljati sistem. U nekim slučajevima, postupak obnavljanja formatira tvrdi disk, brišući pritom sve datoteke na njemu i instalira nove kopije sistemskih i programskih datoteka na čisti pogon.

Dobra je zamisao duplicirati strukturu direktorija koja je na tvrdom disku, kad radite zaštitne kopije datoteka. Inače ćete trebati bilježiti kamo pripadaju datoteke na tvrdom disku. Ako ikad zatrebate obnavljati sistem, bit će potrebno da svoje osobne podatke i konfiguracijske datoteke vratite s kopije na njihovo izvorno mjesto na tvrdom disku.

Da obnovite tvornički instalirani sustav i programske datoteke, slijedite ove korake:

- 1. Provjerite je li računalo uključeno.
- 2. Umetnite CD-ROM za obnavljanje proizvoda i dijagnostiku u CD-ROM pogon.
- Zatvorite operativni sustav i isključite računalo. Pričekajte da se lampica napajanja ugasi.
- 4. Uključite računalo.
- 5. Kad vidite izbornik Configuration/Setup Utility:

Vegas.book Page 24 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

- a. Kursorom se pomičite i izaberite Full Recovery (puno obnavljanje) ili Custom Recovery (prilagođeno obnavljanje).
- b. Slijedite upute na ekranu i pažljivo čitajte poruke dok se obnavljanje ne završi.

<u>Upozorenje!</u>

Puno obnavljanje (oporavak) će formatirati tvrdi disk. Ako izaberete ovu opciju, svi podaci na tvrdom disku će biti obrisani. Ako imate podataka koji nemaju rezervnu kopiju na disketi ili drugom tvrdom disku, izađite iz ovog programa i napravite rezervne kopije svojih podataka.

10-24 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Dio 6. Tehnički priručnik

Ovaj dio sadrži tehničke informacije koje vam mogu zatrebati kad nadograđujete hardver na računalu. Sadrži slijedeće dodatke:

• "Dodatak A. Tablice specifikacija" na stranici A-1

Ovaj dodatak sadrži tehničke i druge karakteristike i specifikacije vezane uz memoriju, adrese, prekide, kanale i portove. On također obuhvaća i listu konektora na sistemskoj ploči i njima odgovarajuće funkcije.

• "Dodatak B. Podaci o modemu" na stranici B-1

Ovaj dodatak sadrži opisne informacije o modemima, uključujući i informacije o skupu AT naredbi koje možete upotrijebiti ako se odlučite modem koristiti preko DOS linije naredbe.

• "Dodatak C. Monitorska terminologija" na stranici C-1

Ovaj dodatak sadrži definicije nekih pojmova i izraza koji se općenito koriste u opisivanju karakteristika monitora.

• "Dodatak D. Jamstvo" na stranici D-1

Ovaj dodatak sadrži informacije o jamstvu.

Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Dodatak A. Tablice specifikacija

Smještanje memorijskog modula

Ova tablica smještanja memorijskih modula vam pokazuje kako smjestiti dvojne inline memorijske module (DIMM) u ležišta označena DIMM1 Bank 0 i DIMM Bank 1. Pogledajte odlomak "Identificiranje dijelova sistemske ploče (tip stroja 2193)" na stranici 9-2 da vidite gdje se nalaze DIMM ležišta.

Tablica 1: 3	Stavljanje	memorijskog	g modula
--------------	------------	-------------	----------

DIMM Bank 0	DIMM Bank 1	UKUPNA memorija
16M	NEMA	16M
32M	NEMA	32M
64M	NEMA	64M
128M	NEMA	128M
16M	16M	32M
32M	16M	48M
64M	16M	80M
128M	16M	144M
16M	32M	48M
32M	32M	64M
64M	32M	96M

Vegas.book Page 2 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Tablica 1: Stavljanje memorijskog modula (nastavak)

A-2 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 3 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Mapa memorije

Ova tablica prikazuje heksadecimalne adrese područja sistemske memorije. Ove podatke možete koristiti kod prilagodnih kartica za koje treba podesiti memorijska područja.

Tablica 2: Mapa memorije

Raspon adresa	Opis
0~640 KB (000000 ~ 09FFFF)	Glavna memorija
640 [~] 768 KB (0A0000 [~] 0BFFFF)	VGA memorija
768 ⁻ 816 KB (0C0000 ⁻ CBFFFF)	Video BIOS memorija
816 ⁻ 896 KB (0CC000 0DFFFF)	ISA Card BIOS & Buffer memorija
896 [~] 960 KB (0E0000 [~] 0EFFFF)	BIOS memorija proširenja Setup i Post memorija BIOS razvijanja PCI
960~1024 KB (0F0000 ~ 0FFFFF)	Sistemska BIOS memorija
(100000 ~ Gornja granica)	Glavna memorija
(Gornja granica ~ 4 GB)	PCI memorija

Napomena:

Gornja granica znači maksimalna veličina instalirane memorije. Maksimalna veličina glavne memorije je 256 MB.

Tablica specifikacija A-3

Vegas.book Page 4 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Sistemske ulazno/izlazne adrese

Ova tablica prikazuje heksadecimalne adrese za svaku od ulazno/izlaznih (U/I) funkcija sistemske ploče. Ove podatke možete koristiti kad instalirate prilagodne kartice koje treba podesiti na U/I adrese.

Raspon adresa (heksadecimalno)	Funkcija
000-00F	DMA kontroler-1
020-021	Kontroler prekida-1
040-043	Sistemski mjerač vremena
060-060	Kontroler tipkovnice 8742
061-061	Sistemski zvučnik
070-071	CMOS RAM adresa i sat realnog vremena
081-08F	DMA kontroler-2
0A0-0A1	Kontroler prekida-2
0C0-0DF	DMA kontroler-2
0F0-0FF	Matematički koprocesor
170-177	Sekundarni IDE
1F0-1F7	Primarni IDE
200-207	Port za igre
278-27F	Paralelni port pisača 2
2F8-2FF	Serijski asinkroni port 2
378-37F	Paralelni port pisača 1
3F0-3F5	Flopi disk kontroler
3F6-3F6	Sekundarni EIDE

Tablica 3: Sistemske ulazno/izlazne adrese

A-4 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 5 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Tablica 3: Sistemske ulazno/izlazne adrese (nastavak)

Vegas.book Page 6 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Sistemski prekidi

Ova tablica prikazuje sistemske prekidne zahtjeve (IRQ-ove) i njihove funkcije. Ove podatke možete koristiti ako instalirate neku prilagodnu karticu kojoj treba podesiti IRQ. IRQ funkcija kojoj je ime uređaja u zagradama možda nije dostupna na svim modelima. U nekim slučajevima, uređaj koji je prikazan na listi koristi IRQ.

Prekidni zahtjev (IRQ)	Funkcija
0	Mjerač vremena
1	Tipkovnica
2	Programabilni kontroler prekida
3	Serijski Port, Komunikacijski port (COM2)
4	Sis 7001 PCI na USB kontroler otvorenog hosta
5	Modem/Audio
6	Disketa
7	Paralelni, port pisača
8	Sat realnog vremena/Sistem CMOS
9	ACPI SCI
10	Audio
11	Ethernet, LAN
12	PS/2 Miš
13	Procesor numeričkih podataka
14	Primarni IDE
15	Sekundarni IDE

Tablica 4: Sistemski prekidi

A-6 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 7 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Dodjeljivanje DMA kanala

Ova tablica prikazuje kanalska pridruženja za direktni pristup memoriji (DMA). DMA omogućuje U/I uređajima da izravno prenose podatke u i iz memorije. Dostupni DMA kanal trebate izabrati kad dodajete U/I uređaj koji koristi DMA.

DMA kanal	Pridruženje
0	Dostupno
1	Audio
2	Flopi disketa
3	Port pisača
4	Kaskada
5	Dostupno
6	Dostupno
7	Dostupno

Tablica 5: Pridruženja DMA kanala

Vegas.book Page 8 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Adrese serijskog porta

IBM PC računala imaju već ugrađen eksterni serijski port. Konektor tog porta je smješten na stražnjoj strani računala. Taj se port može koristiti za spajanje miša ili drugih serijskih uređaja i za prijenos podataka između računala.

Ugrađeni serijski port podržava slijedeće adrese i prekide.

Tablica 6: Adrese serijskog porta

Adresa	COM#	Prekid	Default	
2F8	COM2	IRQ 3	Serijski port	

Ako koristite neki drugi operativni sustav, a ne Windows 98, može doći do konflikta kad dodajete prilagodne kartice sa serijskim portovima ili ako mijenjate postavke na modemu. Većinu tih konflikata možete riješiti pomoću programa za postav ili programa za upravljanje uređajima u Windows 98 i promijeniti adrese serijskih portova. Dodatne informacije vidjeti u "Postav serijskog porta" na stranici 6-9 ili "Rješavanje konflikata u resursima" na stranici 7-4.

Vegas.book Page 9 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Funkcije konektora

Tablica što slijedi obuhvaća specifične funkcije konektora. Pogledajte poglavlje "Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tip stroja 2193)" na stranici 9-4 za ilustraciju smještaja konektora.

Konektor	Funkcija
BAT1	Baterijska utičnica
J1	ATX konektor napajanja
J2	CPU ventilator
J4	Konektor tvrdog diska (Primarni IDE)
J5	Konektor CD-ROM pogona (Sekundarni IDE)
J6	Konektor video mosta (DFP)
J7	USB i LAN konektor
J 9	DIMM Konektor 1
J10	DIMM Konektor 2
J11	PCI priključnica 1
J12	PCI priključnica 2
J13	PCI priključnica 3

Tablica 7: Funkcije konektora

Tablica specifikacija A-9

Tablica 7: Funkcije konektora (nastavak)

Konektor	Funkcija
J14	Konektor flopi diskete
J15	Prekidač napajanja
J16	Pisač, COM 1 i VGA konektor
J17	PS/2 tipkovnica i miš
J18	LED napajanja i HDD
J19	CD konektor audio ulaza
J20	Konektor porta za igre, audio izlaza, audio ulaza i MIC
J21	Konektor pasivnog zvučnika

Vegas.book Page 11 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Tablica što slijedi obuhvaća specifične funkcije konektora. Pogledajte poglavlje "Lociranje položaja kratkospojnika i konektora na sistemskoj ploči (tipovi stroja 2194 ili 6345)" na stranici 9-7 za ilustraciju smještaja konektora.

Tablica 8: Funkcije konektora

Konektor	Funkcija
BAT1	Konektor baterije
Flopi 1	Flopi konektor
J4	LAN i USB konektor
J5	PCI priključnica 1
J6	PCI priključnica 2
J7	PCI priključnica 3
J8	LED napajanja i HDD
J9	Prekidač napajanja
J11	Konektor tvrdog diska (Primarni IDE)
J12	Konektor CD-ROM pogona (Sekundarni IDE)
J13	Konektor za port za audio i za igre
J20	CPU ventilator

Vegas.book Page 12 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Tablica 8: Funkcije konektora (nastavak)

Konektor	Funkcija
J14	CD audio konektor
J15	Konektor pasivnog zvučnika
J19	COM 1 konektor
J21	ATX konektor napajanja
J22	Kontrole prednjeg USB, ulazne audio linije, izlazne audio linije i jačine
KBMS1	PS/2 konektor tipkovnice i miša
U16	VGA konektor

A-12 IBM Vodič za korisnike osobnih računala
Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Dodatak B. Podaci o modemu

Svojstva modema

Koristeći se telefonskom mrežom, modem omogućuje računalu komunikaciju s drugim računalima, faks uređajima ili telefonima. Za informacije o spajanju modema na telefonsku mrežu, Vidjeti "Spajanje modema na telefonsku mrežu" na stranici 4-10.

Prije nego što uključite modem u telekomunikacijski sustav izvan zemlje u kojoj je kupljen, provjerite je li modem namijenjen za rad s tim telekomunikacijskim sustavom. U protivnom biste mogli oštetiti svoje računalo. Prije uključivanja modema u bilo koji telekomunikacijski sustav pročitajte upute u "Informacije o sigurnosti" na stranici xii.

Neka IBM osobna računala imaju već instaliran modem. Ako ste dobili računalo s modemom, sve što trebate napraviti je spojiti modem na telefonsku liniju. (Na modem možete spojiti i telefon, ako postoje dva RJ11C priključka). Sistemski tvornički softver je već konfiguriran da napuni modemske pogonitelje i softver nakon što napravite spajanja.

Ako vaše računalo nema modem, ali namjeravate ga instalirati, pogledajte dokumentaciju isporučenu uz modem i druge srodne informacije o tome kako se modem instalira.

Vegas.book Page 2 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Ako je ugrađen, modem isporučen s računalom je V.90 bps modem. Služi kao komunikacijska periferija sposobna za prijenos podataka i faksiranje pri velikim brzinama. Vaš modem je kompatibilan sa slijedećim standardima:

- V.90
- K56 Flex
- V.34 (33600 bps)
- V.32bis (14400 bps)
- V.32 (9600 bps)
- V 22bis (2400 bps)
- V.22 (1200 bps)
- Bell 212A (1200 bps)
- V 23 (1200/75 bps)
- V.21 (300 bps)
- Bell 103 (300 bps)
- V.17 (14400 bps FAX)
- V.29 (9600 bps FAX)
- V.27ter (4800 bps FAX)
- V.21 kanal-2 (300 bps FAX)
- TIA/EIA 578 Class 1 skup faks naredbi
- IS-101 skup glasovnih naredbi
- V.42bis (sažimanje podataka)
- V.42 (korekcija greške)
- MNP5 (sažimanje podataka)
- TIA/EIA 602 AT skup naredbi
- V.8 pokretački redoslijed
- MNP2-4 korekcija greške
- Osobno računalo 99 logo

B-2 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 3 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Rad s modemom

Izvoditi možete uobičajene modemske funkcije kao što je biranje, prijenos datoteka i faksiranje pomoću modemskog komunikacijskog softvera koji se isporučuje uz računalo. Za informacije o konfiguriranju komunikacijskog softvera, Vidjeti "Konfiguriranje komunikacijskog softvera" na stranici 4-11.

Još uvijek možete izvoditi osnovne modemske funkcije koristeći se AT naredbama iz DOS okvira u Windows 98. Popis i opis svih AT naredbi se nalazi u poglavlju "AT naredbe".

Toplo preporučamo da ipak sve modemske operacije izvodite preko modemskog komunikacijskog softvera, s obzirom na to da je isti oblikovan tako da uklanja neugodnosti upotrebe AT naredbi. Modemski softver vam omogućuje da radite s modemom jednostavnim odabirom stavki u izbornicima na ekranu.

Većina softverskih programa za modemsku komunikaciju vam omogućuje slanje posebnih AT naredbi modemu.

Upotreba Svojstvo Automatskog odziva

Ako koristite softverski program za modemsku komunikaciju, ponekad treba modem podesiti za *Automatski odziv*. Svojstvo automatskog odziva omogućuje vašem računalu da automatski odgovori na pozive upućene s drugih računala.

Modemski komunikacijski softver određuje način na koji modem radi s automatskim odzivom. Neki programi za faksiranje ne zahtijevaju unos AT naredbe za uključivanje i isključivanje automatskog odziva. Za točne informacije, pogledajte vodič za korisnike koji je isporučen uz komunikacijski softver.

Da pokrenete automatski odziv iz komunikacijskog softvera, koristite se naredbom: **ATS0=n**. Ova naredba modemu kaže da odgovori na poziv nakon izvjesnog broja zvonjenja. Da podesite broj koliko puta treba zvoniti, zamijenite **n** sa bilo kojim brojem od 1 do 255.

Ako nemate modem koji podržava govor, isključite automatski odziv kad ne koristite modem. U protivnom će oni koji zovu umjesto pozdrava čuti signal modema. Ako isključujete automatski odziv, koristite se naredbom: **ATS0=0**.

Podaci o modemu B-3

Vegas.book Page 4 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

U nekim komunikacijskim programima trebat ćete izabrati opciju "Auto Answer On" ili "Auto Answer Off" kako bi isključili svojstvo automatskog odziva.

Ako sa softverom za faksiranje koristite funkciju automatskog odziva (Auto Answer), postavljanjem većeg broja zvučnih signala zvona omogućeno vam je preuzeti i odgovoriti na telefonski poziv prije modema.

Ako je vaše računalo isporučeno s već instaliranim softverom za faksiranje, dodatne informacije potražite u dokumentaciji softvera za faksiranje obuhvaćenoj u online pomoći.

Deaktiviranje poziva na čekanju na

Ako na svom telefonu koristite svojstvo poziva na čekanju, ponekad ćete trebati deaktivirati to svojstvo kad radite s modemom. Kad se koristi poziv na čekanju, komunikacija se može prekinuti kad neki drugi poziv čeka na odziv.

Ako deaktivirate čekanje poziva, obratite se svom TK centru. Razne telefonske kompanije koriste različite postupke za deaktiviranje ovog svojstva. Isto tako, neke kompanije ne mogu deaktivirati poziv na čekanju. U vašem TK centru će vam moći reći nešto više o postupku i *redoslijedu biranja* potrebnom za deaktiviranje poziva na čekanju.

Redoslijed biranja je sličan naredbi koju utipkavate na računalu. Na primjer, u nekim područjima se svojstvo poziva na čekanju deaktivira slijedećom sekvencom:

(# ili *)70,,,(puni telefonski broj)

Sekvenca biranja koju unosite na računalu može izgledati ovako: ***70,,,5554343**. Zarezi (,,,) pauziraju modem dok se ne izvede naredba, a zatim se telefonski broj bira automatski.

Poziv na čekanju se deaktivira **samo** za trajanja tekućeg poziva s modema i samo s kraja s kojega se poziva. Za dolazne pozive je korisnije promijeniti vrijednost registra S10 na višu vrijednost. Dodatne informacije o S registrima možete vidjeti u "Dodatak B: S registri" na stranici B-14.

Modemski komunikacijski softver određuje kako modem radi sa automatskim odzivom. Za točne informacije, pogledajte vodič za korisnike ili online pomoć koji se isporučuju uz komunikacijski softver.

B-4 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 5 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Ako je vaše računalo isporučeno s već instaliranim softverom za faksiranje, dodatne informacije potražite u dokumentaciji softvera za faksiranje isporučenoj u paketu s računalom ili u online pomoći softvera za faksiranje.

Vegas.book Page 6 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Modemske naredbe

U ovom poglavlju se nalaze informacije o modemskim naredbama, ako modem koristite za rad pod DOS okruženjem koristeći se AT naredbenim nizovima.

Izvođenje naredbi

Modem se nalazi u naredbenom modusu kad se uključi i spreman je primati i izvoditi AT naredbe. Modem ostaje u naredbenom modusu sve dok ne uspostavi vezu s udaljenim modemom. Naredbe se modemu mogu slati s priključenog terminala ili računala na kojemu se izvodi komunikacijski program.

Modem je namijenjen za rad na uobičajenim DTE brzinama u rasponu od 300 bps do 115.2K bps. Sve naredbe i podaci se modemu izdaju na nekoj od važećih DTE brzina.

Format naredbe

Sve naredbe moraju počinjati sa prefiksom **AT**, sa slovom naredbe u nastavku, a završavati sa tipkom **Enter**. Razmaci su dozvoljeni u naredbenom nizu da se poveća razgovijetnost naredbe, ali ih modem zanemaruje tokom izvođenja naredbe. Sve naredbe se mogu unositi velikim ili malim slovima, ali ne miješano. Naredba izdana bez parametara se tretira kao da je izdana ista naredba s parametrom "0".

Primjer:

ATL[Enter]

Ova naredba određuje modemu da snizi glasnoću zvučnika.

B-6 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 7 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

AT naredbe

•

Tablica 1: AT naredbe

Naredba	Funkcija
Α	Odgovara na ulazni poziv
A /	Ponavlja zadnju zadanu naredbu. Napomena: Ne stavljati AT ispred niti Enter iza
D	0-9, A-D, # i * L = ponovno biranje zadnjeg broja P = pulsno biranje T = tonsko biranje W = čeka drugi ton biranja V = prebaci u modus telefona bez slušalice , = pauza @ = čekaj tišinu od 5 sekundi ! = blic ;= povratak u modus naredbe nakon biranja
E0	Jeka naredbe deaktivirana
E1	Jeka naredbe aktivirana
+++	Znakovi za izlaz - prelazak iz podatkovnog u naredbeni modus
HO	Modem isključen (prekini vezu)
H1	Modem uključen (uspostavi vezu)
10	Ugrađeni softver i ID uređaja
1	Šifra kontrolne sume

Vegas.book Page 8 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Tablica1: AT naredbe (nastavak)

Naredba	Funkcija
12	ROM test
13	Ugrađeni softver i ID uređaja
LO	Niska glasnoća zvučnika
L1	Niska glasnoća zvučnika
L2	Srednja glasnoća zvučnika
L3	Visoka glasnoća zvučnika
МО	Zvučnik uvijek isključen
M1	Zvučnik uključen do detekcije nosača
M2	Zvučnik uvijek uključen
00	Povratak u podatkovni modus
01	lnicira izjednačavanje i vraća u podatkovni modus
Р	Pulsno biranje
Q0	Rezultirajuće šifre aktivirane
Q1	Rezultirajuće šifre deaktivirane
Sr?	Čita S registar r, gdje je r=0-95
Sr=n	Postavlja S registar r na vrijednost n (r=0-95; n=0-255)
Т	Tonsko biranje
V0	Numerički odgovori
V1	Tekstualni odgovori
X0	Hayes Smartmodem 300 kompatibilni odzivi/biranje na slijepo

B-8 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 9 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Tablica1: AT naredbe (nastavak)

Naredba	Funkcija
X1	lsto kao X0 plus svi CONNECT odzivi/biranje na slijepo
X2	Isto kao X1 plus detekcija tona biranja
Х3	lsto kao X1 plus detekcija zauzeća/biranje na slijepo
X4	Svi odgovori i ton biranja i detekcija zauzeća
Z	Vrati i pozovi korisnički profil

Vegas.book Page 10 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Detalji za +MS kontrole

Tablica 2: Detalji za +MS kontrole

+MS= <nosač>,<ai prijema>,<max brz<="" th=""><th>utomodus>,<min brzina="" prijenosa="">,<max brzina="" prijenosa="">,<min brzina<br="">rina prijema></min></max></min></th></max></ai </nosač>	utomodus>, <min brzina="" prijenosa="">,<max brzina="" prijenosa="">,<min brzina<br="">rina prijema></min></max></min>				
<nosač>=</nosač>	B103 za Bell 103 (300 bps) B212 za Bell 212 (1200 bps) V21 za V.21 (300 bps) V22 za V.22 (1200 bps) V22B za V.22bis (1200-2400 bps) V23C za V.23 V32 za V.32 (4800 & 9600 bps) V32B za V.32bis (7200, 12000, 14400 bps) V34 za V.34 (2400-33600 bps) K56 za K56flex (28000-56000 bps) V90 za V.90 (28000-56000 bps)				
<automodus></automodus>	= 0 (za automodus OFF) = 1 (za automodus ON)				
<min brzina="" prijenosa=""> = 300 bps do 33600 bps <max brzina="" prijenosa=""> = 300 bps do 33600 bps <min brzina="" prijema=""> = 300 bps do 33600 bps <max brzina="" prijema=""> = 300 bps do 56000 bps</max></min></max></min>					

Primjer naredbe je AT+MS = V90, 1, 24000, 33600, 28000, 56000

Vegas.book Page 11 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Proširene AT naredbe

Tablica 3: Proširene AT naredbe

Naredba	Funkcija
&C0	Detekcija nosača (CD) uvijek uključena
&C1	Uključi CD kad je prisutan udaljeni nosač
&D0	DTR signal zanemaren
&D1	Modem se vraća u naredbeni modus nakon naizmjeničnog DTR prebacivanja
&D2	Modem prekida vezu i vraća se u naredbeni modus nakon naizmjeničnog DTR prebacivanja
&F	Napuni tvorničku default konfiguraciju
&G0	Zaštitni ton deaktiviran
&G1	550 Hz zaštitni ton aktiviran
&G2	1800 Hz zaštitni ton aktiviran
&V	Pregled aktivnih profila

Vegas.book Page 12 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

V.42bis naredbe

Tablica 4: V.42bis naredbe

Naredba	Funkcija
+IFC = 0,0	Deaktiviraj kontrolu protoka
+IFC = 2,2	Aktiviraj RTS/CTS hardversku kontrolu protoka (default podatkovni modus)
+IFC = 1,1	Aktiviraj XON/OFF softversku kontrolu protoka
+DS = 0,0,2048,32	Deaktiviranje sažimanja podataka
+DS =3,0,2048,32	V.42bis/MNP5 sažimanje podataka aktivirano
+ES = 0,0,1	Samo normalni modus (ubrzavanje preko tampona)
+ES = 4,4,6	Samo MNP modus
+ES =3,3,5	V.42/MNP/Normalni auto-modus
+ES = 3,0,2	Samo V.42 modus
+ILRR = 0	Deaktiviranje dodavanja rezultirajuće šifre protokola u DCE brzinu
+ILRR = 1	Aktiviraj dodavanje rezultirajuće šifre protokola u DCE brzinu

B-12 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 13 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Modemske odzivne šifre

U slijedećoj tablici je popis šifara koje modem šalje računalu kao odgovor na utipkane naredbe. Nazivaju se odzivne šifre ili kodovi.

Brojčana šifra	Tekstualna šifra	Značenje
0	OK	Naredba izvršena bez greške
1	Spoji	Spojen na 300 bita po sekundi (bps)
2	Zvoni	Zvuk zvona uočen
3	Nema nosača	Nosač izgubljen ili se ne čuje
4	Greška	Greška u liniji naredbe Pogrešna naredba Linija naredbe premašuje buffer memoriju Pogrešan format znakova
6	Nema tona biranja	Nema tona biranja u vremenu određenom za čekanje
7	Zauzeto	Pozivana linija je zauzeta
8	Nema odziva	Pozivana linija se ne javlja u vremenu određenom za čekanje
11	Spoji xxxx	Spojen na 2400 bps
24	Odgođeno	Biranje odgođeno
32	Na crnoj listi	Broj je na crnoj listi
33	Faks	Faks veza
35	Podaci	Podatkovna veza
+F4	+FC greška	Faks greška

Tablica 5: Osnovne odzivne šifre

Podaci o modemu **B-13**

Vegas.book Page 14 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

S registri

S registri su područja za pohranu podataka u modemu. Skup AT naredbi koristi S registre za konfiguraciju modemskih opcija. Neki S registri imaju ugrađene temeljne postavke. Kod normalnog rada modema su default postavke obično sasvim prikladne. Međutim, u posebnim okolnostima bit će potrebno mijenjati neke temeljne postavke. Ako mijenjate ili čitate vrijednost nekog S registra, naredbu počnite slovima **AT**.

Kad očitavate vrijednost nekog S registra:

• Upotrijebite ATSr? naredbu (r=broj registra 0-28).

Na primjer, za čitanje vrijednosti S registra 0, utipkajte ATSO? i pritisnite Enter.

Ako mijenjate vrijednost nekog S registra:

• Upotrijebite **ATSr=n** naredbu (**r**=broj registra 0-28, **n**=nova vrijednost koju dodjeljujete).

Na primjer, ako mijenjate vrijednost S registra 0 da zvoni 20 puta, utipkajte **ATS0=20** i pritisnite **Enter**.

B-14 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 15 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

U slijedećoj tablici je sažeti popis S Registara.

Registar	Funkcija	Raspon/jedinice	Default
S0	Zvono automatskog javljanja	0-255 /zvonjenja	0
S1	Brojač zvonjenja	0-255 /zvonjenja	0
S2	Znak prelazne šifre	0-255 /ASCII	43
S3	Znak vraćanja na novi red	0-127 /ASCII	13
S4	Znak novog reda	0-127 /ASCII	10
S5	Znak jednog mjesta unazad	0-32 /ASCII	8
S6	Vrijeme čekanja tona za biranje	2-255 /sekunde	2
S7	Vrijeme čekanja udaljenog nosača	1-255 /sekunde	50
S8	Vrijeme pauze zareza	0-255 /sekunde	2
S10	Vrijeme gubljenja nosača	1-255 /10-inke sekunde	14
S11	Brzina tonskog biranja	50-255 /milisekunde	95
S12	Vrijeme detekcije znaka za prelazak	0-255 /50-inke sekunde	50
S29	Vrijeme modifikatora blic biranja	0-255 /10 milisekunde	70

Tablica 6: S registri

Podaci o modemu B-15

Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Dok čitate dokumentaciju isporučenu uz monitor i informacije o monitoru koje se nalaze u ovom poglavlju, nailazite i na poneki stručni izraz. Ako mijenjate postavke na monitoru, pozovite se na slijedeću tablicu kako biste razumjeli neke od pojmova korištene za opis karakteristika monitora.

Pojam	Definicija
modus prikaza	Postavka razlučivosti pridružena postavci vertikalne frekvencije (i ponekad postavka boja). Na primjer, 640x480 pri 75 Hz, 256 boja.
horizontalna frekvencija	Brzina (u kilohercima [kHz]) pri kojoj se svaka linija na ekranu iscrtava.
isprepleteno	Metoda stvaranja slike crtanjem samo naizmjeničnih linija sve dok cijela slika ne bude gotova.
neisprepleteno	Metoda stvaranja slike crtanjem svake crte, jedne za drugom, sve dok cijela slika ne bude gotova. Ova metoda stvara manje treperenja od isprepletene metode.
pel (ili piksel)	Element slike. Mali četverokut ili dio slike koji zajedno s ostalim elementima slike čini cjelokupnu sliku.
razlučivost (rezolucija)	Broj piksela potrebnih za prikaz slike horizontalno i vertikalno. Na primjer, 640x480 znači 640 pela horizontalno i 480 pela vertikalno.
SVGA	Super video grafička matrica. Video standard koji omogućuje neke od viših rezolucija grafike i teksta.
okomito titranje/brzina osvježavanja	Brzina (u hercima [Hz]) pri kojoj se cijela slika iscrtava na ekranu. Također se naziva i "brzina osvježavanja."

Tablica I: Monitor - pojmovi i definicije	Та	blica	1:	Monitor -	ро	imovi	i	definicije
---	----	-------	----	-----------	----	-------	---	------------

Monitorska terminologija C-1

Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Slijedeća jamstva se odnose samo na tipove strojeva 2193 i 2194. Za ostale tipove strojeva, pogledajte jamstva isporučena uz računalo.

Jamstvene izjave

Jamstvene izjave se sastoje od dva dijela: Dio 1 i Dio 2. Dio 1 je različit u raznim zemljama. Dio 2 je isti za obje izjave. Pročitajte i Dio 1 koji se odnosi na vašu zemlju i Dio 2.

- SAD, Portoriko i Kanada (Z125-4753-05 11/97) (Dio 1 Opći uvjeti stranica D-2)
- Širom svijeta osim Kanade, Portorika, Turske i SAD (Z125-5697-01 11/97) (Dio 1 - Opći uvjeti stranica D-6)
- Uvjeti specifični za pojedinu zemlju (Dio 2 Specifični uvjeti za pojedinu zemlju stranica D-6)

Jamstvo D-1	
	<u> </u>
_	

Vegas.book Page 2 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

IBM Izjava o ograničenom jamstvu za SAD, Portoriko i Kanadu (Dio 1 - Opći uvjeti)

Ova Izjava o ograničenom jamstvu obuhvaća Dio 1 - Opći uvjeti i Dio 2 - Specifični uvjeti za pojedinu zemlju **Uvjeti u Dijelu 2 mogu zamijeniti ili preinačiti one iz Dijela 1.** Jamstva koja pruža IBM u ovoj Izjavi o ograničenom jamstvu se odnose samo na mašine kupljene od IBM-a ili ovlaštenog prodavača za vlastitu upotrebu, ne za daljnju prodaju. Pojam "Mašina" znači IBM stroj, njegova svojstva, promjene, dopune i dogradnje, elemente ili pribor ili bilo koju njihovu kombinaciju. Pojam "Mašina" ne obuhvaća softverske proizvode, bilo unaprijed napunjene na stroju, instalirane naknadno ili na neki drugi način. Ako IBM ne odredi drugačije, slijedeća jamstva važe samo u zemlji u kojoj ste pribavili mašinu. Prava potrošača koja se ne mogu odreći ili ograničiti ugovorom nisu ni na koji način pogođena ovom Izjavom o jamstvu. Ako imate bilo kakvih pitanja, obratite se IBM-u ili ovlaštenom prodavaču.

> Mašina: IBM osobno računalo tip 2193 i 2194) Jamstveni rok: Dijelovi: Jedna (1) godina; Rad: Jedna (1) godina

*U vezi s informacijama o servisnom jamstvu obratite se prodajnom mjestu. Neki IBM strojevi podliježu servisu na lokaciji korisnika, ovisno o zemlji u kojoj se servis radi.

IBM jamstvo za mašine. IBM jamči da je svaka mašina 1) bez nedostataka u materijalu i izradi i 2) u skladu sa službeno objavljenim specifikacijama IBM-a. Jamstveno razdoblje za mašinu je navedeno fiksno razdoblje koje počinje danom instalacije. Datum prodaju na računu je datum instalacije, osim ako vas IBM ili ovlašteni prodavač ne obavijesti drugačije.

Tokom jamstvenog roka, IBM ili ovlašteni prodavač, ako IBM odobri pružanje jamstvenog servisa, će osigurati popravak i zamjenu za mašinu, bez naknade, prema tipu servisa određenom za tu mašinu i održavati i instalirati tehničke promjene koje se odnose na tu mašinu.

D-2 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 3 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Ako mašina ne funkcionira kako je zajamčeno tokom jamstvenog roka, a IBM ili ovlašteni prodavač nisu u stanju 1) to osigurati ili 2) zamijeniti drugom koja je po funkcionalnosti barem jednaka, možete mašinu vratiti prodajnom mjestu, a novac će vam biti vraćen. Zamjena ne mora biti nova mašina, ali će biti u dobrom radnom stanju.

Opseg jamstva. Jamstvo ne pokriva popravak ili zamjenu mašine ako je uzrok zloupotreba, nezgoda, preinaka, neprikladna fizička ili radna okolina, nepravilno održavanje od strane korisnika ili kvar uzrokovan proizvodom za koji IBM nije odgovoran. Jamstvo prestaje skidanjem ili izmjenom identifikacijske oznake ili naljepnice na mašini ili dijelovima.

OVO SU ISKLJUČIVA JAMSTVA I ZAMJENJUJU SVA DRUGA JAMSTVA ILI UVJETE, IZRIJEKOM ILI POSREDNO, UKLJUČUJUĆI ALI NE I JEDINO POSREDNA JAMSTVA ILI UVJETE ILI PROĐU I PRIKLADNOST ZA POJEDINU SVRHU. OVA JAMSTVA VAM DAJU POSEBNA ZAKONSKA PRAVA, A MOŽETE IMATI I DRUGIH PRAVA KOJA SE RAZLIKUJU U PODRUČJIMA S RAZLIČITOM PRAVNOM NADLEŽNOŠĆU. U NEKIM PODRUČJIMA NIJE DOPUŠTENO ISKLJUČITI ILI OGRANIČITI IZRIČITA ILI POSREDNA JAMSTVA, PA SE TAKO GORNJE IZUZEĆE ILI OGRANIČENJE NE MORA ODNOSITI NA VAS. U TOM SLUČAJU, TAKVA JAMSTVA SU OGRANIČENA TRAJANJEM JAMSTVENOG ROKA. NAKON TOG ROKA NE PRIZNAJU SE NIKAKVA JAMSTVA.

Stavke koje jamstvo ne obuhvaća. IBM ne jamči neprekidan i besprijekoran rad mašine.

Ako nije drugačije određeno, IBM isporučuje ne-IBM mašine **BEZ JAMSTVA BILO KOJE VRSTE.**

Svaka stručna i druga podrška koja se pruža za mašinu prema jamstvu, kao što je pomoć putem telefona s pitanjima "kako" i onima vezanim uz podizanje, postavljanje i instalaciju mašine, bit će osigurana **BEZ JAMSTVA BILO KOJE VRSTE.**

Servis u jamstvenom roku. Ako želite servis u jamstvenom roku, obratite se na ovlaštenog prodavača ili IBM. U SAD, nazovite IBM na **1-919-517-2800**. U Kanadi, nazovite IBM na **1-800-565-3344**. Od vas se može tražiti dokaz o kupnji.

Jamstvo **D-3**

Vegas.book Page 4 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

IBM ili vaš prodavač pružaju neke tipove popravka i zamjene, bilo na vašoj lokaciji ili u servisnom centru, kako bi strojeve održali ili ih ponovo vratili u sklad s njihovim tehničkim specifikacijama. IBM ili ovlašteni prodavač će vas obavijestiti o vrstama servisa za mašinu na osnovu zemlje u kojoj je instalirana. IBM zadržava pravo diskrecije za popravak ili zamjenu mašine.

Kad servis u jamstvenom roku uključuje zamjenu mašine ili nekog dijela, zamijenjeni dio postaje vlasništvo ovlaštenog prodavača ili IBM-a, a zamjena postaje vaše vlasništvo. Vi potvrđujete da su svi skinuti dijelovi originalni i nepromijenjeni. Zamjena ne mora biti nova, ali će biti u dobrom radnom stanju i funkcionalno barem jednaka zamijenjenom dijelu. Zamjena preuzima jamstveni status zamijenjenog dijela.

Svaka naprava, promjena ili dopuna koju servisira IBM ili ovlašteni prodavač mora biti instalirana na mašini koja je 1) za određene mašine, mašine sa serijskim brojem i 2) na razini tehničke promjene kompatibilna sa napravom, promjenom ili dopunom. Mnoge naprave, promjene ili nadogradnje uključuju skidanje dijelova i njihovo vraćanje u IBM. Dio koji zamjenjuje skinuti dio preuzima jamstveni status skinutog dijela.

Prije nego što IBM ili ovlašteni prodavač zamijene mašinu ili dio, suglasni ste ukloniti sve dodatke, naprave, dijelove, opcije, promjene i priključke koji ne spadaju u jamstvo.

Također ste suglasni da

- 1. osigurate da je mašina slobodna od zakonskih opterećenja ili ograničenja koja sprečavaju zamjenu;
- pribavite ovlaštenje vlasnika da IBM ili ovlašteni prodavač servisiraju mašinu koja nije u vašem vlasništvu; i
- 3. kad je to potrebno, prije pružanja servisne usluge
  - a. slijedite postupke koje pružaju IBM ili ovlašteni prodavač za utvrđivanje problema, analizu problema i traženja servisne usluge,
  - b. osigurate sve programe, podatke i funduse koji se nalaze na mašini
  - c. osigurate IBM-u ili ovlaštenom prodavaču dostatan, slobodan i siguran pristup objektima i dozvolite im da ispune svoje obveze, te

D-4 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 5 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

 d. obavijestite IBM ili ovlaštenog prodavača o promjenama lokacije mašine.

IBM je odgovoran za gubitak ili štetu na mašini dok je ona 1) u posjedu IBM-a ili 2) u tranzitu, u onim slučajevima kad je IBM odgovoran za troškove prijevoza.

Niti IBM ni ovlašteni prodavač nisu odgovorni za tajne, povjerljive, osobne ili vlasničke podatke pohranjene u mašini koju iz bilo kojeg razloga vraćate ovlaštenom prodavaču ili u IBM. Sve takve podatke trebate ukloniti sa mašine prije vraćanja.

Proizvodni status. Svaka IBM mašina je proizvedena iz novih dijelova ili iz novih i rabljenih dijelova. U nekim slučajevima mašina nije nova i možda je već prije bila instalirana. Neovisno o proizvodnom statusu mašine, važe odgovarajući uvjeti jamstva.

Ograničenje odgovornosti. U okolnostima kad je IBM odgovoran zbog kašnjenja ili neisporuke, imate pravo na naknadu štete od IBM-a. U svakom takvom slučaju, bez obzira na osnovu po kojoj steknete pravo na potraživanje naknade štete od IBM-a (uključujući i temeljna kršenja ugovora, nemar, pogrešno predstavljanje ili druga potraživanja prema ugovoru ili zbog prekršaja), IBM je odgovoran samo za

- 1. štete zbog tjelesne ozljede (uključujući i smrt) i štete na fizičkoj svojini i materijalnoj osobnoj imovini; i
- iznos svake druge stvarne izravne štete, do više od 100.000 USD (ili protuvrijednosti u lokalnoj valuti) ili troškova naknade (ako se ponavlja, važi naknada troškova za 12 mjeseci) za mašinu koja je predmet potraživanja.

Ovo ograničenje važi i za IBM-ove dobavljače i ovlaštenog prodavača. To je najviše za što su IBM, njegovi dobavljači i ovlašteni prodavač kolektivno odgovorni.

IBM NIJE NI U KOJEM SLUČAJU ODGOVORAN ZA BILO ŠTO OD SLIJEDEĆEGA: 1) POTRAŽIVANJA TREĆIH OSOBA PREMA VAMA ZBOG ŠTETA (KOJE NISU ONE IZ STAVKA PRVOGA GORE); 2) GUBITAK ILI ŠTETU NA PODACIMA; 3) POSEBNE SLUČAJNE ILI NEIZRAVNE ŠTETE ILI POSLJEDIČNE ŠTETE U POSLOVANJU (UKLJUČUJUĆI GUBITAK DOBITI ILI UŠTEDE), ČAK I KAD SU IBM, NJEGOVI DOBAVLJAČI I OVLAŠTENI PRODAVAČ O TOMU OBAVIJEŠTENI. U NEKIM PRAVNIM SUSTAVIMA NIJE DOPUŠTENO ISKLJUČITI ILI OGRANIČITI SLUČAJNE ILI POSLJEDIČNE ŠTETE, PA SE TAKO GORNJE IZUZEĆE ILI OGRANIČENJE NE MORA ODNOSITI NA VAS.

Jamstvo D-5

Vegas.book Page 7 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

IBM Izjava o jamstvu u svijetu osim Kanade, Portorika, Turske, SAD (Dio 1 - Opći uvjeti)

Ova Izjava o jamstvu obuhvaća Dio 1 - Opći uvjeti i Dio 2 - Posebni uvjeti za pojedinu zemlju. **Uvjeti u Dijelu 2 mogu zamijeniti ili preinačiti one u Dijelu 1.** Jamstva koja IBM daje ovom Izjavom o jamstvu važe samo za mašine kupljene od IBM-a ili ovlaštenog prodavača za vlastitu upotrebu, a ne za daljnju prodaju. Pojam "Mašina" znači IBM stroj, njegova svojstva, promjene, dopune i dogradnje, elemente ili pribor ili bilo koju njihovu kombinaciju. Pojam "Mašina" ne obuhvaća softverske proizvode, bilo unaprijed napunjene na stroju, instalirane naknadno ili na neki drugi način. Ako IBM ne odredi drugačije, slijedeća jamstva važe samo u zemlji u kojoj ste pribavili mašinu. Prava potrošača koja se ne mogu odreći ili ograničiti ugovorom nisu ni na koji način pogođena ovom Izjavom o jamstvu. Ako imate nekih pitanja, obratite se IBM-u ili prodavaču.

> Mašina: IBM osobno računalo (tip 2193 i 2194) Jamstveni rok: Dijelovi: Jedna (1) godina; Rad: Jedna (1) godina

*U vezi s informacijama o servisnom jamstvu obratite se prodajnom mjestu. Neki IBM strojevi podliježu servisu na lokaciji korisnika, ovisno o zemlji u kojoj se servis pruža.

IBM jamstvo za mašine. IBM jamči da je svaka mašina 1) bez nedostataka u materijalu i izradi i 2) u skladu sa službeno objavljenim specifikacijama IBM-a. Jamstveno razdoblje za mašinu je navedeno fiksno razdoblje koje počinje danom instalacije. Datum prodaju na računu je datum instalacije, osim ako vas IBM ili ovlašteni prodavač ne obavijesti drugačije.

Tokom jamstvenog roka, IBM ili ovlašteni prodavač, ako IBM odobri pružanje jamstvenog servisa, će osigurati popravak i zamjenu za mašinu, bez naknade, prema tipu servisa određenom za tu mašinu i održavati i instalirati tehničke promjene koje se odnose na tu mašinu.

Vegas.book Page 8 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Ako mašina ne funkcionira kako je zajamčeno tokom jamstvenog roka, a IBM ili ovlašteni prodavač nisu u stanju 1) to osigurati ili 2) zamijeniti drugom koja je po funkcionalnosti barem jednaka, možete mašinu vratiti prodajnom mjestu, a novac će vam biti vraćen. Zamjena ne mora biti nova mašina, ali će biti u dobrom radnom stanju.

Opseg jamstva. Jamstvo ne pokriva popravak ili zamjenu mašine ako je uzrok zloupotreba, nezgoda, preinaka, neprikladna fizička ili radna okolina, nepravilno održavanje od strane korisnika ili kvar uzrokovan proizvodom za koji IBM nije odgovoran. Jamstvo prestaje skidanjem ili izmjenom identifikacijske oznake ili naljepnice na mašini ili dijelovima.

OVO SU ISKLJUČIVA JAMSTVA I ZAMJENJUJU SVA DRUGA JAMSTVA ILI UVJETE, IZRIJEKOM ILI POSREDNO, UKLJUČUJUĆI ALI NE I JEDINO POSREDNA JAMSTVA ILI UVJETE ILI PROĐU I PRIKLADNOST ZA POJEDINU SVRHU. OVA JAMSTVA VAM DAJU POSEBNA ZAKONSKA PRAVA, A MOŽETE IMATI I DRUGIH PRAVA KOJA SE RAZLIKUJU U PODRUČJIMA S RAZLIČITOM PRAVNOM NADLEŽNOŠĆU. U NEKIM PODRUČJIMA NIJE DOPUŠTENO ISKLJUČITI ILI OGRANIČITI IZRIČITA ILI POSREDNA JAMSTVA, PA SE TAKO GORNJE IZUZEĆE ILI OGRANIČENJE NE MORA ODNOSITI NA VAS. U TOM SLUČAJU, TAKVA JAMSTVA SU OGRANIČENA TRAJANJEM JAMSTVENOG ROKA. NAKON TOG ROKA NE PRIZNAJU SE NIKAKVA JAMSTVA.

Stavke koje jamstvo ne obuhvaća. IBM ne jamči neprekidan i besprijekoran rad mašine.

Ako nije drugačije određeno, IBM isporučuje ne-IBM mašine **BEZ JAMSTVA BILO KOJE VRSTE.**

Svaka stručna i druga podrška koja se pruža za mašinu prema jamstvu, kao što je pomoć putem telefona s pitanjima "kako" i onima vezanim uz podizanje, postavljanje i instalaciju mašine, bit će osigurana **BEZ JAMSTVA BILO KOJE VRSTE.**

Servis u jamstvenom roku. Ako želite servis u jamstvenom roku, obratite se na ovlaštenog prodavača ili IBM. Od vas se može tražiti dokaz o kupnji.

IBM ili ovlašteni prodavač pružaju određene popravke i zamjene, bilo na lokaciji ili u servisu, kako bi mašine ostale ili bile dovedene u sklad sa svojim specifikacijama. IBM ili ovlašteni prodavač će vas obavijestiti o vrstama servisa za mašinu na osnovu zemlje u kojoj je instalirana. IBM zadržava pravo diskrecije za popravak ili zamjenu mašine.

D-8 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 9 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Svaka naprava, promjena ili dopuna koju servisira IBM ili ovlašteni prodavač mora biti instalirana na mašini koja je 1) za određene mašine, mašine sa serijskim brojem i 2) na razini tehničke promjene kompatibilna sa napravom, promjenom ili dopunom. Mnoge naprave, promjene ili nadogradnje uključuju skidanje dijelova i njihovo vraćanje u IBM. Dio koji zamjenjuje skinuti dio preuzima jamstveni status skinutog dijela.

Prije nego što IBM ili ovlašteni prodavač zamijene mašinu ili dio, suglasni ste ukloniti sve dodatke, naprave, dijelove, opcije, promjene i priključke koji ne spadaju u jamstvo.

Također ste suglasni da

- 1. osigurate da je mašina slobodna od zakonskih opterećenja ili ograničenja koja sprečavaju zamjenu;
- 2. pribavite ovlaštenje vlasnika da IBM ili ovlašteni prodavač servisiraju mašinu koja nije u vašem vlasništvu; i
- 3. kad je to potrebno, prije pružanja servisne usluge
  - a. slijedite postupke koje pružaju IBM ili ovlašteni prodavač za utvrđivanje problema, analizu problema i traženja servisne usluge,
  - b. osigurate sve programe, podatke i funduse koji se nalaze na mašini
  - c. osigurate IBM-u ili ovlaštenom prodavaču dostatan, slobodan i siguran pristup objektima i dozvolite im da ispune svoje obveze, te
  - d. obavijestite IBM ili ovlaštenog prodavača o promjenama lokacije mašine.

IBM je odgovoran za gubitak ili štetu na mašini dok je ona 1) u posjedu IBM-a ili 2) u tranzitu, u onim slučajevima kad je IBM odgovoran za troškove prijevoza.

Jamstvo D-9

Vegas.book Page 10 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Proizvodni status. Svaka IBM mašina je proizvedena iz novih dijelova ili iz novih i rabljenih dijelova. U nekim slučajevima mašina nije nova i možda je već prije bila instalirana. Neovisno o proizvodnom statusu mašine, važe odgovarajući uvjeti jamstva.

Ograničenje odgovornosti. U okolnostima kad je IBM odgovoran zbog kašnjenja ili neisporuke, imate pravo na naknadu štete od IBM-a. U svakom takvom slučaju, bez obzira na osnovu po kojoj steknete pravo na potraživanje naknade štete od IBM-a (uključujući i temeljna kršenja ugovora, nemar, pogrešno predstavljanje ili druga potraživanja prema ugovoru ili zbog prekršaja), IBM je odgovoran samo za

- 1. štete zbog tjelesne ozljede (uključujući i smrt) i štete na fizičkoj svojini i materijalnoj osobnoj imovini; i
- iznos svake druge stvarne izravne štete, do više od 100.000 USD (ili protuvrijednosti u lokalnoj valuti) ili troškova naknade (ako se ponavlja, važi naknada troškova za 12 mjeseci) za mašinu koja je predmet potraživanja.

Ovo ograničenje važi i za IBM-ove dobavljače i ovlaštenog prodavača. To je najviše za što su IBM, njegovi dobavljači i ovlašteni prodavač kolektivno odgovorni.

IBM NIJE NI U KOJEM SLUČAJU ODGOVORAN ZA BILO ŠTO OD SLIJEDEĆEGA: 1) POTRAŽIVANJA TREĆIH OSOBA PREMA VAMA ZBOG ŠTETA (KOJE NISU ONE IZ STAVKA PRVOGA GORE); 2) GUBITAK ILI ŠTETU NA PODACIMA; 3) POSEBNE SLUČAJNE ILI NEIZRAVNE ŠTETE ILI POSLJEDIČNE ŠTETE U POSLOVANJU (UKLJUČUJUĆI GUBITAK DOBITI ILI UŠTEDE), ČAK I KAD SU IBM, NJEGOVI DOBAVLJAČI I OVLAŠTENI PRODAVAČ O TOMU OBAVIJEŠTENI. U NEKIM PRAVNIM SUSTAVIMA NIJE DOPUŠTENO ISKLJUČITI ILI OGRANIČITI SLUČAJNE ILI POSLJEDIČNE ŠTETE, PA SE TAKO GORNJE IZUZEĆE ILI OGRANIČENJE NE MORA ODNOSITI NA VAS.

D-10 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 11 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Dio 2 - Posebni uvjeti za pojedine zemlje

AZIJA PACIFIK

AUSTRALIJA: IBM jamstvo za mašine. Slijedeći odlomak se dodaje u ovom odjeljku:

Jamstva navedena u ovom dijelu su dodatak svim pravima koje imate prema Zakonu o trgovačkoj praksi iz 1974., ili drugim zakonskim propisima, a ograničena su samo u mjeri dopustivoj važećim zakonima.

Opseg jamstva. Slijedeće je zamjena za prvu i drugu rečenicu ovog odlomka: Jamstvo ne pokriva popravak ili zamjenu mašine ako je uzrok zloupotreba, nezgoda, preinaka, neprikladna fizička ili radna okolina, rad protivan odredbama o radnoj okolini, nepravilno održavanje od strane korisnika ili kvar uzrokovan proizvodom za kojega IBM nije odgovoran.

Ograničenje odgovornosti. U ovom dijelu dodaje se slijedeće: Kad IBM krši uvjet jamstva utvrđenog Zakonom o trgovačkoj praksi iz 1974., odgovornost IBM-a je ograničena na popravak ili zamjenu roba ili isporuku jednake robe. Tamo gdje je taj uvjet jamstva u vezi s pravom na prodaju, tiho posjedovanje ili jasnog nositelja, ili je roba od vrste koja se redovno pribavlja za osobno, kućnu ili domaću upotrebu ili potrošnju, onda se ne primijenjuje nijedno ograničenje u ovom članku.

NARODNA REPUBLIKA KINA: Zakon po kojemu se postupa. Slijedeće se dodaje u Izjavu:

Za ovu Izjavu nadležan je zakon države New York.

INDIJA: Ograničenje odgovornosti. Slijedeće zamjenjuje stavak 1 i 2 ovog odjeljka:

- štete zbog tjelesne ozljede (uključujući i smrt) i štete na fizičkoj svojini i materijalnoj osobnoj imovini su ograničena na štetu prouzročenu nemarom IBM-a;
- što se tiče svake druge štete nastale u situaciji kad IBM loše postupa sukladno ili na bilo koji način u vezi s predmetom ove Izjave o jamstvu, IBMova odgovornost će se ograničiti samo na iznos koji ste platili za pojedinu mašinu koja je predmet potraživanja ili žalbe.

	Jamstvo D-11
•	

Vegas.book Page 12 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

NOVI ZELAND: IBM jamstvo za mašine. Slijedeći odlomak se dodaje u ovom odjeljku:

Jamstva navedena u ovom dijelu su dodatak svim pravima koja imate prema Zakonu o potrošačkim jamstvima iz 1993. ili drugim zakonskim propisima, a koja se ne mogu isključiti ili ograničiti. Zakon o potrošačkim jamstvima iz 1993. se ne odnosi na robu koju IBM isporučuje, ako zahtijevate robu za poslovne namjene kako je to određeno u tom zakonu.

Ograničenje odgovornosti. U ovom dijelu dodaje se slijedeće: Kad se mašine ne nabavljaju za poslovne namjene kako je to određeno u Zakonu o potrošačkim jamstvima iz 1993., ograničenja u ovom odjeljku podliježu ograničenjima u tom zakonu.

EVROPA, SREDNJI ISTOK, AFRIKA (EMEA)

Slijedeći uvjeti važe za sve EMEA zemlje. Uvjeti ove Izjave o jamstvu važe za mašine kupljene kod ovlaštenog IBM prodavača. Ako ste mašinu kupili kod IBM-a, uvjeti i rokovi odgovarajućeg sporazuma s IBM-om su iznad ove izjave o jamstvu.

Servis u jamstvenom roku. Ako ste kupili IBM mašinu u Austriji, Belgiji, Danskoj, Estoniji, Finskoj, Francuskoj, Njemačkoj, Grčkoj, Islandu, Irskoj, Italiji, Latviji, Letoniji, Luksemburgu, Nizozemskoj, Norveškoj, Portugalu, Španjolskoj, Švedskoj, Švicarskoj ili Ujedinjenom kraljevstvu, dobit ćete jamstvo za servis za stroj u bilo kojoj od tih zemalja ili od (1) ovlaštenog IBM prodavača koji izvodi jamstveni servis ili (2) od IBM-a.

Ako ste kupili IBM osobno računalo u Albaniji, Armeniji, Bjelorusiji, Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Hrvatskoj, Češkoj republici, Gruziji, Mađarskoj, Kazahstanu, Kirgiziji, SR Jugoslaviji, BJR Makedoniji, Moldovi, Poljskoj, Rumunjskoj, Rusiji, Slovačkoj, Sloveniji ili Ukrajini, servis u jamstvenom roku možete dobiti od (1) ovlaštenog IBM prodavača koji smije davati te usluge ili (2) od IBM-a.

Zakon po kojemu se postupa, posebni uvjeti za pojedinu zemlju i nadležni sud za ovu Izjavu su oni od zemlje u kojoj se pruža servis u jamstvenom roku. Međutim, zakoni Austrije važe za ovu Izjavu ako se servis u jamstvenom roku osigurava u Albaniji, Armeniji, Bjelorusiji, Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Hrvatskoj, Češkoj republici, SR Jugoslaviji, Gruziji, Mađarskoj, Kazahstanu, BJR Makedoniji, Moldovi, Poljskoj, Rumunjskoj, Rusiji, Slovačkoj, Sloveniji i Ukrajini.

D-12 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 13 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Slijedeći uvjeti važe za navedenu zemlju:

EGIPAT: Ograničenje odgovornosti. Slijedeće zamjenjuje stavak 1 i 2 ovog odjeljka:

2. što se tiče ostalih stvarnih izravnih šteta, IBM-ova odgovornost je ograničena na ukupan iznos koji ste platili za stroj koji je predmet potraživanja.

Primjenjivost dobavljača i ovlaštenih prodavača (nepromijenjeno).

FRANCUSKA: Ograničenje odgovornosti. Slijedeće zamjenjuje drugu rečenicu prvog odlomka u ovom odjeljku:

U takvim slučajevima, bez obzira na osnovu po kojoj imate pravo na potraživanje odštete od IBM-a, IBM je odgovoran samo za: (stavke 1 i 2 nepromijenjene).

NJEMAČKA: IBM jamstvo za mašine. Slijedeće zamjenjuje prvu rečenicu prvog odlomka u ovom odjeljku:

Jamstvo za IBM mašinu pokriva funkcionalnost mašine za normalnu upotrebu i njenu sukladnost sa specifikacijama.

Slijedeća rečenica se dodaje u ovom odjeljku: Minimalni jamstveni rok za mašine je šest mjeseci.

U slučaju da IBM ili ovlašteni prodavač ne mogu popraviti IBM mašinu, imate mogućnost zatražiti djelomični povrat novca ukoliko je to opravdano smanjenom vrijednošću nepopravljenog stroja ili zatražiti poništenje sporazuma za takvu mašinu i dobiti povrat novca.

Opseg jamstva. Drugi paragraf se ne primjenjuje. Servis u jamstvenom roku.

U ovom dijelu dodaje se slijedeće: Tokom jamstvenog roka, prijevoz stroja u kvaru u IBM ide na trošak IBM-a.

Proizvodni status. Slijedeći odlomak zamjenjuje ovaj dio: Svaka mašina je novoproizvedena. Uz nove dijelove ona može imati u sebi i rabljene dijelove.

Ograničenje odgovornosti. U ovom dijelu dodaje se slijedeće: Ograničenja i izuzeci navedeni u Izjavi o jamstvu se neće primjenjivati na štete koje prouzroči IBM prijevarom ili teškim nemarom i na izričita jamstva.

Jamstvo D-13

U stavku 2 zamijeniti "100.000 USD" sa "1.000.000 DEM."

Vegas.book Page 14 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Slijedeća rečenica se dodaje na kraj prvog odlomka stavka 2: IBM-ova odgovornost prema ovom stavku je ograničena na kršenje bitnih ugovornih uvjeta u slučajevima teškog nemara.

IRSKA: Opseg jamstva. U ovom dijelu dodaje se slijedeće:

Osim kako je izrijekom navedeno u ovim uvjetima, svi zakonski uvjeti, uključujući i sva neizravna jamstva, ali bez prejudiciranja prethodnoga, sva jamstva prema Zakonu o prodaji roba iz 1893., ili Zakonu o prodaji roba i pružanju usluga iz 1980. se ovime isključuju.

Ograničenje odgovornosti. Slijedeće zamjenjuje stavak 1 i 2 prvog odlomka ovog odjeljka:

- 1. smrt ili osobna ozljeda ili fizička šteta na nekretninama i imovini uzrokovana nemarom IBM-a; i
- iznos svake druge stvarne izravne štete, do iznosa većeg od 75.000 irskih funti ili 125 posto naknada (ako se ponavljaju, važe naknade za 12 mjeseci) za mašinu koja je predmet potraživanja ili na neki drugi način daje povoda potraživanju i traženju odštete.

Primjenjivost dobavljača i ovlaštenih prodavača (nepromijenjeno).

Slijedeći odlomak se dodaje na kraju ovog članka:

Cjelokupna odgovornost IBM-a i vaš jedini pravni lijek, iz ugovora ili prekršaja, u odnosu na svako kašnjenje i nemar bit će ograničeno na nanesenu štetu.

ITALIJA: Ograničenje odgovornosti. Slijedeće zamjenjuje drugu rečenicu u prvom odlomku:

U svakom takvom slučaju, osim ako nije drugačije određeno važećim zakonom, IBM je odgovoran samo za: (stavak 1 nepromijenjen) 2)kao i kod svake druge stvarne izravne štete nastale u svim situacijama zbog lošeg postupanja IBM-a sukladno ili vezano uz predmetnu stvar Izjave o jamstvu, odgovornost IBM-a će biti ograničena na ukupni iznos koji ste platili za mašinu koja je predmet potraživanja.

Primjenjivost dobavljača i ovlaštenih prodavača (nepromijenjeno).

Slijedeće zamjenjuje drugi odlomak u ovom članku: Ako važeći zakon ne odredi drugačije, IBM i ovlašteni prodavač nisu odgovorni za slijedeće: (stavke 1 i 2 nepromijenjene) 3) neizravne štete, čak i kad su IBM i ovlašteni prodavač obaviješteni o njihovoj mogućnosti.

D-14 IBM Vodič za korisnike osobnih računala

Vegas.book Page 15 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

JUŽNA AFRIKA, NAMIBIJA, BOTSWANA, LESOTO I SWAZILAND: Ograničenje odgovornosti. U ovom dijelu dodaje se slijedeće:

Sveukupna odgovornost IBM-a za stvarnu nastalu štetu u svim situacijama kad je posrijedi loš rad IBM-a u pogledu predmetne stvari iz Izjave o jamstvu se ograničava na plaćene naknade za pojedini stroj koji je predmet potraživanja od IBM-a.

TURSKA: Proizvodni status. Slijedeće zamjenjuje ovaj odjeljak: IBM ispunjava narudžbe kupaca za mašinama kao novim proizvodima u skladu s proizvodnim standardima IBM-a.

UJEDINJENO KRALJEVSTVO: Ograničenje odgovornosti. Slijedeće zamjenjuje stavke 1 i 2 prvog odlomka u ovom članku:

- 1. smrt ili osobna ozljeda ili fizička šteta na nekretninama i imovini uzrokovana samo nemarom IBM-a; i
- 2. iznos svake druge stvarne izravne štete, do iznosa većeg od 150.000 funti sterlinga ili 125 posto naknada (ako se ponavljaju, važe naknade za 12 mjeseci) za mašinu koja je predmet potraživanja ili na neki drugi način daje povoda potraživanju i traženju odštete.

Slijedeća stavka se dodaje ovom članku:

3. kršenje IBM-ovih obveza prema Članku 12 Zakona o Prodaji dobara iz 1979. ili Članku 2 Zakona o Isporuci roba i usluga iz 1982.

Primjenjivost dobavljača i ovlaštenih prodavača (nepromijenjeno).

Slijedeće se dodaje na kraj ovog odjeljka:

Cjelokupna odgovornost IBM-a i vaš jedini pravni lijek, bilo da se radi o ugovoru ili prekršaju, u odnosu na svako kašnjenje i nemar bit će ograničeno na nanesenu štetu.

SJEVERNA AMERIKA

KANADA: Servis u jamstvenom roku. U ovom dijelu dodaje se slijedeće: Ako želite dobiti servis u jamstvenom roku od IBM-a, nazovite 1-800-565-3344.

SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE: Servis u jamstvenom roku. U ovom dijelu dodaje se slijedeće:

Jamstvo D-15

Ako želite od IBM-a dobiti servis u jamstvenom roku, nazovite 1-919-517-2800.

Vegas.book Page 1 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

Popis

Symbols šifre grešaka i poruke 10-17

Α

adrese serijskog porta A-8 ANSI 7-7

В

baterija informacije o zaštiti xv zamjena 9-11 brza pomoć telefon 2-1 brzo rješavanje problema 10-6

С

CD-ROM pogon 7-8 konektori 8-7

D

disk pogoni 6-12, 6-16, 7-7 dodavanje i uklanjanje 8-7 konektori na sistemskoj ploči 8-7 signalni kablovi 8-7 disketni pogon konektor 8-7 DMA kanali A-7

Ε

elektronska podrška Internet 2-4

G

glasnoća reguliranje 4-6

Н

hardverske promjene 7-1, 7-3

zapisivanje 7-3 hardverski problemi audio CD ne svira kad se umetne 10-8 greška pisača 10-12 miš ne radi 10-10 modemska/komunikacijska greška 10-11 ne može se formatirati disketa 10-9 ne može se pisati na disketu 10-9 ne može se unijeti lozinka 10-8 pojave se šifra greške i poruka 10-7 pojavi se slika za umetanje diskete 10-11 računalo se zatvara bez upozorenja 10-7 tipkovnica ne radi 10-9 hardverskih problema 10-7 HelpWare, Vidjeti IBM HelpWare

I

IBM HelpWare 2-1 30 dnevna podrška "Podizanje i stavljanje u rad" 2-5 dopunska podrška 2-6 elektronska podrška 2-4 servis hardvera pod jamstvom 2-6 stručna podrška za softver 2-6 IDE konektor 1 8-8 konektor 2 8-8 informacije o zaštiti uzemljenje računala xii zaštita od strujnog udara xii Internet 4-12 spajanje preko Čarobnjaka za postavljanje Interneta 4-13 spajanje preko IBM Global Network 4-12 spajanje preko Microsoft Network 4-

Index I-1

Vegas.book Page 2 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

13 IRQ-ovi A-6

Κ

knjiga uređenje 1-1 komunikacija uspostavljanje 4-10 konflikte 7-2

М

mapa memorije A-1, A-3 memorijski moduli vidi DIMM-ovi instaliranje 9-10 memorijski moduli, vidi SIMM vađenje 9-11 MIDI 4-8 modem spajanje na telefonsku mrežu 4-10 modema svojstvo automatskog odziva B-3 modemi B-1 modemska kartica konfiguracije 8-2 Modemsko buđenje na zvono 5-5 monitor horizontalna frekvencija C-1 modus prikaza C-1 postavke 4-3 postavke ekrana 4-3 povećavanje učinka 4-2 promjena brzine osvježavanja 4-4 reguliranje postavki 4-2 svojstva ekrana 4-3 biranje 4-4, 4-5 svojstvo štednje struje 4-3 vertikalna frekvencija C-1 Musical Instrument Digital Interface 4-8

Ν

Ne mogu se učitati podaci s diskete ili

CD-a 10-8

0

online usluge CompuServe 2-5 Prodigy 2-5 ostala izdanja online dokumentacija 1-5 ostale publikacije Setup poster 1-5 Otvaranje 7-5

Ρ

paleta boja 4-4 pisač modus emulacije 4-9 pogonitelj pisača 4-9 Pomoćni program za konfiguraciju/postavljanje Vidi Postav pomoćni programi za konfiguraciju 6-21 Postav default postavke punjenje 6-7 glavni izbornik 6-5 informacije o sistemu pregledavanje 6-6 informacije u izbornicima 6-2 izlazak 6-8 kretanje kroz izbornike 6-5 parametri prekidanje izmjene postavki 6-8 promjena postavki 6-7 podaci o proizvodu pregledavanje 6-6 ulazak 6-4 poziv na čekanju 4-11 prilagodne kartice PCI 7-7 uklanjanje 8-6

R

razlučivost monitora C-1

I-2 IBM Vodič za korisnike osobnih računala
Vegas.book Page 3 Friday, May 12, 2000 3:03 PM

rješavanje problema hardverski problemi 10-7 jednostavni popravci 10-2 ništa nije prikazano na monitoru 10-4, 10-5 softverski problemi 10-13

S

samopomoć online dokumenatcija 2-2 softver 2-3 tiskana dokumenatcija 2-2 signalni kablovi spajanje IDE/ATA 8-8 SIMM utičnice položaj 9-10 sistemska jedinica dijelovi 7-7 opisi dijelova 7-7 otvaranje 7-5 poduzimanje mjera predostrožnosti 7-5 skidanje poklopca 7-5, 7-7 sistemska ploča opisi dijelova 9-3, 9-6 sistemski prekidi A-6 sistemski resursi 7-2 konflikti 7-4 Skidanje 7-5 slušalice podešavanje glasnoće 4-7 softver dijagnostika 2-3 IBM konektor za ažuriranje 2-3 softverski problemi računalo neće prijeći na standby (pripravnost) 10-13

Т

telefonsku mrežu 4-10 telefonu Svojstvo Poziv na čekanju B-4 tiskanje 4-9 tvrdi disk konektori 8-7

U

U/I adrese A-4 upravljanje napajanjem monitor u stanju pripravnosti 5-6 obustava rada sistema 5-3 softversko gašenje 5-2

۷

veličina slova 4-4

W

Windows 95 Device Manager 7-4

Ζ

Zapisivanje 7-3 zvučnik podešavanje glasnoće 4-6

Index I-3

